

SERMAYE
PİYASASI KURULU

2011
FAALİYET RAPORU

SERMAYE PİYASASI KURULU
Faaliyet Raporu
2011

ANKARA
NİSAN 2012

Kurul

sermaye piyasasının

güvenli, adil, şeffaf ve etkin işlemlerini sağlamak

için, uluslararası norm ve gelişmelere paralel,

değişen piyasa ihtiyaçlarını karşılayan, objektif,

sade ve anlaşılabilir yaklaşımlarla,

hesap verilebilir düzenleme ve denetleme yapmayı

kendisine “MİSYON” edinmiş ve

ulusal ve uluslararası alanda öncü, dinamik ve

saygın olma “VİZYONU” nu üstlenmiştir.

TABLolar	VIII
GRAfİKLER	X
KISALTMALAR	XI
KURUL BAŞKANININ MESAJI	XII
1. SERMAYE PİYASASI KURULU	1
1.1. MİSYON, VİZYON, GÖREV VE YETKİLERİ	1
1.2. KARAR ORGANI VE ORGANİZASYON	2
1.2.1. Karar Organı	2
1.2.2. Organizasyon	4
1.3. BÜTÇE	6
1.4. PERSONEL	7
2. DÜNYA EKONOMİSİ	9
2.1. GELİŞMİŞ EKONOMİLER	11
2.2. GELİŞMEKTE OLAN EKONOMİLER	12
2.3. MALİ PİYASALAR	12
2.4. BORSALAR	13
3. TÜRKİYE EKONOMİSİ	17
4. TÜRK SERMAYE PİYASALARI	21
4.1. MENKUL KIYMET STOKLARI	23
4.2. KURUL KAYDINA ALINAN MENKUL KIYMET İHRAÇLARI	24
4.3. İSTANBUL MENKUL KIYMETLER BORSASI	25
4.3.1. İMKB Hisse Senedi Piyasası Ulusal-100 Endeksi, İşlem Hacmi ve İşlem Miktarı	26
4.3.2. Yabancı Yatırımcıların Hisse Senedi İşlemleri	30
4.3.3. Tahvil ve Bono İşlemleri	31
4.4. KOLEKTİF YATIRIM KURULUŞLARI	33
4.4.1. Yatırım Fonları	33
4.4.2. Yatırım Ortaklıkları	39
4.5. PORTFÖY YÖNETİM ŞİRKETLERİ	41
4.6. VADELİ İŞLEM VE OPSİYON BORSASI A.Ş.	42
4.7. MERKEZİ KAYIT KURULUŞU VE YATIRIMCILARI KORUMA FONU	44
4.8. İSTANBUL ALTIN BORSASI	45
4.9. İMKB TAKAS VE SAKLAMA BANKASI A.Ş.	45
4.10. TÜRKİYE SERMAYE PİYASASI ARACI KURULUŞLAR BİRLİĞİ	46
4.11. ARACI KURULUŞLAR	47

5. SERMAYE PİYASASI KURULU 2011 YILI FAALİYETLERİ	49
5.1. DÜZENLEME	50
5.1.1. Yönetmelikler	50
5.1.2. Kurul Tebliği	50
5.1.3. Kurul Kararları	55
5.2. DEVAM EDEN DÜZENLEME VE DİĞER ÇALIŞMALAR	56
5.3. KAYDA ALMA	57
5.4. İZİN	58
5.4.1. Aracı Kuruluşlara Yönelik İzinler	58
5.4.2. Kolektif Yatırım Kuruluşlarına İlişkin İzinler	58
5.4.3. Halka Açık Anonim Ortaklıklara İlişkin İzinler	60
5.4.4. Bağımsız Denetim Kuruluşlarına İlişkin İzinler	60
5.4.5. Derecelendirme Kuruluşlarına İlişkin İzinler	60
5.5. GÖZETİM	61
5.5.1. Halka Açık Anonim Ortaklıkların Gözetimi	61
5.5.2. Kolektif Yatırım Kuruluşlarının Gözetimi	61
5.5.3. Aracı Kuruluşların Gözetimi	61
5.5.4. Bağımsız Denetim Kuruluşlarının Gözetimi	62
5.5.5. Derecelendirme Kuruluşlarının Gözetimi	62
5.5.6. Piyasa Gözetimi	62
5.6. DENETİM	63
5.7. MUHASEBE VE BAĞIMSIZ DENETİM STANDARTLARI	68
5.7.1. Uluslararası Finansal Raporlama Standartları	68
5.7.2. Bağımsız Denetim Standartları	68
5.8. DAVALAR, SUÇ DUYURULARI VE İDARİ TEDBİRLER	68
5.8.1. Kurul İşlemleri Aleyhine Açılan Davalar	69
5.8.2. Kurul Tarafından Açılan Davalar	70
5.9. AVRUPA BİRLİĞİ (AB) UYUM ÇALIŞMALARI	71
5.9.1. Mevzuat Uyum Çalışmaları ve Diğer Kurumlarla Koordinasyon	72
5.9.2. AB Fonlarından Yararlanmaya Yönelik Faaliyetler	72
5.10. ULUSLARARASI İLİŞKİLER	73
5.10.1. Uluslararası Menkul Kıymetler Komisyonları Örgütü (IOSCO)	73
5.10.2. Ekonomik Kalkınma ve İşbirliği Örgütü (OECD) ile İlgili çalışmalar	75
5.10.3. ABD Menkul Kıymetler Borsa Komisyonu (SEC) ile İşbirliği	75

5.10.4. Kurulumuz Personelinin Uluslararası Örgüt ve Yabancı Kuruluşlar Nezdinde Geçici Personel (Seconded) Olarak Görevlendirilmesi.....	75
5.10.5. Dünya Ticaret Örgütü (WTO) ve Hizmet Ticareti Genel Anlaşması (GATS).....	76
5.10.6. İslami Finansal Hizmetler Kurulu (IFSB) ile İlgili Çalışmalar.....	76
5.10.7. İslam Konferansı Teşkilatı Ekonomik ve Ticari İşbirliği Daimi Komitesi (İSEDAK) ile İlgili Çalışmalar.....	76
5.10.8. Uluslararası Bağımsız Denetim Düzenleyicileri Uluslararası Forumu (IFIAR) ile İlgili Çalışmalar.....	76
5.10.9. İkili ilişkiler ve imzalanan Mutabakat Zabıtları (Memorandum of Understanding-MoU)	76
5.10.10. Kurulumuzca Düzenlenen Uluslararası Eğitim Programları.....	78
5.10.11. Diğer Uluslararası Faaliyetler	78
5.11. LİSANSLAMA FAALİYETLERİ	78
5.12. BİLGİLENDİRME	80
5.13. BİLGİ KAYNAKLARI	80
5.14. EĞİTİM ,TANITIM , BİLGİLENDİRME FAALİYETLERİ.....	80
5.15. BİLGİ SİSTEMLERİ VE TEKNOLOJİK ALT YAPI ÇALIŞMALARI	81
5.15.1. Uygulama Geliştirme Çalışmaları	82
5.15.2. Kurumsal İnternet Sitesi.....	83
5.15.3. Yatırımcı Portalı.....	83
5.15.4. Sistem ve Ağ Alanındaki Çalışmalar.....	83
5.15.5. Bilgi Güvenliği Yönetim Sistemi.....	83

TABLolar

TABLO 1.1.	KURULUN 2011 YILI GELİR VE GİDERLERİ.....	6
TABLO 1.2.	KURUL PERSONEL DURUMU.....	7
TABLO 2.1.	DÜNYA EKONOMİSİ ÖZET VERİLERİ.....	10
TABLO 2.2.	DÜNYA BORSALARININ PERFORMANSLARI (%).....	14
TABLO 3.1.	TEMEL EKONOMİK GÖSTERGELER.....	19
TABLO 4.1.	SERMAYE PİYASALARINA İLİŞKİN GÖSTERGELER.....	22
TABLO 4.2.	MENKUL KIYMET STOKLARI.....	23
TABLO 4.3.	KURUL KAYDINA ALINAN MENKUL KIYMET İHRAÇLARI (BİN TL).....	25
TABLO 4.4.	KURUL KAYDINA ALINAN MENKUL KIYMET İHRAÇLARI (MİLYON \$).....	25
TABLO 4.5.	İMKB HİSSE SENEDİ PİYASASINA İLİŞKİN TEMEL GÖSTERGELER.....	28
TABLO 4.6.	HİSSE SENEDİ NEDENİYLE İMKB KOTUNDA BULUNAN ŞİRKETLERE İLİŞKİN TEMEL GÖSTERGELER.....	28
TABLO 4.7.	YABANCILARIN SAKLAMA BAKİYELERİ VE ALIM-SATIMLARI.....	31
TABLO 4.8.	TAHVİL VE BONO PİYASASI İŞLEM HACİMLERİ.....	32
TABLO 4.9.	A TİPİ YATIRIM FONLARININ PORTFÖY DAĞILIMI (%).....	35
TABLO 4.10.	B TİPİ YATIRIM FONLARININ PORTFÖY DAĞILIMI (%).....	36
TABLO 4.11.	A VE B TİPİ YATIRIM FONLARININ TOPLAM PORTFÖY DAĞILIMI (%).....	37
TABLO 4.12.	BORSA YATIRIM FONLARININ MEVCUT DURUMU.....	38
TABLO 4.13.	FON SEPETİ FONLARININ MEVCUT DURUMU.....	38
TABLO 4.14.	A VE B TİPİ YATIRIM ORTAKLIKLARININ MEVCUT DURUMU.....	39
TABLO 4.15.	GAYRİMENKUL YATIRIM ORTAKLIKLARININ MEVCUT DURUMU.....	40
TABLO 4.16.	GİRİŞİM SERMAYESİ YATIRIM ORTAKLIKLARININ MEVCUT DURUMU.....	41
TABLO 4.17.	PORTFÖY YÖNETİM ŞİRKETLERİN MEVCUT DURUMU.....	41
TABLO 4.18.	VADELİ İŞLEM VE OPSİYON BORSASI HACİM BİLGİLERİ (2011).....	43
TABLO 4.19.	İSTANBUL ALTIN BORSASI.....	45
TABLO 4.20.	TAKASBANK A.Ş. ÖZET VERİLERİ (2011).....	46
TABLO 4.21.	ARACI KURULUŞLARIN FAALİYET BELGELERİ.....	47
TABLO 4.22.	İKİNCİ EL PİYASA İŞLEMLERİNİN ARACI KURULUŞLAR BAZINDA DAĞILIMI.....	47
TABLO 5.1.	KAYDA ALMA BAŞVURULARI VE SONUÇLARI.....	57
TABLO 5.2.	SPK İZNİNE TABİ FAALİYETLER VE BU FAALİYETLERİ YÜRÜTEBİLECEK KURULUŞLAR.....	58
TABLO 5.3.	ARACI KURULUŞ BAŞVURULARI.....	58
TABLO 5.4.	KOLEKTİF YATIRIM KURULUŞLARI BAŞVURULARI.....	59
TABLO 5.5.	HALKA AÇIK ANONİM ORTAKLIKLARIN BAŞVURULARI.....	60
TABLO 5.6.	DENETİM ÇALIŞMALARININ KONULARINA GÖRE DAĞILIMI.....	65

TABLO 5.7. İMKB PİYASA SUÇLARI İHBARLARI HAKKINDA BİLGİLER.....	66
TABLO 5.8. DENETİM SONUCUNDA UYGULANAN YAPTIRIMLAR.....	66
TABLO 5.9. İDARİ PARA CEZASI UYGULAMA NEDENLERİ VE TUTARLARI	67
TABLO 5.10. MASAK DENETİMLERİ.....	68
TABLO 5.12. KURUL İŞLEMLERİNE KARŞI AÇILAN İDARİ DAVALAR.....	69
TABLO 5.13. KARARA BAĞLANAN İDARİ DAVALAR	69
TABLO 5.14. KURUL ALEYHİNE AÇILAN HUKUK DAVALARI.....	70
TABLO 5.15. KURUL TARAFINDAN YAPILAN SUÇ DUYURULARI VE AÇILAN KAMU DAVALARI.....	70
TABLO 5.16. KURULUN BAŞVURUSU ÜZERİNE AÇILAN VE KARARA BAĞLANAN DAVALARA İLİŞKİN BİLGİLER.....	71
TABLO 5.17. KURUL TARAFINDAN AÇILAN HUKUK DAVALARI	71
TABLO 5.18. KURULCA İMZALANAN İKİLİ MUTABAKATLAR.....	77
TABLO 5.19. HAK KAZANILAN LİSANS SAYILARI (EYLÜL 2002-ARALIK 2011 DÖNEMİ).....	79
TABLO 5.20. BEB'E GELEN BAŞVURULAR.....	80

GRAFİKLER

GRAFİK 3.1. İÇ BORÇLANMADA ORTALAMA VADE VE MALİYET.....	18
GRAFİK 3.2. TL/ABD DOLARI KURU AYLIK ORTALAMASI VE STANDART SAPMASI.....	19
GRAFİK 4.1. MENKUL KIYMET STOKLARI.....	24
GRAFİK 4.2. KAMU VE ÖZEL SEKTÖR MENKUL KIYMET STOKLARININ PAYI.....	24
GRAFİK 4.3. İMKB-100 ENDEKSİ VE İŞLEM HACMİ.....	27
GRAFİK 4.4. PİYASA KAPİTALİZASYONU (MİLYAR \$).....	29
GRAFİK 4.5. PİYASA KAPİTALİZASYONUNDAKİ YÜZDE DEĞİŞİM.....	29
GRAFİK 4.6. YABANCILARIN SAKLAMA BAKİYELERİ.....	30
GRAFİK 4.7. BORSA VE BORSA DIŞI TAHVİL VE BONO GÜNLÜK ORTALAMA İŞLEM HACMİ.....	33
GRAFİK 4.8. YATIRIM FONU TÜRLERİNİN SAYISAL DAĞILIMI.....	33
GRAFİK 4.9. A VE B TİPİ YATIRIM FONLARININ TÜRK LİRASI BAZLI PORTFÖY DEĞERİ.....	34
GRAFİK 4.10. A VE B TİPİ YATIRIM FONLARININ ABD DOLARI BAZLI PORTFÖY DEĞERİ.....	34
GRAFİK 4.11. A TİPİ YATIRIM FONU TÜRLERİNİN SAYISAL DAĞILIMI.....	35
GRAFİK 4.12. B TİPİ YATIRIM FONU TÜRLERİNİN SAYISAL DAĞILIMI.....	36
GRAFİK 4.13. EMEKLİLİK YATIRIM FONU TÜRLERİNİN SAYISAL DAĞILIMI.....	37
GRAFİK 4.14. VOB İŞLEM MİKTARI.....	43
GRAFİK 4.15. VOB İŞLEM HACMİ.....	43
GRAFİK 4.16. AÇIK POZİSYON SAYISININ GELİŞİMİ.....	44
GRAFİK 5.1. 2009-2011 DÖNEMİ SUÇ DUYURULARI (KONULARINA GÖRE DAĞILIM).....	70

KISALTMALAR

AB	: Avrupa Birliği
ABD	: Amerika Birleşik Devletleri
DİBS	: Devlet İç Borçlanma Senedi
DTÖ	: Dünya Ticaret Örgütü
ECB	: Avrupa Merkez Bankası
EMBI	: Gelişmekte Olan Ülkeler Tahvil Endeksi
EMC	: Gelişmekte Olan Piyasalar Komitesi (Emerging Markets Committee)
Fed	: ABD Merkez Bankası
FSB	: Finansal İstikrar Kurulu
GATS	: Hizmet Ticareti Genel Anlaşması
GİP	: Gelişen İşletmeler Piyasası
GSMH	: Gayri Safi Milli Hasıla
GSYİH	: Gayri Safi Yurtiçi Hasıla
HM	: Hazine Müsteşarlığı
IAASB	: Uluslararası Denetim ve Tasdik Standartları Kurulu (International Auditing and Assurance Standards Board)
İSEDAK	: İslam Konferansı Teşkilatı Ekonomik ve Ticari İşbirliği Daimi Komitesi
İAB	: İstanbul Altın Borsası
İMKB	: İstanbul Menkul Kıymetler Borsası
IMF	: Uluslararası Para Fonu (International Monetary Fund)
IOSCO	: Uluslararası Menkul Kıymetler Komisyonları Örgütü (International Organization of Securities Commissions)
KAP	: Kamuyu Aydınlatma Platformu
KSS	: Kayıtlı Sermaye Sistemi
LIBOR	: Londra Bankalararası Faiz Oranı
MASAK	: Mali Suçları Araştırma Kurulu
MiFID	: Finansal Araç Piyasaları Direktifi (Markets in Financial Instruments Directive)
MKK	: Merkezi Kayıt Kuruluşu
MSCI	: Morgan Stanley Sermaye Endeksi
NYSE	: New York Borsası (New York Stock Exchange)
SPK	: Sermaye Piyasası Kurulu
SPKn	: Sermaye Piyasası Kanunu
TAİEX	: Teknik Yardım Bilgi Paylaşım Ofisi (Technical Assistance Information Exchange Office)
TAKASBANK	: İMKB Takas ve Saklama Bankası A.Ş.
TCMB	: Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası
TEFE	: Toptan Eşya Fiyatları Endeksi
TSPAKB	: Türkiye Sermaye Piyasası Aracı Kuruluşları Birliği
TÜFE	: Tüketici Fiyatları Endeksi
TÜİK	: Türkiye İstatistik Kurumu
UDS	: Uluslararası Denetim Standartları
UFRS	: Uluslararası Finansal Raporlama Standartları
VIX	: Hisse Senedi Piyasası Oynaklık Endeksi
VOB	: Vadeli İşlem ve Opsiyon Borsası A.Ş.
VTMK	: Varlık Teminatlı Menkul Kıymetler
WFE	: Dünya Borsalar Federasyonu
WTO	: Dünya Ticaret Örgütü

KURUL BAŞKANININ MESAJI

Sermaye Piyasası Kurulu piyasaların düzenlenmesi ve denetlenmesi ile ilgili görevlerinin yanı sıra, kurulduğu 1982 yılından itibaren sürekli olarak piyasaların geliştirilmesi, yeni araçlar ve kurumlarla zenginleştirilmesi için de çalışmaktadır.

Son dönemde küresel düzeyde yaşanan finansal kriz nedeniyle bütün dünyada kırılganlıkları azaltıcı düzenleme ve uygulamaların yoğunluk kazandığı görülmektedir. Bu çerçevede, hem sistemik riskin azaltılmasına yönelik çalışmaların, hem de ekonomide sermaye piyasalarının ağırlığının sağlıklı bir şekilde artmasının önemi daha da belirginleşmektedir.

Kamuoyunda “Foreks” olarak bilinen kaldıraçlı alım satım işlemleri Sermaye Piyasası Kanunu’nda yapılan değişikliklerle yeni bir sermaye piyasası faaliyeti haline getirilmiş, bu suretle faaliyete ilişkin ilke ve esaslar belirlenerek, foreks piyasasının sağlıklı bir şekilde gelişmesini tesis edecek gözetim ve denetim mekanizmaları oluşturulmuştur.

Sermaye piyasalarındaki en önemli kurumlardan biri de bilindiği gibi kurumsal yatırımcılardır. Piyasamızda en büyük ağırlığa sahip kurumsal yatırımcılardan biri olan yatırım fonları ile ilgili olarak da çeşitli düzenlemeler yapılmıştır. Yeni fon türleri yaratılmış, yatırım fonlarının performanslarının artırılması ve yatırım fonlarının kamuyu aydınlatma yükümlülükleri konusunda yeni tedbirler alınmıştır. Bir diğer kurumsal yatırımcı olan gayrimenkul yatırım ortaklıklarının; portföylerinde yer alan gayrimenkuller ile ilgili her türlü bilginin finansal raporlar aracılığıyla daha basit ve anlaşılır şekilde yatırımcılara sunması, halka arzlarının teşvik edilmesi sağlanmıştır. Ayrıca, portföy yönetim şirketlerinin yatırım fonu katılma paylarının alım satımına aracılık edebilmelerine imkân sağlanarak, yatırım fonu paylarının dağıtım kanallarına ilişkin düzenleme altyapısı Avrupa Birliği mevzuatına daha uyumlu hale getirilmiştir. Menkul kıymet yatırım ortaklıklarına yatırımcıların ilgisini artırmak amacıyla yönelik düzenlemeler mevzuatımıza kazandırılmıştır.

Sermaye piyasalarımızın en önemli unsurlarından biri olan halka açık anonim şirketlere yönelik olarak da bazı yenilikler getirilmiştir. Bu yeniliklerle şirketlerin, kendi hisse fiyatlarındaki dalgalanmaları azaltıcı yönde işlem yapabilmesine imkân verilmiş, burada kendi payları

üzerinde işlem yapan şirketlerin yaptıkları işlemlerin şeffaf bir ortamda gerçekleştirilmesinin sağlanması ve yatırımcıların daha doğru bir şekilde bilgilendirilmesi amaçlanmış, İMKB Gelişen İşletmeler Piyasası’nda işlem gören şirketlere yönelik olarak başta bağımsız denetim ve finansal raporlamaya ilişkin kurallar olmak üzere bazı yükümlülükler hafifletilmiştir.

Sermaye piyasası araçlarına bakıldığında ise faktoring kuruluşları ihraççı statüsüne kavuşturularak, faktoring alacaklarının teminatı altında varlık teminatlı menkul kıymet ihraç edilebilmesi mümkün hale gelmiştir. Yapılan yasal düzenlemelerin de etkisi ile uzunca bir aradan sonra sermaye piyasalarımızda yeniden menkul kıymetleştirme gerçekleştirilmiş, kira sertifikası (sukuk) ise sermaye piyasalarında faizsiz finansman alanında ilk uygulama olmuştur. Ayrıca bazı finans kuruluşlarının ihraç etmek istedikleri yabancı sermaye piyasası araçları da Kurul kaydına alınmıştır.

Mevzuat ve teknik alt yapısı tamamlanan Gelişen İşletmeler Piyasasında ilk halka arz yılbaşında gerçekleşmiş ve KOBİ’lerimizin sermaye piyasaları yoluyla finansmanına başlanmıştır. 2012 yılında Gelişen İşletmeler Piyasasının çok daha aktif bir Pazar haline geleceğini ve KOBİ’lerimizin sermaye piyasalarından artan oranda fon sağlayacağını düşünüyoruz.

2011 yılında SPK olarak gerçekleştirdiğimiz en önemli değişikliklerden biri de kurumsal yönetim alanında olmuştur. Kasım 2011’de yayımlanan 654 sayılı Kanun

Hükmünde Kararname'nin Kurulumuza verdiği yetki doğrultusunda Kurumsal Yönetim İlkeleri, Tebliğ niteliğinde bir düzenlemeye dönüştürülmüş, ayrıca uluslararası gelişmeler dikkate alınarak İlkelerde yeni bazı değişiklikler yapılmıştır. Burada, yatırımcıların sağlıklı bir biçimde karar vermelerini kolaylaştırma, küçük yatırımcıların etkin bir biçimde temsil edilebilmesini ve yönetim kurulunun olası menfaat çatışmalarından uzak bir biçimde çalışabilmesini sağlama ile azınlık pay sahiplerinin haklarını güçlendirme yönünde düzenlemeler getirilmiştir.

Sermaye piyasalarının temelini teşkil eden borsalar ile ilgili olarak yıl içinde getirilen yenilikler arasında da elektrige dayalı vadeli işlem sözleşmelerinin nakdi uzlaşmalı olarak Vadeli İşlemler ve Opsiyon Borsası bünyesinde işlem görmeye başlamasını sayabiliriz. Bu piyasanın gelişmesi ve geleceğe dönük fiyat beklentilerinin belirlenmesiyle birlikte ülkemizin ihtiyacı olan enerji yatırımları için gerekli yatırım ortamının sağlanmasına katkıda bulunması beklenmektedir.

Yatırımcıların sahip oldukları kıymetleri daha kolay izlemelerini sağlamak ve usulsüzlükleri önlemek amacıyla devlet iç borçlanma senetlerinin Merkezi Kayıt Kuruluşu bünyesinde kaydedilerek müşteri bazında saklanmasına yönelik gerekli mevzuat değişiklikleri yapılmış ve işlem esasları belirlenmiştir.

Daha önce sermaye piyasasının arz tarafını güçlendirmeye yönelik olarak halka arz seferberliği başlatan Kurulumuz, talep tarafına da eğilerek, mevcut ve potansiyel yatırımcıları bilgilendirmeyi amaçlayan inisiyatifler almaya başlamıştır. Bu doğrultuda ilk olarak Kurulumuz tarafından " www.yatirimyapiyorum.gov.tr "adı altında yeni bir internet sitesi hazırlanmış olup, söz konusu internet sitesi kanalıyla yatırımcıların yatırım araçları, yatırım yaparken dikkat edilmesi gereken konular, yatırımcı olarak sahip oldukları haklar ile izinsiz halka arz ve sermaye piyasası faaliyetleri hakkında bilgilenmeleri hedeflenmektedir. Sitede yer alan Sanal Portföy ve Ödüllü Bilgi Yarışması ve Kompozisyon Yarışması gibi uygulamalarla sermaye piyasaları konusundaki bilgi ve farkındalık düzeyinin artırılması amaçlanmaktadır. Ayrıca sermaye piyasalarında "Finansal Okuryazarlığın Artırılması"na yönelik, belirlenmiş farklı hedef kitlelerin ihtiyaçları ve donanımları gözetilerek, uygun iletişim kanalları aracılığıyla sunulan çeşitli eğitim-tanıtım faaliyetleri yürütülmektedir. Bu kapsamda,

üniversite öğrencilerine ve kadınlara yönelik olarak çeşitli seminerler verilmiştir.

Sermaye piyasalarımızın geliştirilmesi ve dünyada rekabetçi bir yer edinebilmesi amacıyla, Kurulumuz uluslararası kuruluşlarla işbirliği ve uluslararası düzeyde belirlenen ilke ve standartlara uyum konusuna büyük önem vermekte olup, bu çerçevede başta Uluslararası Menkul Kıymetler Komisyonları Örgütü olmak üzere, Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü, İslam İşbirliği Teşkilatı Ekonomik ve Ticari İşbirliği Daimi Komitesi gibi çeşitli uluslararası kurum ve kuruluşlarla aktif katılım ve işbirliği yıl içerisinde sürdürülmüştür. Muadil düzenleyici kuruluşlara ikili işbirliği anlaşmaları da imzalanmaya devam edilmiştir. Gerçekleştirdiğimiz bu uluslararası faaliyetlere ek olarak, yurtdışı tanıtım ve bilgilendirme faaliyetleri kapsamında yapılan toplantılarda yabancı yatırımcı, sermaye piyasası kurumları ve fon yöneticileriyle görüşmeler yapma ve bilgi alışverişi olanağı sağlanmıştır. AB düzenlemelerine uyum amaçlı çalışmalarda gerek AB fonlarından gerekse ülke fonlarından yararlanılması amacıyla çalışmalar sürdürülmektedir.

Sermaye Piyasası Kurulu olarak geleceğe yönelik projelerimiz de devam etmekte olup, bunlardan en önemlisi Sermaye Piyasası Kanunu'nda yapılacak olan değişikliktir. Son yıllarda finansal piyasalarda yaşanan gelişmeler ile yapılan düzenlemeleri ve piyasa taleplerini dikkate alarak hazırladığımız yeni Sermaye Piyasası Kanunu ile "Sermaye Piyasalarımızı" güvenilir, uluslararası alanda rekabet edebilir hale getirmek ve bu suretle de ülkemizin büyüme hamleleri için verimli bir fon sağlama mekanizması olma özelliğini geliştirmek istiyoruz. Eminim ki yeni Sermaye Piyasası Kanunu ve yapacağımız diğer düzenlemeler ile birlikte gelişen sermaye piyasalarımızın önderliğinde ülkemiz önümüzdeki beş yıl içerisinde bölgesel bir finans merkezi olma hedefine ulaşacaktır. Elbette ki bu sadece Sermaye Piyasası Kurulu ve Kurul çalışanlarının çabaları ile değil, sermaye piyasalarına emek ve gönül vermiş sektör çalışanları ve ilgili diğer kişi ve kurumların katkılarıyla olacaktır.

A. Vedat AKGİRAY
Sermaye Piyasası Kurulu Başkanı

I. TBMM Binası - Ankara

1. SERMAYE PİYASASI KURULU

Bilindiği gibi Sermaye Piyasası Kurulu, tasarrufların menkul kıymetlere yatırılarak halkın iktisadi kalkınmaya etkin ve yaygın bir şekilde katılmasını sağlamak ve sermaye piyasasının güven, açıklık ve kararlılık içinde çalışmasını, tasarruf sahiplerinin hak ve yararlarının korunmasını düzenlemek ve denetlemek amacıyla 1981 yılında çıkarılan 2499 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu'nun (SPKn) vermiş olduğu görevleri yapmak ve yetkileri kullanmak üzere kurulmuştur.

Biri Başkan, biri İkinci Başkan olmak üzere yedi üyeden oluşan Kurul, idari ve mali özerkliğe sahip bir kamu tüzel kişisidir ve yetkilerini kendi sorumluluğu altında bağımsız olarak kullanır. Merkezi* Ankara'da olan ve İstanbul'da bir temsilciliği bulunan Kurulun ilgili olduğu Bakan, Başbakan tarafından görevlendirilen Başbakan Yardımcısı veya Bakan'dır.

1.1. MİSYON, VİZYON, GÖREV VE YETKİLERİ

Kurul, sermaye piyasasının güvenli, adil, şeffaf ve etkin işlemlerini sağlamak için, uluslararası norm ve gelişmelere paralel, değişen piyasa ihtiyaçlarını karşılayan, objektif, sade ve anlaşılabilir yaklaşımlarla, hesap verilebilir düzenleme ve denetleme yapmayı kendisine "MİSYON" edinmiş ve ulusal ve uluslararası alanda öncü, dinamik ve saygın olma "VİZYONU" nu üstlenmiştir.

Kurulun temel görev ve yetkileri SPKn'de,

- Sermaye piyasası araçlarının ihracını, halka arz ve satışını düzenlemek ve denetlemek,
- Sermaye piyasası araçlarını Kurul kaydına almak ve kamu yararının gerektirdiği hallerde bunların halka arz ve satışını geçici olarak durdurmak,
- Sermaye piyasası kurumlarının mali bünyeleri ve kaynaklarının kullanımı ile ilgili standart rasyoları genel olarak ya da faaliyet alanları veya kurum türleri itibarıyla belirlemek,
- Sermaye piyasasında, gerektiğinde elektronik ortam da dahil, bağımsız denetim faaliyetine ilişkin esasları belirlemek,
- Kamunun zamanında, yeterli ve doğru olarak aydınlatılmasını sağlamak amacıyla, genel ve özel nitelikte kararlar almak ve her türlü mali tablo ve raporlar ile bunların bağımsız denetimlerinin, sermaye piyasası araçlarının halka arzında

yayımlanacak izahname ve sirkülerin ve araçların değerini etkileyebilecek önemli bilgilerin kapsamını, standartlarını ve ilan esaslarını tespit etmek,

- Sermaye piyasasında faaliyet gösteren kurumlar, borsalar ve teşkilatlanmış diğer piyasaların faaliyetlerini izlemek ve denetlemek,
- Sermaye piyasasını ilgilendiren her türlü yayın, duyuru ve reklamları izlemek, yanıltıcı ilan ve reklamları yasaklatarak gereği yapılmak üzere ilgili kuruluşlara bildirmek,
- Bu Kanun hükümleri gereğince elde ettiği veya kendisine tevdi edilen mali tablo ve raporlar ile diğer belgeleri inceleyip değerlendirerek, SPKn'de belirtilen gerekli tedbirleri almak,
- Çağrı yoluyla hisse senedi toplanması ve vekaleten oy vermeye ilişkin esasları belirlemek,
- Vadeli işlem sözleşmeleri ve bunların işlem göreceği borsalarda faaliyet gösterecek kurumları düzenlemek,
- Menkul kıymetlerin ödünç alma ve verme, açığa satış ve repo işlemlerini düzenlemek,
- Dışarıda yerleşik kişilerin Türkiye'de sermaye piyasası araçlarının ihraç ve halka arzı konusunda gereken düzenlemeleri yapmak,
- Sermaye piyasası araçlarının takası, saklanması veya kaydi değer haline getirilmesi ve derecelendirilmesini düzenlemek ve denetlemek,
- Sermaye piyasasının gelişmesini teminen yeni sermaye piyasası kurumlarına ilişkin kuruluş, faaliyet, tasfiye ve sona erme esaslarını belirlemek ve bunları denetlemek,
- İlgili Bakanca istenecek incelemeleri yapmak; çalışmalar hakkında Bakana rapor vermek; sermaye piyasası ile ilgili mevzuat değişiklikleri hakkında önerilerde bulunmak,
- Gayrimenkullerin değerlemesini yapabilecek ekspertiz kurumlarından sermaye piyasasında faaliyette bulunacaklara ilişkin şartları belirlemek ve bu şartlara uyan kuruluşları listeler halinde ilan etmek,
- Sermaye piyasasında medya ve elektronik ortam da dahil yatırım tavsiyelerinde bulunacak kişi ve kuruluşların uyacakları ilke ve esasları belirlemek,
- Sermaye piyasası faaliyetlerinde bulunacaklar, gayrimenkul değerlemesi alanında faaliyet gösterecek kişi ve kuruluşlar ile

* 25 Şubat 2011 tarihinde yayımlanan 6111 sayılı Kanun uyarınca Kurul'un merkezi İstanbul'dadır. Ancak Kurul merkezinin İstanbul'a taşınmasına ilişkin iş ve işlemler tamamlanincaya kadar Kurul'un idari merkezinin Ankara'da olmaya devam etmesi öngörülmektedir.

sermaye piyasası kurumlarının yönetici ve diğer çalışanlarının mesleki eğitimi, mesleki yeterliliği ve mesleki ehliyetlerini gösterir sertifika verilmesine ilişkin esasları belirlemek, bu amaçlarla merkez kurmak ve faaliyet esaslarını belirlemek,

- İnternet de dahil, her türlü elektronik bilgi iletişim araç ve ortamı ve benzeri araçlar üzerinden gerçekleştirilen ihraç ve halka arzlar ile sermaye piyasası faaliyetleri ve işlemlerini; genel hükümler çerçevesinde Kanun kapsamına giren işlemlerde elektronik imza kullanım esaslarını düzenlemek ve denetlemek,
- Kanuna tabi anonim ortaklıkların genel kurullarında birikimli oy kullanılabilmesine ilişkin düzenlemeleri yapmak,
- Yabancı ülkelerin sermaye piyasalarında düzenleme ve denetime yetkili muadili kuruluşlar ile sermaye piyasalarıyla ilgili her türlü iş birliği yapmak ve bilgi alış verişinde bulunmak

olarak belirlenmiştir.

1.2. KARAR ORGANI VE ORGANİZASYON

1.2.1. Karar Organı

Kurul Başkanı ve üyelerinden oluşan Karar Organı, kanunlarla Kurulun görev ve yetkisine verilmiş konuların tümünde en üst düzeyde görüşme ve karar alma yetkisine sahiptir. Karar Organının, sermaye piyasalarının düzenlenmesi ve denetlenmesi amacıyla hazırlanacak, uygulamaya ilişkin genel hukuki yapıyı oluşturacak yönetmelik ve tebliğleri çıkarmak ve başvuru dosyalarını, inceleme, izleme ve denetleme raporlarını görüşüp karara bağlamak gibi mesleki nitelikli görevleri yanında idari nitelikli görev ve yetkileri de vardır.

Kurul Karar Organı, ilgili Bakanlıkça önerilecek 4 aday arasından 2, Maliye Bakanlığı, Sanayi ve Ticaret Bakanlığı*, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği ile Türkiye Sermaye Piyasası Aracı Kuruluşları Birliği tarafından önerilecek 2'şer aday arasından 1'er kişi olmak üzere, Bakanlar Kurulu Kararıyla atanacak 7 üyeden oluşur. Bakanlar Kurulu, adaylardan birini Başkan olarak atar. Kurul, Başkanın teklifi ile üyelerden birini ikinci başkan olarak seçer.

Soldan sağa, Bülent GÖKREM, İlhami ÖZTÜRK, Vahdettin ERTAŞ, A. Vedat AKGİRAY, Mustafa KORHAN, Mithat HIZLI, Muhammed Emin ÖZER

* 6/4/2011 tarihli ve 6223 sayılı Yetki Kanunu'na dayanılarak Bakanlar Kurulu'nca 3/6/2011 tarihinde kararlaştırılan, Gümrük ve Ticaret Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'nin "Hak ve yetkiler ile personelin devri ve atıflar" başlıklı Geçici 2'nci maddesi çerçevesinde; Sanayi ve Ticaret Bakanlığının mevcut durumda Gümrük ve Ticaret Bakanlığı olarak anlaşılması gerekmektedir.

KURUL KARAR ORGANI

Prof. Dr. A. Vedat AKGIRAY
Kurul Başkanı

İlhami ÖZTÜRK
Kurul Üyesi

Mithat HIZLI
Kurul Üyesi

Mustafa KORHAN
Kurul Üyesi

Muhammed Emin ÖZER
İkinci Başkan

Vahdettin ERTAŞ
Kurul Üyesi

Bülent GÖKREM
Kurul Üyesi

1.2.2. Organizasyon

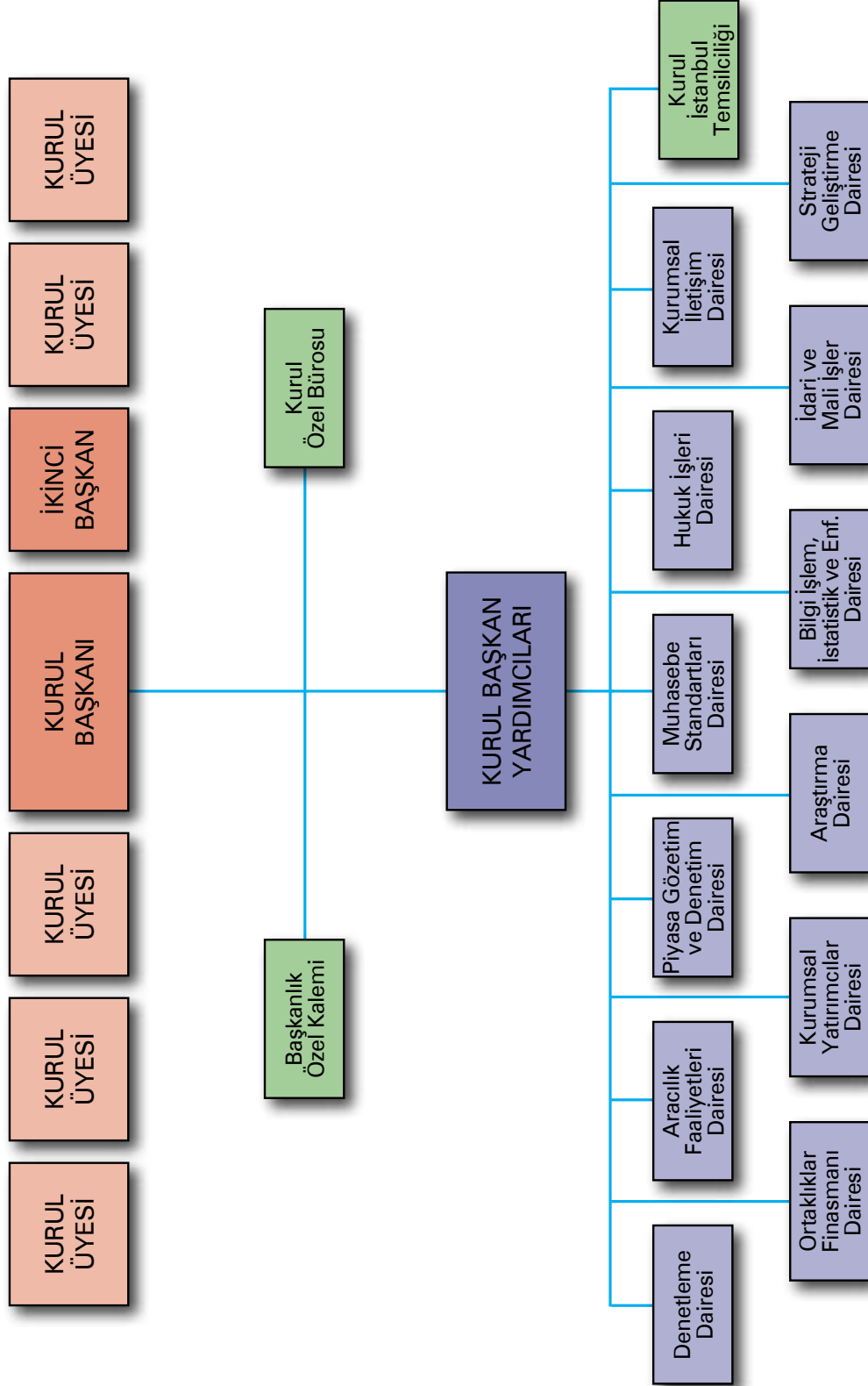
SPK, Kurul Başkanı ve üyeleri (Kurul Karar Organı) ile Başkana bağlı olarak Kurul faaliyetlerini yürüten hizmet birimlerinden oluşmaktadır.

Kurul Başkanı, hem Karar Organının hem de yürütmenin başıdır. Kurul Başkan Yardımcıları hizmet birimleri arasında iş birliği ve

koordinasyonu sağlamakla görevlidir. Kurulun temel hizmet birimleri; Denetleme Dairesi, Ortaklıklar Finansmanı Dairesi, Aracılık Faaliyetleri Dairesi, Kurumsal Yatırımcılar Dairesi, Piyasa Gözetim ve Denetim Dairesi, Araştırma Dairesi, Muhasebe Standartları Dairesi, Bilgi İşlem İstatistik ve Enformasyon Dairesi, Hukuk İşleri Dairesi, Kurumsal İletişim Dairesi, Strateji Geliştirme Dairesi, İdari ve Mali İşler Dairesinden oluşmaktadır.

SERMAYE PİYASASI KURULU ORGANİZASYON ŞEMASI

1.3. BÜTÇE

Kurulumuzun 88.168.000 TL olarak kabul edilen 2011 Mali Yılı Bütçesine ilişkin olarak, yıl içerisinde 155.210.022 TL gider yapılmış ve 153.343.924 TL gelir elde edilmiştir. Aradaki fark

2010 yılından 2011 yılına devreden nakitten karşılanmıştır. Kurulumuzun 2011 yılı gelir ve gider tahmin ve gerçekleştirmelerine ilişkin ayrıntılı bilgiler Tablo: 1.1'de verilmiştir.

Tablo 1.1. Kurulun 2011 Yılı Gelir Ve Giderleri

1-GELİRLER		(TL)
Gelirin Türü	Programlanan	Gerçekleşen
Sermaye Piyasası Araçları Kayıt Ücreti	62.290.000	64.861.381
Lojman Kira Gelirleri	330.000	328.038
Diğer Gayrimenkul Kira Gelirleri	500.000	538.716
Borsalardan Alınan Paylar	13.106.000	31.476.274
Faiz Gelirleri	502.000	1.117.368
Arsa Satışı	0	53.593.265
Diğer Çeşitli Gelirler	1.440.000	1.428.882
TOPLAM	78.168.000	153.343.924
2-GİDERLER		
Giderin Türü	Bütçe Ödeneği	Gerçekleşen
Personel Giderleri	48.928.000	43.750.336
Sosyal Güvenlik Kurumuna Devlet Prim Giderleri	3.147.000	2.789.086
Mal ve Hizmet Alım Giderleri	19.137.000	17.898.324
Cari Transferler	4.156.000	2.273.184
Sermaye Giderleri	12.800.000	88.499.092
TOPLAM	88.168.000	155.210.022
Kaynak : SPK		

Kurulun tüm giderleri, emrinde kurulan özel bir hesaptan karşılanmaktadır. İhraççılar, Kurulca kayda alınan ve satışı yapılacak sermaye piyasası araçlarının ihraç değerinin %0.005 - % 0.2'si tutarında bir ücreti bu hesaba yatırmaktadırlar. Kurul tarafından izlenen ve denetlenen borsalar, piyasalar ve diğer teşkilatlanmış piyasaların, takas ve saklama kurumlarının ve Merkezi Kayıt Kuruluşunun faaliyetlerinden elde ettikleri faiz

gelirleri hariç tüm gelirlerinin azami % 10'u Kurul bütçesine Kurul tarafından gelir olarak kaydedilebilir. SPKn'da, Kurulun gelirleri giderlerini karşılamaya yetmediği takdirde, açığın Hazine Müsteşarlığı bütçesinden verilecek yardımlarla karşılanması öngörülmüş olmasına karşın, 1992 yılından beri Hazine yardımı alınmamıştır.

1.4. PERSONEL

Kurul personelinin hak ve yükümlülükleri, Bakanlar Kurulunca 24 Ağustos 1982 tarih ve 17792 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan SPK Personel Yönetmeliği ile düzenlenmiştir. Kurul personeli için tesis edilecek hizmet sınıfları ile personelin dahil oldukları sınıflara ve öğrenim durumlarına göre bu sınıfların giriş ve yükselinebilecek derece ve kademelerine ilişkin ortak hükümler, Devlet Memurları Kanunu'nun 36. maddesinde öngörülen esaslara göre belirlenir. SPK devamlı personeli ile emekliliğe tabi görevlerden Kurul Başkanlığı ve Üyeliklerine atanamlar hakkında 5434 sayılı T.C. Emekli Sandığı Kanunu ile ek ve değişikliklerine ilişkin hükümler uygulanır. Bu düzenlemelere göre Kurul hizmetleri, yarışma sınavı ile mesleğe

başlayan ve yeterlik sınavından sonra uzman unvanını alan meslek personeli ve idari personel eliyle yürütülmektedir.

2011 yılı faaliyet dönemi içinde emeklilik, vefat, nakil, istifa ve görev süresinin sona ermesi gibi sebeplerle 15 personel ayrılmış, buna karşılık, hizmet birimlerinde iş gücüne duyulan ihtiyaç nedeniyle 1 üst yönetici naklen, 25 meslek personel yardımcısı açıktan, 4 meslek personel yardımcısı naklen, 2 bilgi işlem personeli açıktan, 3 bilgi işlem personeli naklen, 3 idari personel açıktan ve 4 idari personel naklen alınmıştır. Kurulda 2011 yılı sonu itibarıyla 7'si karar organı, 41'i üst yönetim, 293'ü meslek personeli ve yardımcısı, 51'i bilişim personeli ve 178'i idari personel olmak üzere 570 personel görev yapmaktadır (Tablo: 1.2).

Tablo 1.2. Kurul Personel Durumu

KURUL KARAR ORGANI	7
ÜST YÖNETİM	41
Kurul Başkan Yardımcısı	4
Daire Başkanı	12
Kurul İstanbul Temsilcisi	1
Daire Başkan Yardımcısı	13
Kurul Başkanlık Danışmanı	11
MESLEK PERSONELİ	223
Başuzman	89
Uzman	101
Başuzman Hukukçu	14
Uzman Hukukçu	19
MESLEK PERSONELİ YARDIMCISI	70
Uzman Yardımcısı	60
Uzman Hukukçu Yardımcısı	10
BİLİŞİM PERSONELİ	51
İDARİ PERSONEL	178
GENEL TOPLAM	570
Kaynak: SPK	

Şanghay Finans Merkezi - Çin

2. DÜNYA EKONOMİSİ

Küresel ekonomik büyüme 2011 yılında beklendiği gibi yavaşlamış, Uluslararası Para Fonu (International Monetary Fund - IMF) 2012 Ocak ayında 2011 yılı dünya ekonomik büyümesine yönelik tahminini %4'ten %3,8'e çekmiştir. IMF, Ocak ayında yaptığı tahminde 2012 yılında küresel ekonomik büyümenin %3,3'e gerileyeceğini öngörmektedir.

IMF'nin son yaptığı tahminlere göre 2011 yılında gelişmiş ülkelerin %1,6, gelişmekte olan ülkelerin ise %6,2 oranında büyüyeceği öngörülmektedir. IMF, gelişmiş ülkeler arasında ABD ve Euro Bölgesi ekonomilerinin sırasıyla %1,8 ve %1,6 oranında büyüyeceklerini, ancak Japonya ekonomisinin %0,9 küçüleceğini öngörmektedir. IMF, gelişmekte olan ülkeler içinde; 2011 yılında en hızlı büyüyen bölgenin %7,9 ile yine Asya bölgesinin olmasını, en düşük büyümenin gerçekleştiği bölgenin ise %3,1 ile Ortadoğu ve Kuzey Afrika bölgesi olmasını beklemektedir.

IMF, 2011 yılında tüketici bazlı enflasyonun, gelişmiş ülkelerde %2,7, gelişmekte olan ülkelerde ise %7,2 olacağını öngörmektedir. Tablo 2.1'de yer alan verilere göre Ortadoğu ve Kuzey Afrika bölgesinin gelişmekte olan ülkeler arasında bu yıl en yüksek enflasyonun yaşandığı bölge olması beklenmektedir.

2011 yılında dünya mal ve hizmet ticaretindeki büyümenin %6,9'a gerilemesi beklenmektedir. Gelişmekte olan ülkelerin ihracatının %9,0, gelişmiş ülkelerin ihracatının ise %5,5 artması, öte yandan gelişmekte olan ülkelerin ithalatının %11,3, gelişmiş ülkelerin ithalatının ise %4,8 artması beklenmektedir.

Tablo 2.1. Dünya Ekonomisi Özet Verileri

	2009	2010	2011
	Yıllık Büyüme Oranı (%)		
Dünya Ekonomisi	-0,7	5,2	3,8
Gelişmiş Ekonomiler	-3,7	3,2	1,6
-ABD	3,5	3,0	1,8
-Euro Bölgesi	-4,3	1,9	1,6
-Japonya	-6,3	4,4	-0,9
Gelişmekte Olan Ülkeler	2,8	7,3	6,2
-Orta ve Doğu Avrupa	-3,6	4,5	5,1
-Asya	7,2	9,5	7,9
-Orta Doğu ve Kuzey Afrika	2,6	4,3	3,1
-Sahara Altı Afrika	2,8	5,3	4,9
-Güney Amerika ve Karayipler	-1,7	6,1	4,6
	Dünya Hasılası (Milyar ABD \$)		
Piyasa Kurları Üzerinden	57.722	62.911	70.012
Satın Alma Paritesi Üzerinden	70.036	74.385	78.853
	Tüketici Enflasyonu (%)		
Gelişmiş Ekonomiler	0,1	1,6	2,7
-ABD	-0,3	1,6	3,0
-Euro Bölgesi	0,3	1,6	2,5
-Japonya	-1,4	-0,7	-0,4
Gelişmekte Olan Ülkeler	5,2	6,1	7,2
-Orta ve Doğu Avrupa	4,7	5,3	5,2
-Asya	3,1	5,7	7,0
-Orta Doğu ve Kuzey Afrika	6,6	6,8	9,9
-Sahara Altı Afrika	10,6	7,5	8,4
-Güney Amerika ve Karayipler	6,0	6,0	6,7
	Dünya Ticaret Hacmi (%)		
Dünya Mal ve Hizmet Ticareti	-10,7	12,7	6,9
-İhracat			
-Gelişmiş Ekonomiler	-11,9	12,2	5,5
-Gelişmekte Olan Ekonomiler	-7,7	13,8	9,0
-İthalat			
-Gelişmiş Ekonomiler	-12,4	11,5	4,8
-Gelişmekte Olan Ekonomiler	-8,0	15,0	11,3
Dünya Mal ve Servis İhracatı (Milyar ABD Doları)	15.798	18.760	22.248
	Cari İşlemler Dengesi (Milyar ABD Doları)		
Gelişmiş Ekonomiler	-71,4	-91,0	-131,0
-ABD	-376,6	-470,9	-467,6
-Euro Bölgesi	13,4	34,8	16,8
-Japonya	141,8	195,9	147,0
Gelişmekte Olan Ülkeler	287,8	422,3	592,3
-Orta ve Doğu Avrupa	-50,0	-80,5	-119,4
-Asya	291,4	313,2	363,1
-Orta Doğu ve Kuzey Afrika	49,9	183,5	306,9
-Sahara Altı Afrika	-20,7	-12,2	6,9
-Güney Amerika ve Karayipler	-24,2	-56,9	-78,7
	Sermaye Akımları (Milyar ABD Doları)		
Gelişmekte Olan Ülkeler (Net toplam)	267,4	482,3	574,7
-Özel Doğrudan Yatırımlar (Net)	310,6	324,8	429,3
-Özel Portföy Yatırımları (Net)	98,8	197,5	127,1

WEO'nin Ocak 2012'de Güncellenmiş verileri kullanılmıştır.

Kaynak: IMF World Economic Outlook, September 2011,

2.1. GELİŞMİŞ EKONOMİLER

Gelişmiş ülkelerdeki ekonomik büyüme 2011 yılında bir önceki yıla göre yavaşlamıştır. ABD'de 2010 yılında %3 olan ekonomik büyüme oranı 2011 yılında %1,8'e gerilemiştir. 2010 yılında %4,4 büyüyen Japonya ekonomisi ise depremin de etkisiyle 2011 yılında %0,9 daralmıştır.

Avrupa'da yaşanan borç krizine rağmen, Alman ekonomisinin iyi performans göstermeye devam ettiği görülmektedir. Ekonomik büyüme hızının önceki yıla göre hafif düşmesi beklenmekle birlikte 2011 yılında beklenen %3'lük büyüme ile Almanya yine Avrupa ekonomisinin lokomotifini olma rolünü sürdürmektedir. Ekonomik büyüme hızının 2011 yılında hafif yükselerek %1,6'ya ulaşması beklenmekle birlikte, Fransa Almanya'nın yarısı kadar performans gösterebilmiştir. Yine de Fransa'nın ekonomik performansı ekonomik büyümenin 2011 yılında %0,4'e gerilemesi beklenen İtalya'ya göre çok daha iyi olmuştur. Yunanistan ve Portekiz ekonomilerinin ise yaşanan borç krizi ve uygulanan kemer sıkma önlemlerinin de etkisiyle 2011 yılında daralmaları beklenmektedir. Euro Bölgesi ülkesi olmamasına rağmen İngiltere ekonomisinin de %0,9'luk büyüme ile zayıf bir performans göstermesi beklenmektedir.

2011 yılının önemli ekonomik gelişmelerinden biri de genel olarak enflasyonun yükselmesi olmuştur. Gelişmiş ülkelerde 2010 yılında %1,6 düzeyinde olan tüketici enflasyonunun 2011 yılında %2,7'ye yükselmesi, gelişmekte olan ülkelerde ise 2011 yılında %6,1'den %7,2'ye yükselmesi beklenmektedir.

Geçen yıla damga vuran en önemli faktör hiç kuşkusuz Avrupa'da yaşanan borç krizi olmuştur. Ancak Japonya'da yaşanan deprem ile Ortadoğu ve Kuzey Afrika ülkelerinde yaşanan halk hareketleri, Libya'da yaşanan çatışmalar neticesinde yönetimin değişmesi gibi faktörler de yılın ilk yarısında küresel ekonomi üzerinde etkili olmuştur. Özellikle depremin ve bunun sonucunda yaşanan tsunaminin Japon sanayisi üzerinde etkili olması küresel tedarik zincirleri olumsuz etkilediğinden, yılın ilk yarısında dünya çapında otomobil ve elektronik gibi bir çok sanayi dalı da bu durumdan olumsuz etkilenmiştir. "Arap Baharı" ve Libya'daki problemler ise petrol fiyatlarının yükselmesine yol açarak küresel ekonomi üzerinde olumsuz etkide bulunmuştur. Yılın ikinci yarısında ise Avrupa borç krizindeki gelişmeler, ABD Kongresi'nde borç limitine yönelik anlaşmazlık ve devletin kilitlemesi etkili olmuştur. Öte yandan ABD'de son anda borç limiti konusunda anlaşma sağlanmasına rağmen derecelendirme kuruluşu Standard&Poor's ABD'nin kredi notunu düşürmüştür. Avrupa'da ise krizin İtalya gibi ekonomisi büyük ülkelere yayılma riski göstermesi özellikle Sonbahardan itibaren küresel çapta yatırımcıların riskten kaçınma eğilimine girmesine yol açmıştır. Bu da özellikle Avrupa ve gelişmekte olan ülke ekonomilerini olumsuz etkileyen bir faktör olmuştur. Bunun sonucunda finans piyasaları ve AB'nin Yunanistan ve İtalya üzerindeki baskıları o kadar artırmıştır ki iki ülkede politikacılar iktidarı teknokratlara bırakmak zorunda kalmışlardır.

Dünyanın belli başlı merkez bankalarının uyguladıkları para politikaları 2011 yılında da dünya ekonomisi ve piyasaları üzerinde etkili olmaya devam etmiştir. Avrupa Merkez Bankası'nda (ECB) yönetimin değişmesi Avrupa borç krizinin seyrinin değişmesi açısından önemli bir gelişme olmuştur. Muhafazakar olarak görülen önceki Başkan Trichet'in yönetiminde ECB, Euro Bölgesinde ciddi bir kriz yaşanırken, faiz oranlarını Nisan ve Temmuz ayında 25'er baz puanı yükseltmiştir. Ancak yeni Başkan Mario Draghi farklı yöntemlerle de olsa Amerikan Merkez Bankası (Fed) gibi likiditeyi artırabileceğini göstermiştir. Draghi'nin ilk yaptığı faiz oranlarını Kasım ve Aralık aylarında düşürmek olmuştur. Diğer taraftan ECB, İtalya başta olmak üzere problem yaşayan ülkelerin tahvillerini piyasalardan aktif bir şekilde satın alarak faiz oranlarının kritik seviyeleri geçmesini engellemiştir. Ancak Draghi yönetimindeki ECB'nin, yılın sonunda Avrupa bankalarına 3 yıl vadeli likidite desteği vermesi, krizin kontrol altına alınması açısından dönüm noktası olan bir gelişme olmuştur. ECB'nin 3 yıl vadeli likidite desteğinden 523 bankanın faydalanması ve toplam 481,19 milyar Euro borçlanması piyasaları rahatlatan bir faktör olmuştur.

Öte yandan Fed yılın ilk yarısında daha önce açıkladığı ikinci niceliksel gevşeme programı çerçevesinde 600 milyar ABD Doları hazine tahvili satın almıştır. Fed ayrıca faiz oranlarını değiştirmeyerek %0-%0,25 seviyesinde tutmuştur. Fed, Ağustos ayındaki toplantısında mevcut ekonomik koşulların devam etmesi durumunda faiz oranlarının 2013 ortasına kadar olağanüstü düşük seviyelerinde tutulabileceği açıklamasını yapmıştır. Fed, Eylül ayında "operation twist" adı verilen operasyonla uzun vadeli tahvil faiz oranlarını düşürmek amacıyla, Haziran 2012 sonuna kadar 400 milyar ABD Doları tutarında kısa vadeli tahvilleri uzun vadeli tahvillerle değiştireceğini açıklamıştır. Öte yandan yine Eylül toplantısında Fed vadesi dolan ipoteklere dayalı menkul kıymetlerden elde edilen fonların emlak piyasasını desteklemek amacıyla yine aynı tip menkul kıymetlere yatırılacağını belirtmiştir.

ABD ekonomisine bakıldığında 2011 yılında istihdamda iyileşme sağlandığı, ancak tüketici enflasyonunun yükseldiği görülmektedir. ABD'de aylık istihdamda artışlar yılın ilk çeyreğinde 200 binli seviyelerle başladıktan sonra yılın ortasında artış hızı yavaşlamış, ancak Eylül ayından başlayarak istihdam artışı tekrar hızlanmıştır. 2011 yılında istihdamda 1.8 milyon kişi artış sağlanmış, bu çerçevede yılın başında %9,1 olan işsizlik oranı yılın son çeyreğinde belirgin bir düşüş göstererek, yılın sonunda %8,5 seviyesine kadar gerilemiştir.

Yıllık tüketici enflasyonu 2011 yılı boyunca yükseliş eğiliminde olmuş, ancak yılın son iki ayında hafif gerilemiştir. Yılın başında %1,7 seviyesinde olan tüketici enflasyonu, 2011'in sonunda %3'e ulaşmıştır. Üretici fiyatları da benzer bir yıl izlemiş ve yılın başında %3,7 olan üretici enflasyonu yılın sonunda %4,8'e ulaşmıştır.

ABD'de imalat sanayi satın alma yöneticileri endeksi, 2011 sonu itibarıyla sektörde 29 ay üst üste büyümeye işaret etse de özellikle Japonya depreminin yaşandığı Mart ayından sonra düşüşe geçmiş, yılın son iki ayında ise hafif yükselmesine rağmen, önceki yılın sonuna göre %8 düşüş kaydetmiştir. ABD hizmetler endeksi

de benzer bir hareket sergilemiştir; ancak hizmetler endeksindeki düşüş Şubat ayında başlamış ve yılın son çeyreğinde yatay seyre girip bir önceki yıla göre %7 düşüş göstermiştir.

Emlak piyasasına bakıldığında ise ABD'de emlak fiyatları (Case-Shiller endeksinde göre) yılın ilk çeyreğinde düştükten sonra yükselişe geçmesine rağmen, yılın son çeyreğinde fiyatların tekrar düşmesi ile Kasım ayı itibarıyla ev fiyatları önceki yıla göre %2,7 gerileme göstermiştir.

2.2. GELİŞMEKTE OLAN EKONOMİLER

Gelişmekte olan ülke ekonomilerinin büyümeleri de 2011 yılında yavaşlamıştır. Gelişmekte olan ülkelerin büyümeleri 2010 yılında %7,3 iken bu oranın 2011 yılında %6,2'ye gerilemesi beklenmektedir. En hızlı büyüyen bölge olan Asya bölgesinde bile 2010'da %9,5 olan ekonomik büyüme hızının 2011 yılında %7,9'a gerilemesi beklenmektedir.

2011 yılında Çin ekonomisindeki büyümenin %10,4'ten %9,2'ye, Hindistan ekonomisindeki büyümenin ise %9,9'dan %7,4'e düşmesi beklenmektedir. Ekonomik büyümenin en çok yavaşladığı BRIC ülkesi olan Brezilya'da, 2010 yılındaki %7,5 büyüme oranının, 2011 yılında %2,9'a düşmesi beklenmektedir. Öte yandan petrol ihracatçısı olan Rusya'nın ekonomik büyümesinin 2011 yılında hafif yükselerek %4,1 olacağı tahmin edilmektedir.

Gelişmekte olan ülkeler yılın ilk yarısında sıkı ekonomik politikalar izleyerek enflasyonu kontrol altında tutmayı amaçlarken, dünya ekonomik büyümesine yönelik beklentilerin düşmesi ile birlikte yılın ikinci yarısında hedef ekonomiyi desteklemeye dönmüştür.

Bu çerçevede Çin Merkez Bankası faiz oranlarını Şubat, Nisan ve Temmuz aylarında 25'er baz puanı yükseltmiştir. Çin dışında Brezilya Merkez Bankası da faiz oranlarını Ocak, Mart, Nisan ve Temmuz aylarında artırıma kararı alarak toplam 175 baz puanı yükseltmiştir. Ayrıca, Brezilya Merkez Bankası da dünya ekonomik büyümesine yönelik beklentilerin zayıflamasıyla faiz oranlarını Ağustos Ekim ve Kasım aylarında 50'er baz puanı düşürmüştür.

Avrupa borç krizi özellikle sonbahar aylarında gelişmekte olan ülkeleri olumsuz etkilemiştir. Yatırımcıların riskten kaçınma eğilimine girerek gelişmekte olan ülke varlıklarından çıkmaya başlamaları, hem gelişmekte olan ülke tahvil piyasalarını hem de hisse senedi piyasalarını olumsuz yönde etkilemiş ve gelişmekte olan ülke para birimleri de değer kaybetmiştir. Birçok gelişmekte olan ülke merkez bankasında para birimlerindeki düşüşü kontrol altına almak için döviz piyasalarına müdahale etmek zorunda kalmışlardır.

2.3. MALİ PİYASALAR

"Arap Baharı", Japonya'da yaşanan deprem ile nükleer felaket, Amerikan Kongresi'nde borçlanma limitine yönelik yaşanan anlaşmazlık ve derecelendirme kuruluşu Standard&Poors'un

ABD'nin kredi notunu düşürmesi gibi faktörlerin 2011 yılı içinde etkili olmasına rağmen özellikle yılın ikinci yarısından itibaren Avrupa'da yaşanan borç krizi 2011 yılında finans piyasalarında en çok etkiye bulunan faktör olmuştur.

Avrupa borç krizi 2011 yılında şiddetlenmiştir. Piyasalarda volatilitenin en yüksek olduğu Ağustos ayında, ABD hisse senedi piyasalarında oynaklığın ölçümü için kullanılan ve 'korku endeksi' olarak bilinen VIX endeksi, kapanış bazında 48'e ulaşmış ancak yılın sonuna gelindiğinde 20'ye kadar düşmüştür. Avrupa'da borç krizinin Yunanistan'dan sonra Portekiz, İspanya hatta İtalya'ya yayılma eğilimi göstermesi, yatırımcıların özellikle yılın ikinci yarısında riskli varlıklardan çıkma eğilimine girmelerine yol açmıştır. Derecelendirme kuruluşları Yunanistan başta olmak üzere birçok Avrupa ülkesinin notunu düşürmüştür. 2011 yılında Portekiz, AB ve IMF'den yardım almak zorunda kalmıştır.

2011 yılında birçok AB zirvesi gerçekleştirilmiş, temmuz ayında yapılan AB zirvesinde Yunanistan'a yönelik yeni bir plan açıklanmıştır. Ancak işlerin kötü gitmesiyle Ekim sonunda yapılan zirvede Yunanistan'ın borcunun özel sektör tarafından gönüllü olarak %50'sinin silinmesi ve Avrupa Finansal İstikrar Fonu'nun kaldırılma güçlendirilmesi gibi önlemler açıklanmıştır. Ekim ayında yapılan zirveden çıkan sonuçlar piyasalarda bir süre iyimserliğe yol açmıştır. Ancak Yunanistan'ın o zamanki Başbakanı'nın kemer sıkma planını halka onaylatmak için referandum istemesi, Kasım ayında finans piyasalarında tekrar bozulmaya yol açmıştır.

Kasım ayında bir takas kuruluşunun İtalyan tahvillerine yönelik teminat yükümlülüklerini yükseltmesi İtalyan tahvillerinin faiz oranlarında önemli yükselişlere yol açmıştır. Euro Bölgesinin merkez ülkelerinden sayılan Fransa'nın faiz oranları yükselirken, Almanya'nın bir tahvil ihalesine yetersiz talep gelmesi artık sorunların merkeze doğru ulaşmaya başladığı izlenimini doğurmuştur.

Borç krizinin Euro Bölgesinde yayılmaya başlaması, Avrupa bankalarına yönelik endişelerin de yükselmesine yol açmış, hatta bazı Fransız bankalarının zor durumda olduğuna dair söylentiler yayılmaya başlamıştır. Özellikle Avrupa bankalarının Dolar fonlama bulmakta zorlanmaya başlamaları, 2008 krizinin ön safhalarının hatırlanmasına yol açmıştır. Ancak Kasım ayında Fed öncülüğünde Avrupa, Kanada, İngiltere, Japonya ve İsviçre merkez bankaları, küresel Dolar likiditesini artırmak amacıyla mevcut Dolar takas imkanlarının maliyetini 50 baz puanı düşürdüklerini açıklamışlardır. Aralık ayında yapılan son zirvede ise AB çapında daha fazla mali ve ekonomik koordinasyon öngörülmüştür. Piyasalar zirve sonuçlarında istediklerini bulamasa da, yılın sonunda ECB'nin bankalara 3 yıl vadeli likidite sağlaması piyasaların 2011'i olumlu kapatmasına yol açmıştır.

Avrupa'da yaşanan kriz nedeniyle özellikle yılın sonlarında yatırımcıların riskli varlıklardan çıkarak güvenli liman olarak adlandırılan yatırımlara dönmeleri ile ABD Doları başta olmak üzere Japon Yeni, İsviçre Frangı gibi para birimleri değer kazanmıştır.

Uzun vadeli sorunlarında bir değişiklik olmamakla birlikte, Avrupa'da yaşanan krizin etkisiyle ABD Doları, Euro başta olmak üzere diğer para birimleri karşısında 2011 yılında değer kazanmıştır.

Dolar endeksi 2011 yılının başlarında değer kaybetme eğiliminde olmuş, yılın ortasında yatay bir seyir izledikten sonra yılın sonlarında değer kazanmıştır. Euro-Dolar paritesi, ECB'nin faiz oranlarını artırmasının da katkısıyla yılın ilk yarısında yükseliş eğilimine girmiş ve Mayıs ayında 1,48 seviyesine ulaşmıştır. Ancak Euro Ekim ayında kısa bir çıkış yaşasa da Ağustos ayından başlayarak Dolar karşısında hızlı bir değer kaybetme sürecine girmiş ve parite yılın sonunda 1,30 seviyesinin altına düşmüştür. Euronun değer kaybetmesinde, yaşanan borç krizi ve Kasım ayında ECB'nin başına Mario Draghi'nin geçmesinden sonra para politikasının gevşetilmesi etkili olmuştur. Bu çerçevede 2011 yılında Dolar, Euro karşısında % 3,2 değer kazanmıştır. Japon Yeni ise Mart ayında yaşanan deprem nedeniyle başta Dolar karşısında zayıflasa da, yılın kalanında Dolar karşısında değer kazanma eğiliminde olan nadir para birimlerinden biri olmuş ve 2011 yılında Dolar karşısında %5,2 değer kazanmıştır. Japonya Merkez Bankası, Yen'in değer kazanmasını engellemek amacıyla yıl içinde birkaç defa döviz piyasalarına müdahale etmiştir.

İsviçre Frangı da yatırımcıların riskli varlıklardan çıkmaları nedeniyle yılın ilk üç çeyreğinde değer kazanma eğiliminde olmuş, para biriminin çok değerlenmesinden endişe eden İsviçre Merkez Bankası'nın Eylül ayında Euro karşısında Frangın değerinin 1,20 seviyesini aşmasına izin vermeyeceğini açıklamasıyla yılın kalanında değer kaybetmiştir. 2011 yılının tamamında İsviçre Frangı ABD Doları karşısında % 0,43 değer kaybetmiştir. Gelişmekte olan ülke para birimleri de Dolar karşısında özellikle Ağustos ayından başlayarak önemli değer kayıpları yaşamışlardır. 2011 yılında Türk Lirası %22,6, Güney Afrika Randı %22,2, Macaristan Forinti %17,1, Hindistan Rupisi %18,6, Brezilya Reali %12,3 değer kaybetmiştir. Öte yandan Rus Rublesi ve Güney Kore Wonu, ABD Doları karşısında daha sınırlı kayıplar sergilemişlerdir.

Yatırımcıların Avrupa borç krizi nedeniyle özellikle 2011'in ikinci yarısında güvenli limanlara yönelmeleri ABD ve Alman Hazine tahvillerinin faizlerinin önemli ölçüde gerilemesine yol açmıştır. Amerikan tahvillerinin faizlerindeki düşüş derecelendirme şirketi Standard&Poors'un ABD'nin kredi notunu Ağustos başında düşürmesinden sonra da devam etmiştir. Bu çerçevede yıla %3'ün üzerinde bir faiz oranıyla başlayan Amerikan 10 yıl vadeli Hazine tahvillerinin faiz oranları yılın sonunda %2'nin altında kapanmıştır.

Borç krizi Avrupa'da yaşanmasına rağmen, yatırımcılar Alman hazine tahvillerini güvenli liman olarak görmeye devam etmişlerdir. Bu çerçevede Nisan ayında faiz oranı %3,50'ye kadar ulaşan 10 yıl vadeli Alman Hazine tahvilinin faizi yılı %2 seviyesinin altında kapatmıştır. Yılın ilk çeyreğinde yükselen 10 yıl vadeli Japon Hazine tahvillerinin faiz oranları ise yılın sonuna gelindiğinde %1'in altına gerilemiştir.

Avrupa borç krizinin neden olduğu riskten kaçış, gelişmekte olan ülke tahvillerinin faiz oranlarının yükselmesine yol açmıştır. EMBI

spreadleri yılın sonuna gelindiğinde 129 baz puan artarak 377 seviyesinden kapatmıştır. Uzunca bir süre genel EMBI spreadinin altında seyreden Türkiye'nin EMBI spreadi ise 2011 yılında 200 baz puanın üzerinde artarak genel EMBI spreadinin üzerine çıkmıştır.

Diğer taraftan borç krizi nedeniyle dikkatlerin çevrildiği Yunanistan, Portekiz ve İtalya'nın tahvillerinin faiz oranlarında yükselişler yaşanmıştır. Öte yandan İtalya'nın düzenlediği tahvil ihalelerinde faiz oranlarının sürdürülemez olarak görülen seviyelere ulaşması krizin derinleştiğine işaret etmiştir.

2011 yılında 10 yıllık Hazine tahvillerinde, Yunanistan'da 2000, Portekiz'de 670, İtalya'da ise 200 baz puanlık yükseliş yaşanmıştır. Yıl içinde tahvil faizlerinde yükselişler yaşasalar da İspanya ve İrlanda'nın 10 yıllık tahvillerinin faiz oranları yılın sonuna gelindiğinde 2011 yılını düşüşle kapatmayı başarmışlardır. Yıl boyunca ECB borç problemi yaşayan ülkelerin tahvillerini ikinci el piyasalardan satın alarak faiz oranlarının çok yükselmesini engellemiştir.

Para piyasalarına bakıldığında ise Amerikan 3 ay vadeli LIBOR faiz oranlarının özellikle Ağustos ayından başlayarak yükseldiği ve yılı 28 baz puan artarak yılı kapattığı görülmektedir. 3 ay vadeli Euro LIBOR faiz oranı ise yıl boyunca yükseliş eğilimi gösterdikten sonra yılın son çeyreğinde hafif gerilemiş ve yılı 40 baz puan artışla kapatmıştır. Japon 3 ay vadeli LIBOR faiz oranı ise yıl boyunca yatay bir seyir izlemiştir.

Emtia fiyatları ise 2011'in ilk yarısında yükseliş eğiliminde olmasına rağmen, Avrupa borç krizi ve küresel büyümeye yönelik beklentilerin düşmesiyle özellikle yılın ikinci yarısında gerileme eğilimine girmiştir. Altın fiyatları 2011 yılında da artış eğiliminde olmuş ve derecelendirme kuruluşu S&P'nin ABD'nin notunu düşürmesiyle Eylül ayında ons fiyatı 1900 Dolara yakın seviyelere ulaşmıştır. Ancak bir ölçüde bazı borsalarda marjin oranlarının yükseltilmesinin de katkısıyla daha sonra gelen düzeltme çerçevesinde altın fiyatları 1500 Dolarlı seviyelere kadar gerilemiş, ancak yine de 2011 yılını %10 artışla kapatmayı başarmıştır. Brent petrolün varil fiyatı da Arap Baharı olarak adlandırılan olaylar ve Libya'da yaşanan olayların etkisiyle Nisan sonunda 127 Dolara kadar çıkmış, diğer emtialar gibi ekonomik büyüme beklentilerinin düşmesi çerçevesinde genel eğilim düşüş yönünde olsa da yılı %16 yükselerek 110 Dolara yakın kapatmıştır.

2.4. BORSALAR

2008 krizinin ardından borsalarda 2009 ve 2010 yıllarında güçlü yükselişler yaşanmış, 2011 yılı ise borsalarda düşüş yaşanan bir yıl olmuştur. Bunda da Avrupa'da yaşanan krizin derinleşmesi etkili olmuştur. Avrupa borç krizi ve Amerikan Kongresi'nde iki parti arasında borç tavanına yönelik yaşanan anlaşmazlık çerçevesinde ABD'nin notunun düşürülmesi ile hisse senetlerinde asıl yaz aylarından başlayarak önemli düşüşler yaşanmıştır. Ağustos ayından başlayarak bir çok borsa düşüş eğilimine girmesine

rağmen Amerikan borsaları sonbaharın başındaki diplerden sonra yükselişe geçmişlerdir. 2011 yılının tamamında Amerikan hisse senetleri dünyanın kalanına göre daha iyi bir performans sergilemiştir. 2011 yılında ABD'de Dow Jones Industrials endeksi %5,5 değer kazanırken, S&P 500 ise yılı yatay kapatmıştır.

Yunanistan'da yaşanan borç krizinin İspanya, Portekiz ve hatta İtalya'ya bulaşarak Avrupa çapında bir krize dönüşmesiyle, gelişmiş ülkeler içinde en kötü performansı Avrupa'daki hisse senetleri göstermişlerdir. 2011 yılında hisse senetleri İtalya (FTSE Italia MIB Storico endeksi), Fransa (CAC 40 endeksi) ve Almanya'da (DAX endeksi), sırasıyla %24, %16,95 ve %14,69 değer kaybetmişlerdir. Krizin en yoğun olarak yaşandığı Yunanistan'da ise hisse senetleri 2011 yılında %51,9 değer kaybetmiştir.

Gelişmekte olan ülke borsaları da ekonomik büyümenin yavaşladığına yönelik sinyaller ve yatırımcıların gelişmekte olan ülke piyasalarından çıkma eğiliminde olmaları çerçevesinde 2011 yılında olumsuz performans sergilemişlerdir. Öte yandan ABD Dolarının gelişmekte olan ülke para birimleri karşısında değer

kazanması, gelişmekte olan ülke hisse senetlerinin dolar bazında performansının daha da kötü olmasına yol açmıştır. 2011 yılında Hindistan'da BSE30 endeksi %24,6, Çin'de Shanghai endeksi %21,7, Brezilya'da Bovespa endeksi %18,1, değer kaybetmiştir. Türkiye'de ise IMKB-100 2011 yılını %22 kayıpla kapatmıştır.

Dünya Borsalar Federasyonu'nun (WFE) verilerine göre 2011 yılında az sayıda yükselen borsa içinde en fazla yükseliş kaydeden borsalar Filipinler'in Philipine Borsası (%4,1), Endonezya'nın Indonesia Borsası (%3,2) ve İzlanda'da Nasdaq OMX Nordic İceland Borsası (%2,0) olmuştur. 2011 yılında en çok düşen borsalar ise Kıbrıs Rum Kesimi'nin Cyprus Borsası (-%72), Yunanistan'ın Athens Borsası (-%51,9) ve Mısır'ın Egyptian Borsası (-%49,3) olmuştur.

WFE'nun Tablo 2.2'de yer alan borsaların endeks performans verileri incelendiğinde, dünya genelinde borsaların ortalama %16,5 değer kaybettiği görülmektedir. 2011 yılında en yüksek düşüş Avrupa, Afrika, Ortadoğu borsalarında (-%18,7) gerçekleşirken bunu sırasıyla Asya-Pasifik (-%14,8) ve Amerika (-%11,9) borsaları izlemiştir.

Tablo 2.2. Dünya Borsalarının Performansları (%)

Bölge	Borsa	Endeks	2011
	Bermuda - Bermuda SE	BSX Index	-8,6
	Brezilya - BM&FBOVESPA	Ibovespa	-18,1
	Arjantin - Buenos Aires SE	Composite	-23,3
	Kolombiya-Colombia SE	IGBC	-18,3
Amerika	Peru - Lima SE	IGBVL	-16,7
	Meksika - Mexican Exchange	IPC CompMx	-2,7
	ABD - NASDAQ OMX	Composite	-1,8
	ABD - NYSE Euronext	Composite	-6,1
	Şili - Santiago SE	IGPA	-12,4
	Kanada - TSX Group	S&P/TSX Composite	-11,1
	Amerika Ortalama		-11,9
	Avustralya - Australian SE	All Ordinary Price	-15,2
	Hindistan - Bombay SE	BSE 500	-27,4
	Malezya - Bursa Malaysia	FBM Emas Index	1,1
	Sri Lanka - Colombo SE	CSE All Share	-8,5
	Çin - Hong Kong Exchanges	S&P/HKEX LargeCap Index	-18,8
	Endonezya - Indonesia SE	JSX Composite Index	3,2
	Güney Kore - Korea Exchange	KOSPI	-11,0
	Hindistan - National Stock Exchange India	S&P CNX 500	-27,2
Asya	Japonya - Osaka SE	300 Common	-24,1
Pasifik	Filipinler - Philippine SE	PSE Index (PSEI)	4,1
	Çin - Shanghai SE	SSE Composite Index	-21,7
	Çin - Shenzhen SE	SZSE Composite Index	-32,9

Bölge	Borsa	Endeks	2011
	Singapur - Singapore Exchange	Straits Times Index	-17,0
	Tayvan - Taiwan SE Corp.	TAIEX	-21,2
	Tayland- Thailand Stock Exchange	SET Index	-0,7
	Japonya-Tokyo SE	TOPIX	-18,9
	Asya-Pasifik Ortalama		-14,8
	Ürdün - Amman SE	ASE Index	-15,9
	Yunanistan - Athens Exchange	General Price	-51,9
	İspanya - BME Spanish Exchanges Barcelona	BCN Global-100 Index	-13,6
	İspanya -BME Spanish Exchanges Bilbao	Indice Bolsa Bilbao 2000	-15,4
	İspanya -BME Spanish Exchanges Madrid	IGBM Index	-14,6
	İspanya -BME Spanish Exchanges Valencia	IGBV Index	-9,1
	İtalya - Borsa Italiana	FTSE Italia MIB Storico	-24,0
	Macaristan - Budapest SE	BUMIX	-13,5
	Fas-Casablanca SE	MASI Float	-12,9
Avrupa	Kıbrıs Rum Kesimi - Cyprus SE	CSE General Index	-72,0
Afrika	Almanya - Deutsche Börse	CDAX Price	-17,4
Orta Doğu	Mısır - Egyptian Exchange	EGX 30 Index	-49,3
	İrlanda - Irish SE	ISEQ Overall	0,6
	Türkiye - Istanbul SE	ISE 100 Index	-22,3
	Güney Afrika - Johannesburg SE	FTSE/JSE All Share	-0,4
	İngiltere - London SE	FTSE 100	-10,2
	Lüksemburg - Luxembourg SE	Lux General Price	-33,0
	Malta - Malta SE	MSE Share Index	-18,2
	Mauritius- Mauritius SE	SEMDEX	-4,0
	Rusya-MICEX	MICEX Index	-16,9
	Danimarka-NASDAQ OMX Nordic Copenhagen	OMXC	-17,7
	Finlandiya-NASDAQ OMX Nordic Helsinki	OMXH	-30,1
	İzlanda-NASDAQ OMX Nordic Iceland	OMXIPI	2,0
	İsveç-NASDAQ OMX Nordic Stockholm	OMXS	-16,7
	Hollanda - NYSE Euronext Amsterdam	AAX	-12,4
	Belçika - NYSE Euronext Brussels	General Price	-12,4
	Portekiz - NYSE Euronext Lisbon	BVL General	-20,4
	Fransa - NYSE Euronext Paris	SBF 250	-16,3
	Norveç- Oslo Børs	OSEBXP	-13,4
	Suudi Arabistan- Saudi Stock Market	TASI	-3,1
	İsviçre - SIX Swiss Exchange	SMI	-7,8
	İsrail - Tel Aviv SE	General	-22,1
	Polonya - Warsaw SE	WIG Total Return	-20,8
	Avusturya - Wiener Börse	SE Price Index	-30,8
	Avrupa,Afrika, Ortadoğu Ortalaması		-18,7
Dünya	Dünya Ortalaması		-16,5

Kaynak: WFE

Boğaziçi Köprüsü - İstanbul

3. TÜRKİYE EKONOMİSİ

2011 yılında dünya ekonomisinde yaşanan belirsizlik ortamı ve özellikle de Euro Bölgesindeki ülkelerin derinleşen kamu borç krizine rağmen, Türk ekonomisinde beklentilerin üzerinde bir büyüme hızı kaydedilmiştir. Bu büyümeye paralel olarak cari açık da hızla artmaya devam etmiş ve beklenen milli gelirin %10'unu geçmiştir. Dış açıktaki yüksek artışın temel belirleyici unsurları ise ara malı ve enerji ithalatı olarak ifade edilmektedir. Kamu maliyesi alanında ise sağlam bir seyir devam etmiş, bütçe açığı beklenen milli gelirin %1,36'ına kadar düşmüştür. Döviz kurunda 2011 yılında artış gerçekleşmiş, Türk Lirasında beklentilerin üstünde bir değer kaybı yaşanmıştır. Buna paralel olarak enflasyonda da beklenenin üstünde bir artış gerçekleşmiş, gerek tüketici gerek üretici fiyatlarındaki artışlar yıl sonu itibarıyla iki haneli rakamlara ulaşmıştır. Türk ekonomisi için 2011 yılında en belirleyici iki ana unsurun, beklenenin üzerinde bir büyüme hızına ulaşılmış olması ve TL'nin yaşadığı değer kaybı olduğu söylenebilir.

Geçen yılda olduğu gibi 2011 yılında da kaydedilen büyümeye paralel olarak işsizlik konusunda beklenenin biraz üzerinde bir iyileşme yaşanmıştır. Özellikle tarım ve inşaat sektöründe kaydedilen istihdam artışı sonucunda, bir önceki yıl %11,9 olan işsizlik oranı 2011 yılında %9,8'e inmiştir. 2009'da %50,3'e ulaşan ve 2010 yılında %45,7 olan kamu borcunun GSYH'ye oranı 2011 yılında %42,6'ya gerilemiştir. Dış ticaret hacmindeki artışla birlikte dış ticaret dengesindeki açık hızla büyümeye devam etmiş, bunun etkisiyle de cari açıktaki artış yüksek olmuştur. Dolayısı ile işsizlik ve kamu maliyesi gibi makro göstergelerdeki olumlu seyrin yanında, yüksek cari açık sorununun ekonomide en önemli risk olma özelliği artarak devam etmiştir.

2009 yılında 14 milyar ABD Dolarına düşen cari işlemler açığı, 2010 yılında 46,6 milyar ABD Dolarına yükseldikten sonra 2011 yılında 77,1 milyar ABD Dolarına çıkmıştır. Bu seviye, 2011 yılı için beklenen milli gelirin %10'nundan fazladır. İthalatta %29,5 oranında meydana gelen artışa karşılık, ihracatta ancak %19,2 oranında gerçekleşen artış sonucunda, 2011 yılında dış ticaret açığı, bir önceki yıla göre %58,5 oranında artarak 89,4 milyar ABD Dolarına ulaşmıştır.

2011 yılında rezerv değişimi ve IMF kredisi hariç olmak üzere toplam 64,6 milyar ABD Doları sermaye girişi gerçekleşmiştir. Ülkeye doğrudan yatırım olarak giren sermaye, genel toplam içindeki düşük payını devam ettirmekle birlikte, yine de bir önceki yıla göre % 77 oranında artış göstererek 13,4 milyar ABD Doları olmuştur. Bununla birlikte, 2011 yılında bir önceki yılda olduğu gibi, sermaye girişinin ana kaynağını 22,1 milyar Dolarlık net giriş sağlayan portföy yatırımları ile 27,3 milyar

Dolarlık net giriş yaratan yurt içi bankalardaki mevduat artışları oluşturmuştur. Bankalar 2010 yılındaki gibi 2011 yılında da net kredi kullanıcısı olmaya devam etmiş, özel sektör ise geçen yılki net kredi ödeyicisi olma durumundan 7,1 milyar ABD Dolarlık net kredi kullanıcısı duruma geçmiştir.

2010 yılında %6,4 olarak piyasadaki beklentilerin altında gerçekleşen enflasyondan sonra 2011 yılında tüketici enflasyonu 4 puandan fazla artarak %10,5 olmuş ve %5,5 oranında belirlenmiş olan hedefin oldukça üstünde bir seviyede gerçekleşmiştir. Bu yükselişte, Türk Lirasının yıl içinde yaşadığı değer kaybı ve bunun temel mal fiyatlarına yansımalarının en belirleyici etkenlerden biri olduğu ifade edilmektedir.

Türkiye'nin 2011 yılı merkezi yönetim bütçe giderleri 313,3 milyar TL, bütçe gelirleri de 295,9 milyar TL seviyesinde gerçekleşmiştir. Buna göre 2011 yılı bütçe açığı da 17,4 milyar TL olarak hesaplanmıştır. 33,5 milyar TL olarak hedeflenen bütçe açığı, 2010 yılındaki 39,6 milyar TL'lik seviyesinden sonra 2011'de 17,4 milyar TL olarak, bir önceki yıla oranla %43,9 düşüş kaydetmiş ve hedeflenen seviyenin %52'si seviyesinde gerçekleşmiştir. Merkezi yönetim bütçe giderlerinin 2011 yılı gerçekleşme oranı %100,2, merkezi yönetim bütçe gelirlerinin

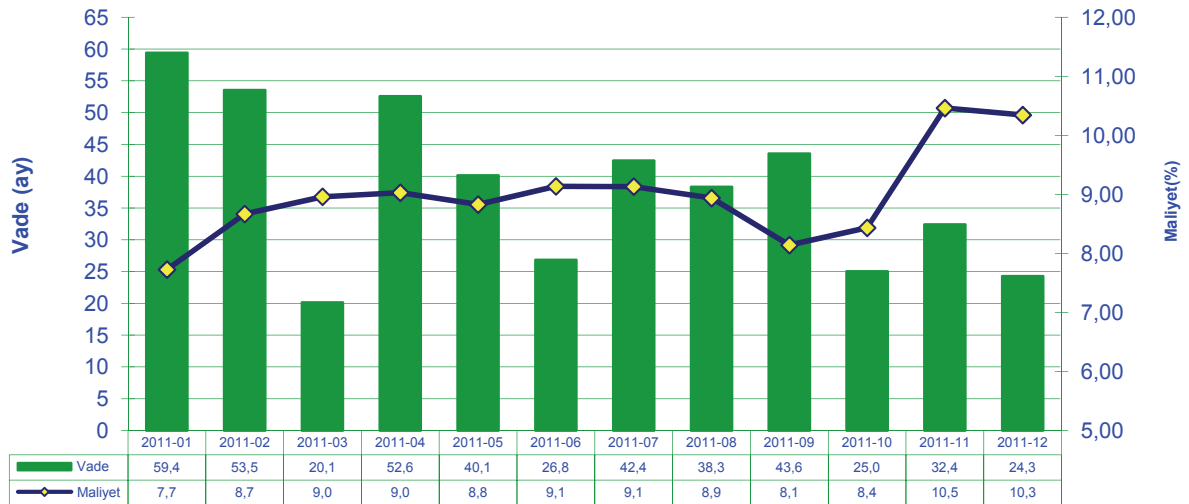
ise %106 olmuştur. 2011 yılında faiz hariç bütçe giderleri 271,1 milyar TL ve gerçekleşme oranı %102,3, faiz harcamaları 42,2 milyar TL, gerçekleşme oranı da %88,9 olarak hesaplanmıştır.

2011 yılının ilk iki çeyreğinde sırasıyla % 11,6 ve %8,8 ile yüksek büyüme hızını yakalayan Türkiye ekonomisi, üçüncü çeyrekte de büyüme trendini devam ettirmiş ve üçüncü çeyreği %8,2 büyüyerek kapatmıştır. 2011 yılı bütünü için büyüme hızının ise %7,5 olması beklenmektedir.

Türkiye ekonomisinde 2011 yılının üçüncü çeyreğinde sabit fiyatlarla en fazla büyüme gösteren sektör, dolaylı mali aracılık hizmetleri olmuştur. Bu yılın ilk çeyreğinde %13,9, ikinci çeyreğinde ise %18,8 oranında büyüme kaydeden sektör üçüncü çeyrekte %15,6 büyümüş ve 2011'in ilk dokuz ayı için büyümesi %16,2 olmuştur.

2011 yılının ilk dokuz aylık döneminde Türkiye ekonomisinde tüm sektörlerde büyüme gözlenmiş, en fazla büyüyen sektörlerin başında, balıkçılık (14,1) toptan ve perakende ticaret (%13,6) mali aracı kuruluşların faaliyetleri (%13,1), inşaat (%12,7), ulaştırma, depolama ve haberleşme (%11,6) sektörleri gelmiştir. Dolaylı ölçülen mali aracılık faaliyetleri %16,2 oranında, vergi ve subvansiyonlar ise %12,9 oranında büyümüştür.

Grafik 3.1. İç Borçlanmada Ortalama Vade ve Maliyet

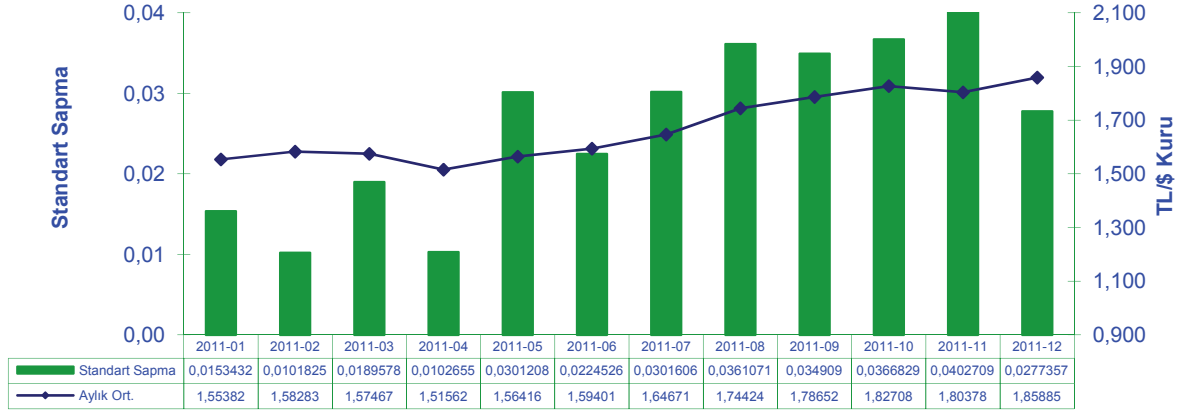

Kaynak: HM

2011 sonu itibariyle iç borç stokunun cari TL değeri %4,5 artarak 368,8 milyar TL'ye çıkmış, ABD Doları cinsinden değeri ise %6,1 düşerek 220,8 milyar ABD Doları olmuştur. İç borçlanma maliyetleri de aylık ortalama olarak, yıla Ocak 2011'de %7,7 ile başlamış, takip eden dönemde artış göstermiş, %9'lu ve %8'li oranlarda seyrettikten sonra Kasım ayında %10,5'e kadar çıkmış ve yıl sonunu %10,3 ile kapatmıştır.

Öte yandan, 2011 yılı Kasım ayı itibariyle toplam mevduat, 2010 yıl sonuna oranla Türk Lirası bazında %13,4 oranında artarak 616,1 milyar TL'ye, kredi stoku ise %30,7 oranında artarak 621,3 milyar TL'ye yükselmiştir. Yabancı para mevduatının toplam mevduat içindeki payı ise %28,3'ten %30,2'ye çıkmıştır.

Grafik 3.2. TL/ABD Doları Kuru Aylık Ortalaması ve Standart Sapması

Kaynak: TCMB

Tablo 3.1. Temel Ekonomik Göstergeler

Göstergeler	Birim	2009	2010	2011
Milli Gelir				
-TL	Milyon TL	952.559	1.103.750	1.281.454*
-\$	Milyar USD	616,7	734,9	766,4*
-Büyüme	%	-4,8	9,0	7,5*
- Sanayi Üretimi Endeksi (2005=100, Yıllık Ortalama)		102,9	116,4	126,8
- İşsizlik	%	14,0	11,9	9,8
Toplam Kamu Borçlanma Gereği (PSBR/GSYH)	%	5,12	2,29	1,0*
Merkezi Yönetim Bütçesi				
Bütçe Giderleri	Milyon TL	267.275	293.628	313.302
Faiz Hariç Bütçe Giderleri	Milyon TL	214.074	245.332	271.090
Personel ve S G Kurumları Devlet Primi Giderleri	Milyon TL	55.930	73.361	85.751
Mal ve Hizmet Alım Giderleri	Milyon TL	29.594	28.823	32.448
Cari Transferler	Milyon TL	91.761	101.891	110.075
Sermaye Giderleri	Milyon TL	19.847	25.907	30.697
Sermaye Transferleri	Milyon TL	4.313	6.736	6.737
Borç Verme	Milyon TL	5.421	8.613	5.381
Faiz Giderleri	Milyon TL	53.200	48.296	42.212
Bütçe Gelirleri	Milyon TL	215.060	254.029	295.862
Vergi Gelirleri	Milyon TL	172.416	210.532	253.765
Vergi Dışı Gelirler	Milyon TL	42.644	43.497	42.097
Bütçe Dengesi	Milyon TL	-52.214	-39.600	-17.439
Faiz Dışı Bütçe Dengesi	Milyon TL	986	8.697	24.773
Fiyatlar				
- ÜFE (Yıl sonu)	%	5,9	8,9	13,3
- TÜFE (Yıl sonu)	%	6,5	6,4	10,5
- Döviz Kuru (Yıl sonu-TL/\$) (Döviz Alış)	TL	1,4873	1,5376	1,8889
Borç Stoku				
- İç Borç Stoku	Milyon TL	330.005	352.841	368.778
- İç Borç Stoku	Milyar USD	213,6	235,2	220,8

Göstergeler	Birim	2009	2010	2011
- İç Borç Stoku / Milli Gelir (Dolar Değerler Üzerinden)	%	34,6	32,0	28,8
- Dış Borç Stoku	Milyar USD	268,8	290,4	309,6
- Dış Borç Stoku / Milli Gelir	%	43,6	39,5	40,4
- Kamu Dış Borç Stoku (TCMB Borcu Dahil)	Milyar USD	96,8	100,8	105,8
- TCMB Borcu	Milyar USD	13,3	11,8	10,7
- Kamu Dış Borç Stoku / Milli Gelir	%	15,7	13,7	13,8
- Toplam Kamu Borç Stoku	Milyar USD	310,4	336,0	326,6
- Toplam Kamu Borç Stoku / Milli Gelir (Dolar Değ. üzerinden)	%	50,3	45,7	42,6
- İç Borç Stokunun Ortalama Vadesi	Ay	24,4	31,0	31,2
Dış Ticaret				
- İthalat	Milyar USD	134,5	177,3	232,9
- İhracat	Milyar USD	109,7	120,9	143,5
- Dış Ticaret Dengesi	Milyar USD	-24,9	-56,4	-89,4
- Cari İşlemler Dengesi	Milyar USD	-14,0	-48,6	-77,1
Parasal Göstergeler				
- Emisyon	Milyon TL	35.643	43.670	54.788
- M1	Milyon TL	107.051	133.885	136.237
- M2	Milyon TL	494.024	587.815	655.523
- Mevduat Toplamı	Milyon TL	454.469	543.270	616.080**
- TL Mevduatı	Milyon TL	308.769	389.656	429.805**
- Yabancı Para Mevduatı	Milyon TL	145.700	153.613	186.275**
- Yabancı Para Mevduatı/Toplam Mevduat	%	32,1	28,3	30,2**
- Kredi Stoku	Milyon TL	332.399	475.109	621.347**
- Toplam Krediler/Mevduat Oranı	%	73,1	87,5	100,9**
- Mevduat Bankaları Kredileri	Milyon TL	297.317	429.166	563.127**
- Mevduat Bankaları Kredileri/ Mevduat Oranı	%	65,4	79,0	91,4**
- TCMB Uluslararası Döviz Rezervi	Milyar USD	70,7	80,7	78,3

Kaynak: TÜİK, TCMB, Kalkınma Bakanlığı, Hazine Müsteşarlığı, Maliye Bakanlığı

* Gerçekleşme tahmini (Kaynak: Kalkınma Bakanlığı)

** Kasım ayı itibarıyla

4. TÜRK SERMAYE PİYASALARI

Bugün sermaye piyasalarımız enstrümanlarıyla, kurumlarıyla, pazarlarıyla ve yasal alt yapısıyla pek çok ülkenin sermaye piyasalarıyla boy ölçüşebilecek, örnek ve önder olabilecek bir konuma gelmiş ve dünyanın sayılı piyasaları arasında seçkin yerini almıştır. 2011 yılı sonu itibarıyla sermaye piyasalarına ilişkin bazı genel göstergeler aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Tablo 4.1. Sermaye Piyasalarına İlişkin Göstergeler

		2011
KURUL KAYDINDAKİ ŞİRKET SAYISI		628
İMKB'DE İŞLEM GÖREN ŞİRKETLER		373
İMKB'DE İŞLEM GÖRMEYEN ŞİRKETLER		255
İMKB ŞİRKETLERİNİN PİYASA DEĞERİ "Kapitalizasyonu"	(Milyon TL)	381.152
	(Milyon \$)	201.924
İMKB'DEKİ HİSSE SENEDİ YATIRIMCISI SAYISI		1.097.786
YATIRIM FONLARI YATIRIMCISI SAYISI		3.544.284
ARACI KURULUŞLAR (Adet)		140
-Bankalar		40
-Aracı Kurumlar		100
YATIRIM FONLARI (Adet)		647
-Yerli Yatırım Fonları		592
-Portföy Değerleri	(Milyar TL)	30,21
	(Milyar \$)	16,01
-Yabancı Yatırım Fonları (Adet)		55
-Portföy Değerleri	(Milyon TL)	53
	(Milyon \$)	28
EMEKLİLİK YATIRIM FONLARI (Adet)		165
-Portföy Değerleri	(Milyon TL)	14.000
	(Milyon \$)	7.416
YATIRIM ORTAKLIKLARI (Adet)		26
-Portföy Değerleri	(Milyon TL)	686,69
	(Milyon \$)	363
GAYRİMENKUL YATIRIM ORTAKLIKLARI (Adet)*		23
-Net Aktif Değerleri	(Milyon TL)	18.742
	(Milyon \$)	9.930
GİRİŞİM SERMAYESİ YATIRIM ORTAKLIKLARI (Adet)*		4
-Portföy Değerleri	(Milyon TL)	598
	(Milyon \$)	317
PORTFÖY YÖNETİM ŞİRKETLERİ (Adet)		31
-Yönetilen Portföy Değerleri	(Milyar TL)	47,9
	(Milyar \$)	25,4
BAĞIMSIZ DENETİM ŞİRKETLERİ (Adet)		92
GAYRİMENKUL DEĞERLEME ŞİRKETLERİ (Adet)		113
DERECELENDİRME KURULUŞLARI (Adet)		9

* Halka açık olan yatırım ortaklıklarının bilgilerine yer verilmiştir.
Kaynak: SPK

4.1. MENKUL KIYMET STOKLARI

Tablo 4.2. Menkul Kıymet Stokları

KAMU SEKTÖRÜ					ÖZEL SEKTÖR				TOPLAM			
Yıllar	Milyon TL	Milyon \$	Toplam içindeki Pay (%)	Milli Gelire Oran* (%)	Milyon TL	Milyon \$	Toplam içindeki Pay (%)	Milli Gelire Oran* (%)	Milyon TL	Milyon \$	\$ Değ. % Değişim	Milli Gelire Oran* (%)
2002	150.939	92.345	92,0	39,7	13.177	8.062	8,0	3,5	164.115	100.407	8,3	43,1
2003	196.004	140.421	91,6	46,1	18.008	12.901	8,4	4,2	214.012	153.322	52,7	50,3
2004	227.415	169.447	90,0	43,1	25.186	18.766	10,0	4,8	252.601	188.214	22,8	47,9
2005	248.773	180.531	88,8	37,3	31.916	22.673	11,2	4,7	280.017	203.205	8,0	42,0
2006	255.240	177.497	86,1	33,5	41.058	28.552	13,9	5,4	296.299	206.049	1,4	38,9
2007	255.310	220.227	83,0	33,4	52.225	45.049	17,0	6,8	307.535	265.276	28,7	40,2
2008	274.827	181.700	81,1	24,5	63.990	42.048	18,9	5,7	338.817	223.748	-15,6	45,7
2009	330.005	213.648	82,4	34,6	70.686	45.763	17,6	7,4	400.691	259.411	15,9	42,0
2010	352.841	235.171	80,3	32,0	86.634	57.742	19,7	7,8	439.475	292.913	12,9	39,8
2011	368.778	220.825	78,0	28,8	103.898	62.214	22,0	8,1	472.676	283.039	-3,4	36,9

* Milli Gelir olarak TÜİK'in yeni seri GSYH rakamları kullanılmış, oranlar hem stokların hem de Milli Gelirin \$ değerleri ile hesaplanmıştır.

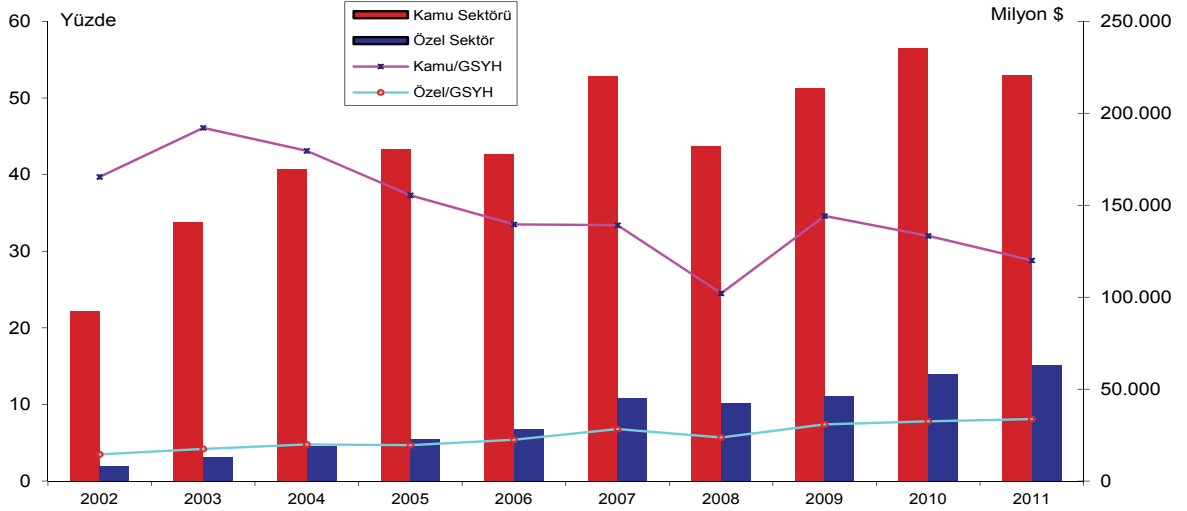
Kaynak: SPK, HM.

Türkiye'de artan kamu açıkları ve bu açıkların finansmanında borçlanmanın tercih edilmesi kamu menkul kıymet stoklarının hızla artmasına neden olmuş, kamu menkul kıymetleri, dönemler itibarıyla bazı iniş çıkışlar yaşamakla birlikte, genel olarak Türk sermaye piyasalarında her zaman ağırlıklı yerini korumaya devam etmiştir. Kamu menkul kıymet stokları 2002 yılı sonunda 92,3 milyar dolarken, 2007 yılında 220,2 milyar dolara çıkmış, 2010 yılında ise 235,2 milyar dolar olarak gerçekleşikten sonra 2011 yılında biraz düşüş göstererek 220,8 milyar dolar olmuştur. Özel sektör menkul kıymet stokları ise 2002 yılında 8,1 milyon dolar seviyesindeyken 2007 yılında 45,1 milyon dolara çıkmış, 2010 yılı sonunda 57,7 milyar dolar olduktan sonra, 2011 yılında da 62,2 milyar dolara yükselmiştir.

1990'lı yılların başından itibaren mali piyasalarda kamu menkul kıymetleri lehine güçlü bir "crowding out" etkisi yaşanmış ve

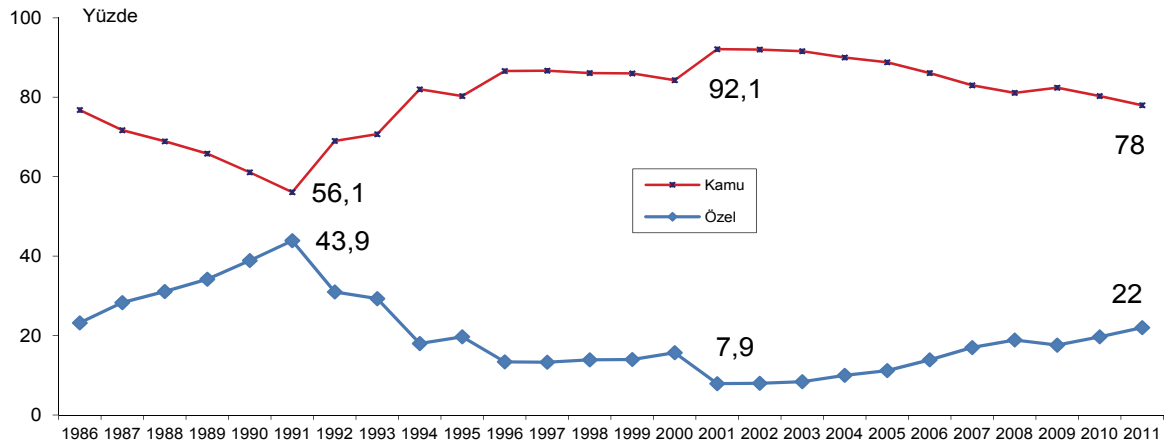
fonların büyük kısmı kamu kesimi tarafından kullanılmaya başlanmıştır. 1990'lı yıllarda özel sektör menkul kıymetlerinin toplam menkul kıymet stoku içindeki payının hızla düşüş göstermesi sonucunda, bu pay 1990'ların başındaki %40'lı oranlardan 2001 yılında %8'lere kadar inmiştir. Bundan sonraki dönemde, uygulanan ekonomik program ve bunun getirdiği mali disiplinle birlikte 2002 yılından itibaren özel sektör menkul kıymetleri lehine bir gelişme yaşanmıştır. Bu dönemde özel sektör menkul kıymetlerinin toplam stoklar içindeki payı, 2008 yılına kadar kesintisiz bir artış kaydetmiştir. 2008 yılında %18,9'a ulaşan özel sektör menkul kıymetlerinin toplam içindeki payı, 2009 yılında tekrar bir miktar düşerek %17,6 olmuş; ancak takip eden iki yılda da yine artış göstererek, 2010 yılında %19,7'ye 2011'de ise %22'ye çıkmıştır.

Grafik 4.1. Menkul Kıymet Stokları

Kaynak: SPK, HM

Grafik 4.2. Kamu Ve Özel Sektör Menkul Kıymet Stoklarının Payı

Kaynak: SPK, HM

4.2. KURUL KAYDINA ALINAN MENKUL KIYMET İHRAÇLARI

2011 sonu itibarıyla Kurul kaydında, 373'i İMKB'de işlem gören, toplam 628 anonim ortaklık bulunmaktadır.

2011 yılında 86 şirkete ait toplam piyasa değeri 4,3 milyar TL (2,6 milyar ABD Doları) olan hisse senetleri Kurulumuz kaydına alınmıştır. Kayda alınan bu ihraçların 12'si gayrimenkul yatırım ortaklığı, 12'si menkul kıymet yatırım ortaklığı, 3 tanesi girişim sermayesi yatırım ortaklığına aittir.

Hisse senedi ihraçlarında krizin de etkisiyle 2002-2003 döneminde bir duraklama yaşanmış, daha sonra tekrar artış

göstererek 2005 yılında 4,0 milyar TL'ye (3,0 milyar ABD Doları), 2006 yılında 10,9 milyar TL'ye (7,7 milyar ABD Doları), 2007 yılında 7,8 milyar TL'ye (6,8 milyar ABD Doları), 2008 yılında 11,7 milyar TL'ye (7,7 milyar ABD Doları), 2009 yılında 4,4 milyar TL'ye (2,9 milyar ABD Doları), 2010 yılında 11,4 milyar TL (7,6 Milyar ABD Doları) ulaşmış, 2011 yılında ise 4,3 milyar TL (2,6 milyar ABD Doları) olmuştur (Tablo 4.3, Tablo 4.4). Finansal piyasalarda kamunun ağırlığına rağmen, 1986 yılından bu yana hisse senedi ihracı yoluyla reel sektöre aktarılan kaynak toplamı 64,7 milyar ABD Doları gibi önemli sayılabilecek bir tutara ulaşmıştır.

Tablo 4.3. Kurul Kaydına Alınan Menkul Kıymet İhraçları (Bin TL)

Yıllar	Hisse Senedi*	MKYF Kat.Belg.**	VDMK	Emeklilik Yatırım Fonu Payı*	Bank.Bon.ve Banka Gar.Bon.	Diğer	Toplam
2002	1.597.317	2.405.346	0	0	83.614	107.041	4.193.318
2003	1.749.597	6.078.693	0	40.000	0	13.437	7.881.727
2004	3.826.540	6.572.431	0	297.920	0	0	10.696.891
2005	3.991.870	2.390.989	0	929.187	0	13.000	7.065.859
2006	10.880.574	3.356.209	0	5.900.000	0	150.000	17.058.317
2007	7.863.767	1.848.305	0	450.000	0	380.210	10.542.282
2008	11.696.190	2.370.162	0	12.639.377	0	643.956	27.349.685
2009	4.453.087	23.205.100	0	14.400.000	100.000	240.400	42.398.587
2010	11.409.613	10.753.000	0	15.150.000	2.300.000	3.333.240 ***	42.945.853
2011	4.348.514	25.753.175	389.458	14.338.891	68.111.100	28.969.000***	141.910.138

* Piyasa değeri-Nakit sermaye artırımını karşılığı ihraç edilenler

** 1998'e kadar nominal değer. 1998 ve sonrası piyasa değeri. 2009 yılı rakamları kayda alınan şemsiye fon tutarlarını içermektedir.

***Kayda alınan tahvil, finansman bonusu ve varanta ilişkin bilgidir.

Tablo 4.4. Kurul Kaydına Alınan Menkul Kıymet İhraçları (Milyon \$)

Yıllar	Hisse Senedi*	MKYF Kat.Belg.**	VDMK	Emeklilik Yatırım Fonu Payı*	Bank.Bon.ve Banka Gar.Bon.	Diğer	Toplam
2002	1,061	1,597	0	0	56	71	2,785
2003	1,172	4,071	0	27	0	9	5,279
2004	2,690	4,621	0	209	0	0	7,520
2005	2,977	1,783	0	693	0	9	5,269
2006	7,704	2,388	0	4,155	0	106	12,205
2007	6,783	1,593	0	388	0	328	9,092
2008	7,686	1,557	0	8,306	0	423	17,972
2009	2,968	15,470	0	9,600	65	155	28,258
2010	7,610	7,172	0	10,105	1,534	2,223	28,643
2011	2,656	13,643	210	7,596	40,644	16,871	81,620

* Piyasa değeri

** 1998'e kadar nominal değer, 1998 ve sonrası piyasa değeri,

4.3. İSTANBUL MENKUL KIYMETLER BORSASI

Türkiye'deki organize menkul kıymet piyasalarının kökleri 19. yüzyılın ikinci yarısına kadar uzanmaktadır. İlk menkul kıymetler piyasası Kırım Savaşı'nı takiben 1866 yılında Osmanlı İmparatorluğu zamanında kurulmuş olan "Dersaadet Tahvilat Borsası" idi. Dersaadet Borsası, çökmüş Osmanlı ekonomisinden yüksek getirici almayı amaçlayan Avrupalı yatırımcılar için de bir vesile olmuştu. Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluşunu takiben 1929 yılında çıkarılan 1447 sayılı "Menkul Kıymetler ve Kambiyo Borsaları Kanunu" ile sermaye piyasalarının, yeni ismiyle "İstanbul Menkul Kıymetler ve Kambiyo Borsası" adı altında organize olması sağlanmıştır.

Borsa, kısa sürede gelişerek yurt çapında girişimcilerin fon ihtiyaçlarının karşılanmasına önemli katkıda bulunmuştur.

Ancak, 1929 Krizi, II. Dünya Savaşı'nın patlak vermesi, henüz emekleyen Türk iş dünyasını olumsuz etkilemiş ve Borsa'nın başarısını gölgede bırakmıştır. Takip eden yıllardaki sanayileşme sürecinde, hisse senetlerini halka arz eden anonim şirketlerin sayısı sürekli olarak artmıştır. Bu hisseler çoğu bireysel, bir kısmı da kurumsal olan yatırımcılardan yoğun talep görmüştür.

1980'li yılların ilk dönemlerinde sağlıklı sermaye hareketlerine uygun gerek mevzuat gerekse kurumların oluşması yönünden Türk sermaye piyasalarında önemli gelişmeler olmuştur. Bu bağlamda 1981 yılında SPKn çıkarılmıştır. Ekim 1983'de ise menkul kıymet borsalarının kuruluşunu öngören 91 sayılı Kanun Hükmünde Kararname çıkmıştır. Bir yıl sonra da "Menkul Kıymetler Borsalarının Kuruluş ve Çalışma Esasları Hakkındaki Yönetmelik" Resmi Gazete'de yayımlanmıştır. Çalışma esaslarına

ilişkin mevzuatın Genel Kurul toplantısında kabulü ile 1985 yılı sonunda İMKB resmen kurulmuş ve 3 Ocak 1986 yılında da alım satım faaliyetlerine başlanmıştır. Bugün İMKB'de esas olarak hisse senetleri piyasası, tahvil ve bono piyasası, yabancı menkul kıymetler piyasası ve gelişen işletmeler piyasası faaliyet göstermektedir.

4.3.1. İMKB Hisse Senedi Piyasası Ulusal-100 Endeksi, İşlem Hacmi ve İşlem Miktarı

İMKB Hisse Senedi Piyasası Ulusal-100 Endeksi

Gerek Türk Lirası gerekse ABD Doları bazlı endeksler, 2000 yılının Nisan ayından 2002 yılının sonuna kadar, konjonktürel dalgalanmalarla birlikte genel olarak azalma eğilimi göstermiş, 2003 yılının başından itibaren ise belirgin bir şekilde artmıştır. 2004, 2005 ve 2006 yıllarında bu yükseliş genel olarak devam etmiştir. 2007 yılında Borsa Endeksinin önemli ölçüde yükselişe geçtiği görülmektedir. 2007 başında 41 bin seviyelerinde olan endeks yıl bitiminde 55 bin'li seviyelere yükselmiştir. 2006 yılında gelişmiş ülkelerde baş gösteren finansal krizin gelişmekte olan ekonomilere etkisinin kısıtlı olacağı beklentisi ile Türkiye'nin de gelişmekte olan ekonomiler içinde konumunun güçlenmesi 2007 yılında borsanın yükselişinde etkili olmuştur. Ancak 2008 yılında krizin etkisinin gelişmiş ülkelerle sınırlı kalmayacağı, tüm dünyaya yayılacağı anlaşılmaya başlanmıştır. 2008 başında 48 bin seviyesinde olan İMKB Ulusal-100 Endeksi yılı ancak 26 bin seviyelerinde kapatabilmiştir. 2009 yılında 25.934 puan ile başlayan İMKB Ulusal-100 Endeksi yılı 52.825 puanla kapatmış 2010 yılında da yükseliş trendini devam ettirerek 2010'u 66.004 puanla kapatmıştır.

2011 yılının ilk dört aylık döneminde dalgalı bir seyir izleyen İMKB Ulusal 100 Endeksi Nisan ayını 2011'i 69.250 puan

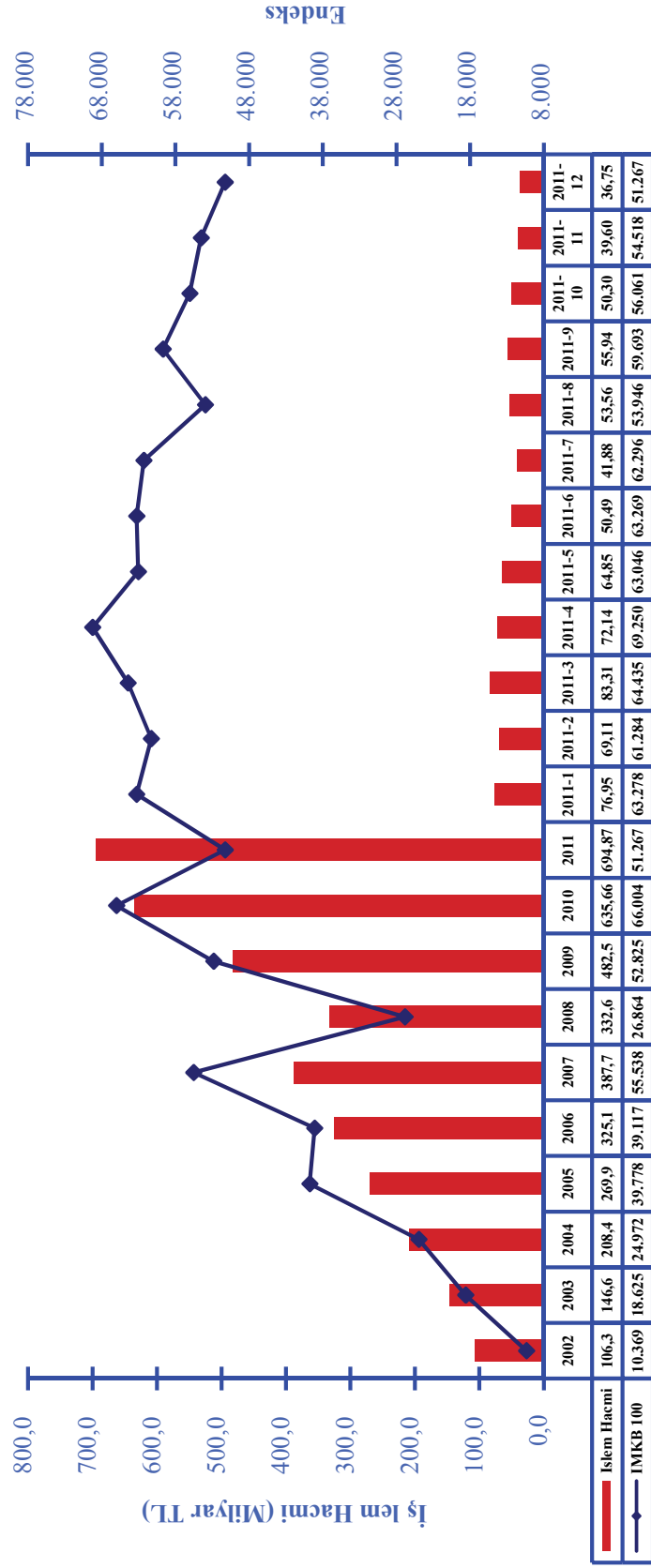
seviyesinde kapattıktan sonra Türk dış ticaretinin en önemli pazarı konumundaki Euro Bölgesi başta olmak üzere global piyasalardaki olumsuzlukların etkisiyle düşüş trendine girmiş, cari açığı rekor düzeydeki artışın ve bu artışın kontrol altına alınmasına yönelik alınacak önlemlerin ekonomik büyümeyi olumsuz etkileyeceği beklentisi altında 2011 yılını 51.267 puandan kapatmıştır.

Sonuç olarak, İMKB Hisse Senedi Piyasası Ulusal-100 Endeksi, 2011 yılında bir önceki yıla göre Türk Lirası bazında %22, ABD Doları bazında ise %37 oranında değer kaybetmiştir (Grafik 4.3). 2011 yılında bir önceki yıla göre sanayi sektörü endeksi %8 (ABD Doları bazında %25), mali sektör endeksi %28 (ABD Doları bazında %42), hizmetler sektörü endeksi ise %21 (ABD Doları bazında %35) oranında değer kaybetmiştir.

İMKB İşlem Hacmi ve İşlem Miktarı

İMKB işlem hacmi yıllar itibarıyla incelendiğinde, 2002 yılında 106,3 milyar TL (70,5 milyar ABD Doları) olan işlem hacmi 2003 yılında 146,6 milyar TL (100,2 milyar ABD Doları) düzeyine çıktığı görülmektedir. Son global finansal kriz öncesi ve sonrası dönemler incelendiğinde 2007 yılında 387,7 milyar TL (300,8 milyar ABD Doları) olan işlem hacminin 2008 yılında 332,6 milyar TL (261,3 milyar ABD Doları) düzeyine gerilediği, bununla birlikte kriz sonrasında 2009 yılında 482,5 milyar TL (316,3 milyar ABD Doları), 2010 yılında 635,9 milyar TL (425,7 milyar ABD Doları) ve son olarak 2011'de 694,8 milyar TL (423,6 milyar ABD Doları) olarak gerçekleşmiştir. Bu rakam bir önceki yıla göre TL bazında %9,32'lük artışı, dolar bazında ise %0,5 oranında bir düşüşü ifade etmektedir.

Grafik 4.3. İMKB-100 Endeksi ve İşlem Hacmi

Kaynak: İMKB

Tablo 4.5. İMKB Hisse Senedi Piyasasına İlişkin Temel Göstergeler

Yıllar	İşgünü Sayısı	Toplam İşlem Hacmi		Günlük Ort. İşlem Hacmi (Milyon TL)	İMKB Endeksi (*) (1986-01=100)
		(Milyon TL)	(Milyon \$)		
2002	252	106.302	70.756	422	10.369
2003	246	146.645	100.165	596	18.625
2004	249	208.423	147.755	837	24.971
2005 (**)	254	269.931	201.763	1.063	39.777
2006	250	325.131	229.642	1.301	39.117
2007	252	387.777	300.842	1.539	55.538
2008	251	332.605	261.274	1.325	26.864
2009	252	482.534	316.326	1.915	52.825
2010	250	635.664	425.747	2.543	66.004
2011	253	694.876	423.584	2.380	51.267

* Ocak 1991'den itibaren Kapanış Fiyatlarına Göre Bileşik Endeks esas alınmıştır.

** 14/01/2005 tarihinden itibaren Hisse Senetleri Piyasası Ulusal Pazar bünyesinde Borsa Yatırım Fonları da işlem görmeye başlamıştır.

Kaynak: İMKB

2011 yılı genel olarak değerlendirildiğinde, aylık ortalama 57,8 milyar TL olan işlem hacminin Kasım ve Aralık aylarında 35-40 milyar TL'ye gerilediği görülmektedir. En yüksek aylık işlem hacmi 83,3 milyar TL ile Mart ayında gerçekleşirken en düşük aylık işlem hacmi ise 36,7 milyar TL ile Aralık 2011'de gerçekleşmiştir.

Hisse Senetleri Nedeniyle İMKB Kotunda Bulunan Şirketlere İlişkin Temel Göstergeler

İMKB Hisse Senetleri Piyasasında işlem gören şirket sayısı, İMKB'nin kurulduğu 1986 yılı sonunda 80 iken 2011 yılı sonunda 237'si Ulusal Pazarda, 61'i İkinci Ulusal Pazarda, 64'ü

Kurumsal Ürünler Pazarında ve 11'i de Gözaltı Pazarında olmak üzere 373'e çıkmıştır. 2011 yılında Kurulumuz tarafından devam ettirilen halka arz seferberliği çalışmalarının da katkısıyla 25 şirket halka açılmış olup; söz konusu ihraçların toplam nominal tutarı 248.057.442 TL olmuştur.

1986 yılı sonunda sadece 0,7 milyon TL (938 milyon ABD Doları) düzeyinde olan hisse senetleri İMKB'de işlem gören şirketlerin toplam piyasa değeri, 2011 yılsonu itibarıyla 381.152 milyon TL'ye (201,9 milyar ABD Dolarına) ulaşmıştır. Bu şirketlerin fiyat/kazanç oranı %11,9, işlem görme oranı ise %115,8'dir (Tablo: 4.6).

Tablo 4.6. Hisse Senedi Nedeniyle İMKB Kotunda Bulunan Şirketlere İlişkin Temel Göstergeler

Yıllar	İMKB'de İşlem Gören Şirketler				Fiyat/Kazanç Oranı (%)	İşlem Görme Oranı (%)***
	İşlem Gören Şirket Sayısı*	Toplam Nominal Sermaye (Bin TL)**	Toplam Piyasa Kapitalizasyonu (Milyon TL)	(Milyon \$)		
2002	288	13.176.817	56.370	34.402	26,9	180,7
2003	285	18.008.193	96.073	69.003	12,3	192,4
2004	297	25.186.443	132.556	98.073	13,3	211,9
2005	306	31.916.222	218.318	162.814	19,4	168,5
2006	322	40.925.551	230.038	163.775	14,9	141,3
2007	327	51.584.747	335.948	289.986	11,9	129,7
2008	326	62.069.556	182.025	119.698	5,8	135,1
2009	325	70.060.813	350.761	235.996	16,8	178,7
2010	350	81.945.001	472.553	307.551	13,3	150,6
2011	373	88.335.600	381.152	201.924	11,9	115,8

* Ulusal, İkinci Ulusal, Gözaltı ve Kurumsal Ürünler Pazarı'nda işlem gören şirket ve borsa yatırım fonu sayısı toplamıdır.

** Toplam nominal sermaye, ilave kotasyon işlemleri henüz tamamlanmamış olan son sermaye artırım tutarlarını da içermektedir. Kasım 2011

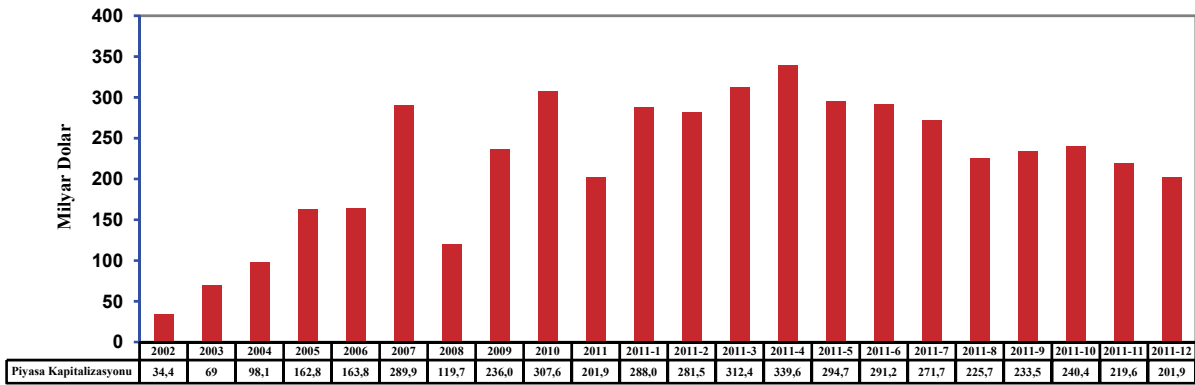
*** Aylık hareketli ortalama (İşlem hacmi/Piyasa kapitalizasyonu) oranı.

Kaynak: İMKB, WFE

Toplam piyasa kapitalizasyonu fiyat hareketlerine bağlı olarak oldukça inişli çıkışlı bir trend izlemektedir. Toplam kapitalizasyon 2002 yılı sonunda 34,4 milyar ABD Dolarına kadar inmiş, daha sonraki yıllarda yaşanan artış ile birlikte 2007 yılı sonunda 289,9 milyar ABD Dolarına yükselmiş, ancak 2008 yılında global finansal krizin de etkisiyle 119,7 milyar ABD Dolarına

gerilemiştir. 2009 yılında 2008 yılında yaşanan düşüşün bir kısmını telafi ederek 236 milyar ABD Dolarına ulaşan piyasa kapitalizasyonu, 2010 yılında 307,6 milyar ABD Dolarına yükselmiş ancak, 2011 sonu itibarıyla 201,9 milyar ABD Dolarına gerilemiştir (Grafik: 4.4).

Grafik 4.4. Piyasa Kapitalizasyonu (Milyar \$)

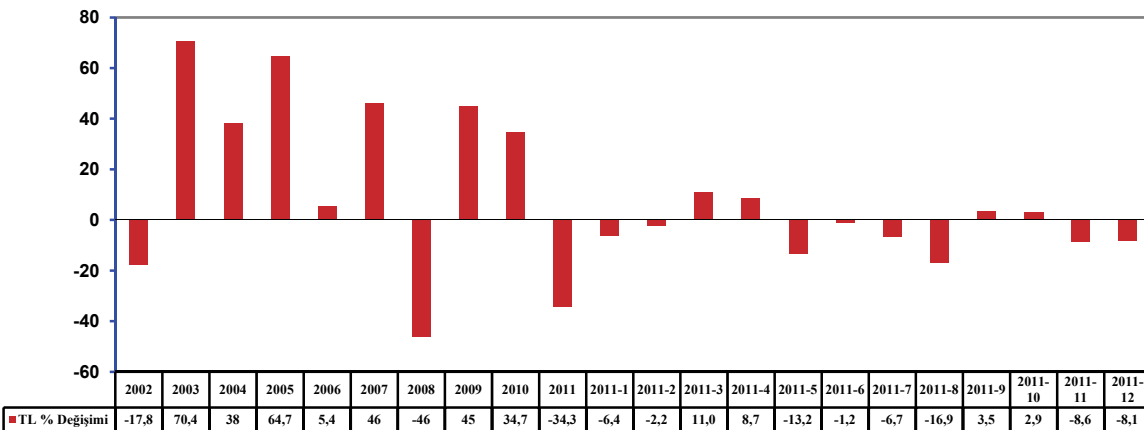
Kaynak: İMKB

İMKB'nin piyasa kapitalizasyonu 2002 yılını bir önceki seneye göre %27,9 oranında düşüşle 34,4 milyar ABD Doları seviyesinden kapattıktan sonra, 2003, 2004, 2005, 2006 ve 2007 yıllarında sırasıyla %100,6, %42,1, %66, %0,6, %77 oranında artmış, 2008 yılında %59 oranında azalmış, 2009 yılında %97, 2010 yılında ise %30,3 oranında artmıştır. 2011 yılında ise piyasa kapitalizasyonunda ABD Doları bazında %34,5 oranında düşüş yaşanmıştır.

Türk Lirası bazında piyasa kapitalizasyonu ise 2002 yılında bir önceki yıla oranla %17,8 gerilemiş, 2003 yılında %70,4, 2004

yılında %38 oranında artmıştır. 2005 yılı piyasa kapitalizasyonu bir önceki yıla göre %64,7 oranında artmış, 2006 yılında bu artış oranı %5,4 ve 2007 yılında %46 düzeyinde gerçekleşmiştir. Piyasa kapitalizasyonunda 2008 yılında %46'lık bir azalma meydana gelmiş, 2009 yılında %45'lik, 2010 yılında ise %34,7'lik bir artış gerçekleşmiştir (Grafik: 4.5). 2011 yılında piyasa kapitalizasyonunda Türk Lirası bazında %34,3 oranında düşüş yaşanmıştır.

Grafik 4.5. Piyasa Kapitalizasyonundaki Yüzde Değişim

Kaynak: İMKB

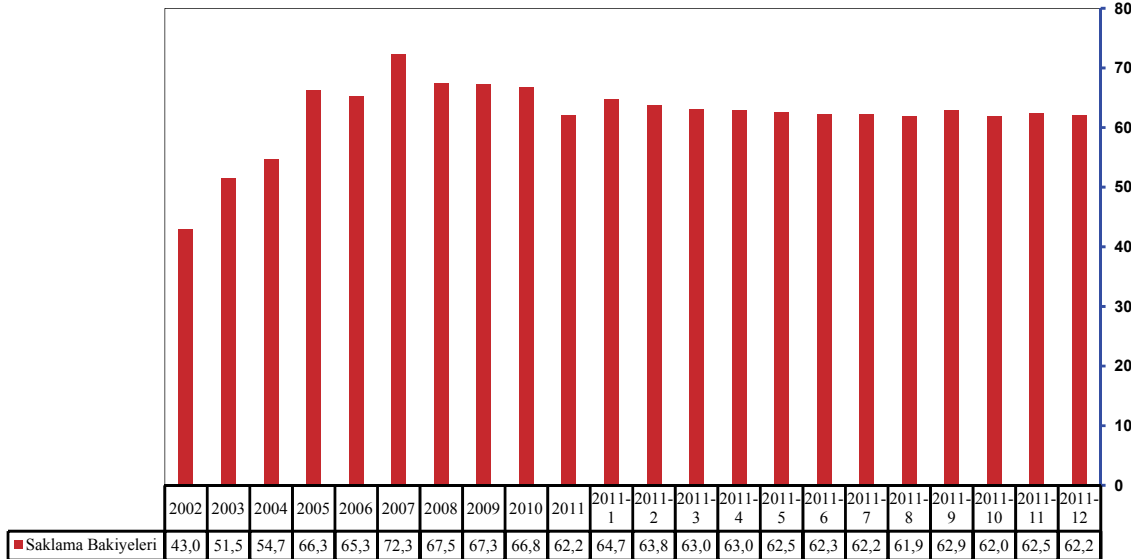
4.3.2. Yabancı Yatırımcıların Hisse Senedi İşlemleri

Yabancıların hisse senedi alım satım işlemleri, 2000 Kasım ve 2001 Şubat aylarında yaşanan finansal krizler nedeniyle 2001 yılında önemli ölçüde düşmüş, 2002 yılında da 2001 yılındakine benzer bir trend izlemiş, 2003 yılından itibaren artış göstermiştir. 2005 yılında yabancıların toplam işlem hacmi 2004 yılına göre %117 oranında artarak 81,1 milyar ABD Doları olmuştur. Yıllar itibarıyla yabancıların alım ve satım tutarlarına net bazda bakıldığında, 2002 yılında 15 milyon ABD Doları satım, 2003 yılında 1.010 milyon ABD Doları alım, 2004 yılında 1.430 milyon ABD Doları, 2005 yılında 4.086 milyon ABD Doları ve 2006 yılında 1.145 milyon ABD Doları alım yapıldığı görülmektedir. Yabancılar 2007 yılında 74.332 milyon ABD Doları alım ve 69.800 milyon ABD Doları satım gerçekleştirmiş olup, net bazda 4.532 milyon ABD Doları alım yapmıştır. 2008 yılında 69.569 milyon ABD Doları alım, 72.557 milyon ABD Doları satım olmak üzere 2.988 milyon ABD Doları net satım yapılmıştır. 2009 yılında 46.246 milyon ABD Doları alım, 43.991 milyon ABD Doları net satım yapıldığı gerek alım gerekse satım miktarının düştüğü görülmektedir. 2010 yılında 67.638 milyon ABD Doları alım, 65.535 milyon ABD Doları satım yapılırken, net alım tutarı 2.102 milyon ABD Doları olmuştur. 2011 yılına baktığımızda ise yabancı yatırımcıların 65.058 milyon ABD

Doları alım, 67.068 milyon ABD Doları satım yaptıkları ve net satım tutarının 2.010 milyon ABD Doları olduğu görülmektedir. (Tablo: 4.7)

İMKB'de işlem gören şirketlerin halka açık kısmı için yerli-yabancı saklama bakiyeleri kayıtlarına bakıldığında (söz konusu veriler kayıtleştirme süreci öncesinde Takasbank'tan elde edilmekte iken, İMKB'de işlem gören hisse senetlerinin kayıtleştirilmesi uygulamasının başladığı 28/11/2005 tarihinden itibaren Merkezi Kayıt Kuruluşu A.Ş. tarafından sağlanmaya başlamıştır), 2002 sonunda yabancıların hisse senetlerinin saklamadaki toplam hisse senetlerine oranı %43 iken, bu oran 2003 yılında %51,5'e, 2004 yılında ise %54,7'ye yükselmiştir. Yabancı saklama oranı 2005 yılında bazı aylarda ufak düşüşler gösterse de, genel bir artış trendi ile 2011 yıl sonunda %62,3 olmuştur. 2006 yılı sonunda yabancıların hisse senetlerinin saklamadaki toplam hisse senetlerine oranının %65,3, 2007 yılı sonunda %72,3 olarak gerçekleştiği, 2008 yılında ise bu oranın %67,5'e gerilediği, 2009 yılında %67,3 olduğu görülmüştür. 2010 yılında yabancıların hisse senetlerinin saklamadaki toplam hisse senetlerine oranı %66,8 seviyesine inmiştir. 2011 yılına baktığımızda yabancı yatırımcıların saklama bakiyelerinin %62,2 oranına gerilediği görülmektedir. (Grafik: 4.6, Tablo: 4.7).

Grafik 4.6. Yabancıların Saklama Bakiyeleri

Kaynak: İMKB

Tablo 4.7. Yabancıların Saklama Bakiyeleri ve Alım-Satımları

	Saklama Tutarı (Milyon Dolar)	Saklama Oranı (%)	Alış Tutarı (Milyon Dolar)	Satış Tutarı (Milyon Dolar)
2002	3,450	43.00	6,427	6,442
2003	8,690	51.50	9,173	8,163
2004	15,283	54.70	19,399	17,969
2005	33,812	66.30	42,594	38,508
2006	49,313	65.30	44,833	43,688
2007	70,213	72.30	74,332	69,800
2008	42,152	67.46	69,568	72,557
2009	56,246	67.29	46,246	43,991
2010	71,267	66.83	67,638	65,535
2011	45,919	62.16	65,058	67,068
Ocak	64,723	64.74	6,541	7,293
Şubat	62,268	63.83	6,294	7,042
Mart	67,422	63.01	7,506	7,396
Nisan	74,256	62.99	6,514	6,057
Mayıs	64,555	62.53	6,003	6,595
Haziran	63,807	62.29	5,796	5,831
Temmuz	60,697	62.20	4,654	4,517
Ağustos	49,851	61.91	4,968	5,519
Eylül	52,646	62.87	5,493	4,843
Ekim	53,668	62.00	4,685	5,286
Kasım	49,585	62.49	3,931	4,088
Aralık	45,919	62.16	2,673	2,601

Kaynak: Takasbank - MKK - İMKB

4.3.3. Tahvil ve Bono İşlemleri

İMKB Tahvil ve Bono Piyasasının, Kesin Alım Satım Pazarı ve Repo-Ters Repo Pazarında gerçekleşen toplam işlem hacimleri 2003 yılında 1.254 milyar TL (846 milyar ABD Doları) olarak gerçekleşirken 2003 yılında başlayan yükseliş izleyen yıllarda

da devam etmiş, 2011 yılında ise 4.122 milyar TL'ye (2.449 milyar ABD Doları) ulaşmıştır. 2011 yılı rakamları bir önceki yıla göre Türk Lirası ve ABD Doları bazında sırasıyla %19,2 ve %6,2 oranında artışa tekabül etmektedir (Tablo: 4.8).

Tablo 4.8. Tahvil ve Bono Piyasası İşlem Hacimleri

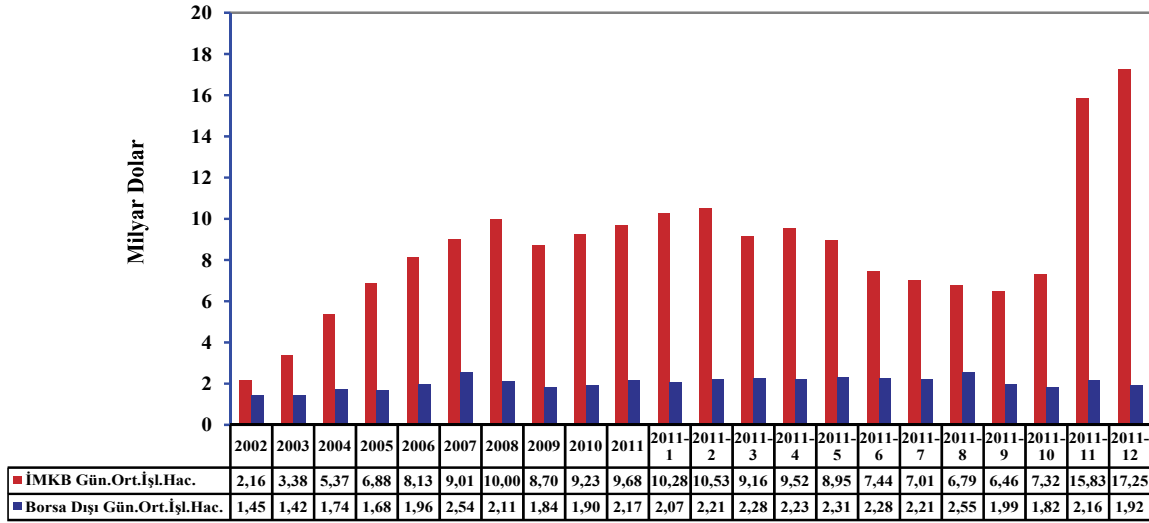
	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
TAHVİL VE BONO PİYASASI									
Kesin Alım ve Satım Pazarı									
Milyar TL	213	373	481	382	364	301	417	446	478
Milyar \$	144	263	359	270	279	239	270	298	291
Repo-Ters Repo Pazarı									
Milyar TL	1.041	1.551	1.860	2.539	2.571	2.935	2.983	3.012	2.903
Milyar \$	702	1.090	1.387	1.770	1.993	2.274	1.929	2.010	1.744
Nitelikli Yatırımcıya İhraç Pazarı									
Milyar TL	-	-	-	-	-	-	-	-	279
Milyar \$	-	-	-	-	-	-	-	-	151
Bankalararası Repo Ters Repo Pazarı									
Milyar TL	-	-	-	-	-	-	-	-	732
Milyar \$	-	-	-	-	-	-	-	-	408
Menkul Kıymet Tercihli Repo Pazarı									
Milyar TL	-	-	-	-	-	-	-	-	8
Milyar \$	-	-	-	-	-	-	-	-	5
Toplam									
Milyar TL	1.254	1.924	2.340	2.921	2.935	3.236	3.400	3.459	4.122
Milyar \$	846	1.353	1.747	2.040	2.272	2.513	2.199	2.307	2.449
GÜNLÜK ORTALAMA									
Milyar TL	5.0	7.6	9.2	11.6	11.7	12.9	13.0	13.8	16.3
Milyar \$	3.4	5.4	6.9	8.1	9.0	10.0	8.7	9.2	9.7
Kaynak: İMKB									

Günlük ortalama işlem hacmi ise 2011 yılında ABD Doları bazında %5,4 oranında artarak 9,7 milyar ABD Doları olarak gerçekleşmiştir. Aylık bazda günlük ortalama işlem hacmi genel olarak dalgalı bir seyir izlemiş ve 9,7 milyar olarak gerçekleşmiştir. Günlük ortalama işlem hacminde yıl sonunda ise önemli bir artış yaşanmış ve 32.066 milyon ABD Doları düzeyinde işlem gerçekleşmiştir. İşlemlerin dağılımına bakıldığında, ağırlığın %70 ile repo işlemlerinde olduğu görülmektedir. 2011 yılıyla birlikte

Bankalararası Repo Ters Repo Pazarında önemli miktarda işlem hacmi oluşmaya başlamıştır.

2011 yılında borsa dışında gerçekleştirilen ve borsaya tescil edilen kesin alım ve satım işlem hacmi 391.173 milyon TL (234,2 milyar ABD Doları), repo işlem hacmi ise 524.497 milyon TL'dir (316 milyar ABD Doları). Aylık bazda borsa dışı günlük ortalama işlem hacmi dalgalı bir seyir izlemiştir. (Grafik: 4.7).

Grafik 4.7. Borsa ve Borsa Dışı Tahvil ve Bono Günlük Ortalama İşlem Hacmi

Kaynak: İMKB

4.4. KOLEKTİF YATIRIM KURULUŞLARI

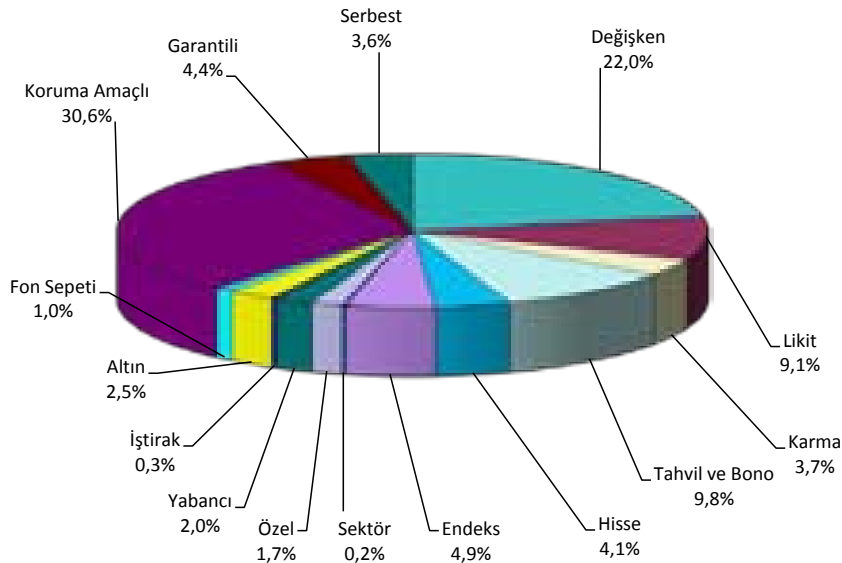
4.4.1. Yatırım Fonları

Türk sermaye piyasalarında A-Tipi ve B-Tipi olmak üzere iki ana grup yatırım fonu bulunmaktadır. Bunlardan portföy değerinin en az %25'i hisse senedinden oluşan fonlar A-Tipi kalanlar ise B-Tipi yatırım fonları olarak nitelendirilmektedir. Yatırım fonları, içtüzüklerinde belirtilmek koşuluyla ilgili mevzuatta izin verilen türlerde kurulabilmektedir. Bunlar; Tahvil ve Bono Fonu, Kısa Vadeli Tahvil ve Bono Fonu, Hisse Senedi Fonu, Hisse Senedi Yoğun Fon, Sektör Fonu, İştirak Fonu, Grup Fonu, Yabancı

Menkul Kıymetler Fonu, Kıymetli Madenler Fonu, Altın Fonu, Karma Fon, Likit Fon, Değişken Fon, Endeks Fon, Fon Sepeti Fonu, Garantili Fon, Koruma Amaçlı Fon, Özel Fon ve Serbest Yatırım Fonu'dur.

Türkiye'de 2011 yılı sonu itibarıyla toplam 591 adet fon bulunmaktadır. Bunlar arasında 181 adet ile Koruma Amaçlı, 130 adet ile Değişken, 58 adet ile Tahvil ve Bono ve 54 adet ile Likit Fon en yaygın fonlardır. Bu dört fon grubu toplam fonların %71,5'ini oluşturmaktadır (Grafik 4.8).

Grafik 4.8. Yatırım Fonu Türlerinin Sayısal Dağılımı

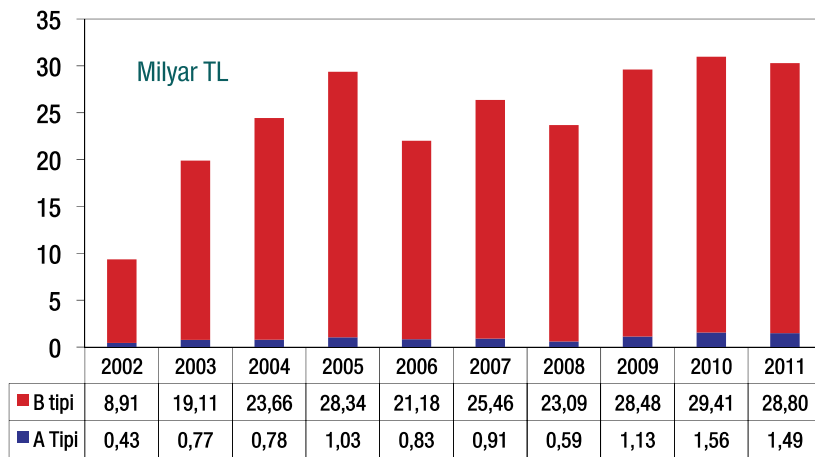

Kaynak: SPK

İlki 1987 yılında kurulan yatırım fonlarının toplam değerleri, 2011 yılında bir önceki yıla göre %2,26 oranında azalarak 30,9 milyar TL'den (20,1 milyar ABD Doları) 30,2 milyar TL'ye (16 milyar ABD Doları) düşmüştür. Ayrıca 55 adet de yabancı yatırım fonu bulunmakta olup, bunların Türkiye'de dolaşımda bulunan paylarının portföy değeri 2011 yıl sonu itibarıyla 28 milyon ABD Dolarıdır.

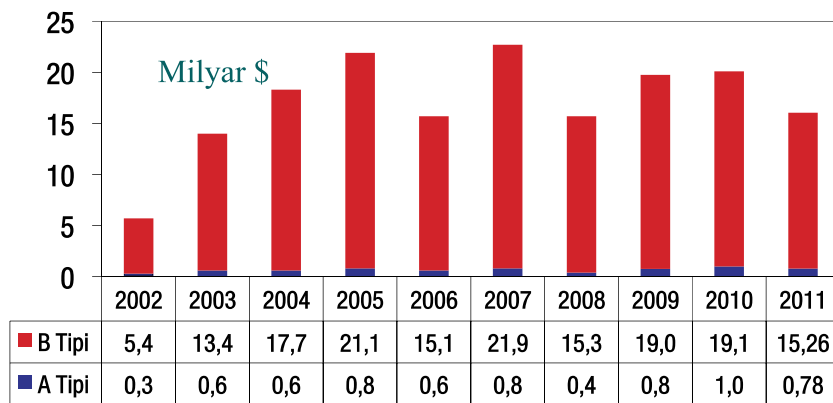
2011 yılında A-Tipi fonların portföy değeri bir önceki yıla göre %0,075 oranında azalarak 1,6 milyar TL'den (1,020 milyon ABD Doları) 1,49 milyar TL'ye (0,79 milyon ABD Doları), B-Tipi yatırım fonlarının portföy değeri %2,04 oranında azalarak 29,4 milyar TL'den (19,1 milyar ABD Doları) 28,8 milyar TL'ye (15,2 milyar ABD Doları) düşmüştür (Grafik 4.9; Grafik 4.10).

Grafik 4.9. A ve B Tipi Yatırım Fonlarının Türk Lirası Bazlı Portföy Değeri

Kaynak: SPK

Grafik 4.10. A ve B Tipi Yatırım Fonlarının ABD Doları Bazlı Portföy Değeri

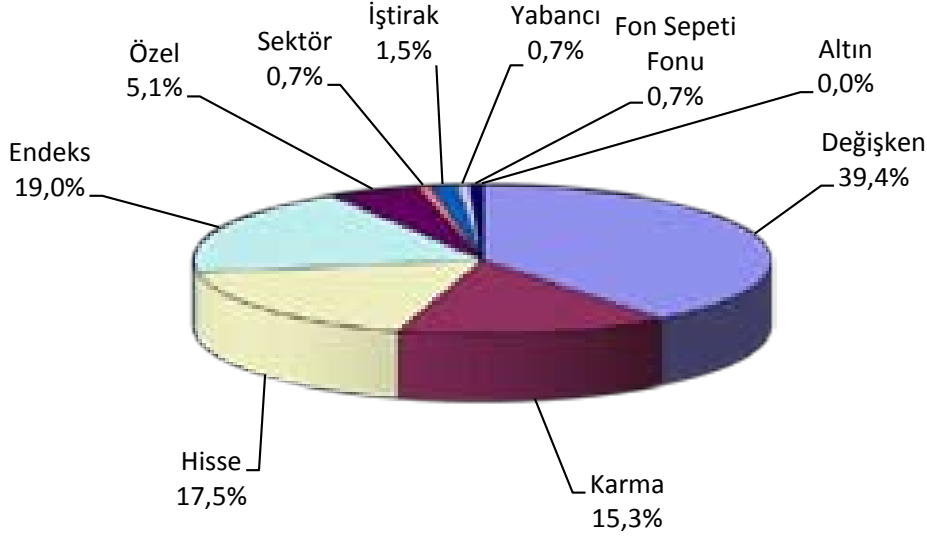
Kaynak: SPK

A Tipi Yatırım Fonları

2011 yıl sonu itibarıyla Türk sermaye piyasalarında toplam fon değeri 1,49 milyar TL olan 138 adet A-Tipi yatırım fonu faaliyet göstermektedir. Sayısal dağılım incelediğinde, A tipi fonlar içinde en yaygın fon türü olarak birinci sırada %39,42

ile değişken fonlar, ikinci sırada %18,98 ile endeks fonlar yer almakta, onu %17,52 ile hisse senedi fonları ve %15,33 ile karma fonlar izlemektedir (Grafik 4.11). A-Tipi yatırım fonlarının portföy kompozisyonunda hisse senetlerinin payı yıllar itibarıyla artarak, 2011'de %64,07'ye ulaşmıştır (Tablo 4.9).

Grafik 4.11. A Tipi Yatırım Fonu Türlerinin Sayısal Dağılımı

Kaynak: SPK

Tablo 4.9. A Tipi Yatırım Fonlarının Portföy Dağılımı (%)

Yıllar	Kamu Borçlanma Araçları	Yabancı Menkul Kıymetler	Ters Repo	Özel Sektör Tahvili	Hisse Senedi	Borsa Para Piyasası	Diğer	Toplam Değeri	
								(Milyon TL)	(Milyon \$)
2002	13,11	0,07	32,37	0,00	54,46	0,00	0,00	435	265
2003	17,57	0,12	18,36	0,00	63,95	0,00	0,00	744	552
2004	20,44	0,39	10,87	0,00	68,78	0,51	0,00	780	583
2005	15,83	0,54	12,29	0,00	70,44	0,88	0,02	1.033	770
2006	17,88	0,70	15,53	0,00	64,76	0,85	0,28	832	591
2007	16,03	0,27	14,96	0,55	68,16	0,28	0,30	919	793
2008	28,18	0,17	13,44	0,00	58,03	0,14	0,04	595	393
2009	19,75	0,09	16,24	0,00	63,74	0,14	0,03	1.125	750
2010	20,73	0,12	13,03	0,00	65,37	0,25	0,49	1.561	1.020
2011	16,66	0,10	15,97	0,00	64,07	0,66	2,54	1.476	782

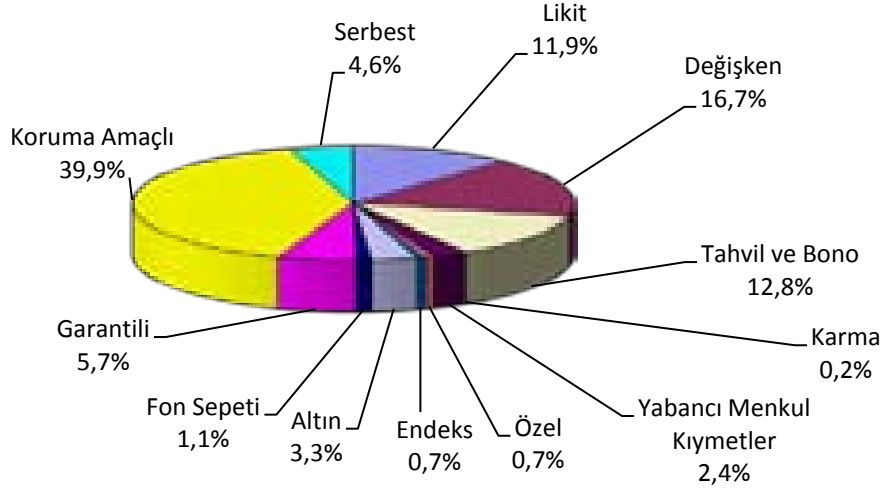
Kaynak:SPK

B Tipi Yatırım Fonları

2011 yıl sonu itibarıyla Türk sermaye piyasalarında toplam fon değeri 28,74 milyar TL olan 454 adet B-Tipi yatırım fonu faaliyet göstermektedir. Sayısal dağılım incelediğinde, B-Tipi

fonlar içinde en yaygın fon türü olarak %39,87 ile birinci sırayı koruma amaçlı fonlar alırken, %16,74 ile değişken fonlar ikinci sırada yer almakta, onu ise %12,78 oranı ile tahvil ve bono fonları izlemektedir (Grafik 4.12).

Grafik 4.12. B Tipi Yatırım Fonu Türlerinin Sayısal Dağılımı

Kaynak: SPK

B-Tipi yatırım fonlarının portföylerinde önemli ölçüde ters repo ve devlet iç borçlanma senetleri bulunmaktadır. 2011 yılı sonunda, hazine bonosu ve devlet tahvili portföyün %23,72'sini oluştururken, ters reponun payı %48,25'dir. (Tablo 4.10).

A ve B tipi fonlar birlikte değerlendirildiğinde, 2011 yıl sonu itibarıyla portföylerinin %46,69'unu ters repo, %23,38'ini hazine bonosu ve devlet tahvili ve %3,59'unu hisse senedinin oluşturduğu görülmektedir. Söz konusu fonlara ilişkin ayrıntılı bilgiler Tablo 4.11'de verilmiştir.

Tablo 4.10. B Tipi Yatırım Fonlarının Portföy Dağılımı (%)

Yıllar	Kamu Borçlanma Araçları	Yabancı Menkul Kıymet	Ters Repo	Özel Sektör Tahvili	Hisse Senedi	Borsa Para Piyasası	Diğer	Toplam Değeri (Milyon TL)	Toplam Değeri (Milyon \$)
2002	51,04	0,10	48,81	0,00	0,03	0,00	0,02	8.912	5.426
2003	68,90	0,09	30,97	0,00	0,04	0,00	0,00	19.114	13.442
2004	68,71	0,00	28,32	0,00	0,06	2,91	0,00	23.663	17.726
2005	72,26	0,01	26,53	0,00	0,05	1,15	0,00	28.340	21.120
2006	39,07	0,06	59,18	0,00	0,26	1,41	0,01	21.180	15.068
2007	38,69	0,05	57,78	0,08	0,16	3,07	0,25	25.461	21.963
2008	43,84	0,04	51,17	0,00	0,08	4,41	0,46	23.151	15.213
2009	32,59	0,12	60,22	0,00	0,37	5,27	1,43	28.480	18.986
2010	29,14	0,39	55,61	0,00	0,74	8,38	5,74	29.336	19.092
2011	23,72	0,39	48,25	0,00	0,51	9,58	17,56	28.743	15.227

Kaynak:SPK

Tablo 4.11. A ve B Tipi Yatırım Fonlarının Toplam Portföy Dağılımı (%)

Yıllar	Kamu Borçlanma Araçları	Yabancı Menkul Kıymet	Ters Repo	Özel Sektör Tahvili	Hisse Senedi	Borsa Para Piyasası	Diğer	Toplam Değeri (Milyon TL)	(Milyon \$)
2002	49,28	0,10	48,04	0,00	2,56	0,00	0,02	9.347	5.691
2003	66,98	0,09	30,50	0,00	2,43	0,00	0,00	19.858	13.995
2004	67,17	0,02	27,77	0,00	2,22	2,83	0,00	24.444	18.309
2005	70,27	0,03	26,03	0,00	2,52	1,14	0,00	29.374	22.892
2006	38,27	0,09	57,53	0,00	2,70	1,39	0,02	22.011	15.659
2007	37,90	0,05	56,29	0,00	2,53	2,97	0,25	26.381	22.756
2008	43,46	0,04	50,24	0,00	1,51	4,30	0,45	23.746	15.603
2009	32,11	0,12	58,59	0,00	2,72	5,08	1,38	29.605	19.736
2010	28,74	0,37	53,59	0,00	3,80	7,99	5,49	30.897	20.109
2011	23,38	0,37	46,69	0,00	3,59	9,14	16,83	30.219	16.009

Kaynak:SPK

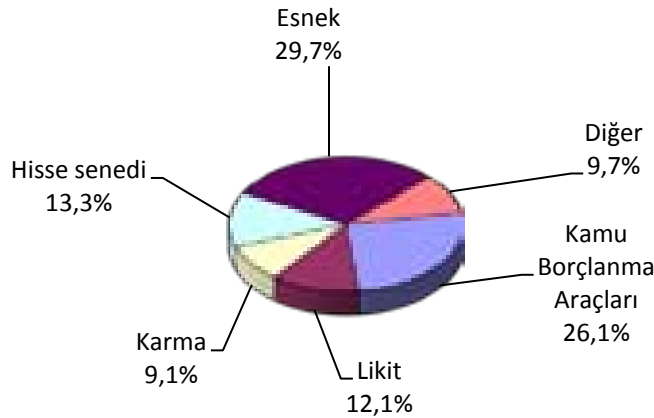
Yabancı Yatırım Fonları

2011 yılı Aralık ayı itibarıyla katılma payları Kurulca kayda alınmış olan yabancı yatırım fonu sayısı 55 olup, bunlar içinde ABD Doları bazlı fonlar 193,8 milyar ABD Doları; Euro bazlı fonlar 73,3 milyar Euro net varlığa sahiptir. Ancak Türkiye'de dolaşımda bulunan payların toplam değeri yaklaşık 28 milyon ABD Dolarıdır.

Emeklilik Yatırım Fonları

Türkiye'de bireysel emeklilik sistemi 2003 yılında faaliyete geçmiş olup, 2011 yılı sonu itibarıyla halka arz edilmiş olan emeklilik fonu sayısı 165'tir. Söz konusu fonların toplam değeri 14 milyar TL'dir. Sayısal dağılım incelendiğinde, emeklilik yatırım fonları içinde en yaygın fon türü olarak %29,7 ile esnek emeklilik yatırım fonları birinci sırayı alırken, ikinci sırada TL veya döviz cinsinden kamu borçlanma araçları emeklilik yatırım fonları yer almakta, bunları ise hisse senedi emeklilik yatırım fonları ve para piyasası likit emeklilik yatırım fonları izlemektedir (Grafik 4.13).

Grafik 4.13. Emeklilik Yatırım Fonu Türlerinin Sayısal Dağılımı

Kaynak: SPK

Borsa Yatırım Fonları

Borsa yatırım fonlarına ilişkin düzenleme 2004 yılında yapılmıştır. 2011 yıl sonu itibarıyla ise halka arz edilmiş ve İMKB bünyesindeki Kurumsal Ürünler Pazarı'nda işlem görmekte

olan 12 adet borsa yatırım fonu bulunmaktadır. Toplam değeri yaklaşık 287 milyon TL olan bu fonlardan 8 tanesi çeşitli hisse senedi endekslerini, 2 tanesi altın endeksini, 2 tanesi ise tahvil ve bono endeksini baz almaktadır (Tablo 4.12).

Tablo 4.12. Borsa Yatırım Fonlarının Mevcut Durumu

	Kurucu	Fonun Unvanı	Toplam Değeri (TL)
1	BİZİM MENKUL DEĞERLER A.Ş.	DOW JONES DJİM TÜRKİYE A TİPİ	2.001.596,14
2	FİNANSBANK A.Ş.	DOW JONES İSTANBUL 20 A TİPİ	25.078.689,97
3	FİNANSBANK A.Ş.	MALİ SEKTÖR DIŞI NFİST İST. 20 A TİPİ	1.102.938,95
4	FİNANSBANK A.Ş.	BANKALAR A TİPİ BYF	1.388.366,60
5	FİNANSBANK A.Ş.	İSTANBUL GOLD B TİPİ ALTIN	154.658.205,43
6	FİNANSBANK A.Ş.	FTSE İSTANBUL BONO FBİST B TİPİ	49.494.824,98
7	İŞ YATIRIM MENKUL DEĞERLER A.Ş.	İBOXX TÜRKİYE GÖSTERGE TAHVİL B TİPİ	9.505.735,67
8	İŞ YATIRIM MENKUL DEĞERLER A.Ş.	DOW JONES TÜRKİYE EŞİT AĞIR. 15 A	8.620.717,89
9	FİNANSBANK A.Ş.	İMKB 30 A TİPİ	4.475.535,52
10	GARANTİ BANKASI A.Ş.	MSCİ A TİPİ	3.622.411,83
11	FİNANSBANK A.Ş.	GT-30 A TİPİ	3.415.620,15
12	KUVEYT TÜRK KATILIM BANKASI A.Ş.	B TİPİ ALTIN	23.517.953,23
TOPLAM:			286.882.596,36

Kaynak: SPK, İMKB

Borsa yatırım fonları; katılma payları borsa pazarlarında işlem gören, fonun oluşturulma sürecine doğrudan katılan yetkilendirilmiş katılımcıların fon portföyünün kompozisyonunu yansıtabilecek şekilde, portföyde yer alan menkul kıymet ve nakdi bir araya getirilerek karşılığında fon katılma payı alabildiği ya da söz konusu kurumların en az asgari işlem birimine tekabül eden fon katılma paylarını saklamacı kuruluşa iade edip karşılığında fonun içindeki menkul kıymetlerin payına düşen kısmını alabildiği, riskin dağıtılması ilkesi ve inancılı mülkiyet esaslarına göre portföy işletmek amacıyla kurulan malvarlıklardır.

Fon Sepeti Fonları

Fon sepeti fonları (Funds of Funds) değişik fon yönetim stratejilerinin sağladığı getiri avantajlarından yararlanılması amacıyla, diğer yatırım fonlarının katılma paylarını portföylerine almak suretiyle faaliyet göstermekte olup 2011 yıl sonu itibarıyla fon sepeti fonlarının toplam değeri 21,15 milyon TL olarak gerçekleşmiştir (Tablo 4.13).

Tablo 4.13. Fon Sepeti Fonlarının Mevcut Durumu

	Kurucu	Fonun Unvanı	Toplam Değeri (Bin TL)	Halka Arz Tarihi
1	FİNANSBANK A.Ş.	SENTEZ A TİPİ FON SEPETİ FONU	4.552	28/01/2008
2	FİNANSBANK A.Ş.	SENTEZ B TİPİ FON SEPETİ FONU	2.470	28/01/2008
3	YAPI ve KREDİ BANKASI A.Ş.	B TİPİ DÜNYA FONLARI FON SEPETİ FONU	4.946	12/12/2007
4	T. İŞ BANKASI A.Ş.	B TİPİ GLOBAL EMTİA FON SEPETİ FONU	4.551	11/08/2011
5	AKBANK T.A.Ş.	B TİPİ BİRLEŞİK EMTİA FON SEPETİ FONU	4.638	23/05/2011
TOPLAM:			21.157	

Kaynak:SPK

Garantili Fonlar

Garantili fonlar, başlangıç yatırımının belirli bir bölümünün, tamamının ya da başlangıç yatırımının üzerinde belirli bir getirinin izahnamede belirlenen esaslar çerçevesinde belirli vade ya da vadelerde yatırımcıya geri ödenmesinin, uygun bir yatırım stratejisine ve garantör tarafından verilen garantiye dayanılarak taahhüt edildiği fonlar olup, 2011 yılı sonu itibarıyla 26 adet garantili fon bulunmaktadır. Bu fonların toplam değeri 770.359.236 TL'dir.

Koruma Amaçlı Fonlar

Koruma amaçlı fonlar, yatırımcının başlangıç yatırımının belirli bir bölümünün, tamamının ya da başlangıç yatırımının üzerinde belirli bir getirinin izahnamede belirlenen esaslar çerçevesinde belirli vade ya da vadelerde yatırımcıya geri ödenmesinin, uygun bir yatırım stratejisine dayanılarak en iyi gayret esasları çerçevesinde amaçlandığı fonlar olup, bu fonların kuruluş ve halka arz başvuruları ilk defa 2008 yılında sonuçlandırılmıştır. 2011 yılı sonu itibarıyla 181 adet koruma amaçlı fon bulunmaktadır. Bu fonların toplam değeri 2.796.011.010 TL'dir.

Serbest Yatırım Fonları

Serbest yatırım fonları, katılma payları sadece nitelikli yatırımcılara satılmak üzere kurulmuş olan fonlar olup, bu fonların kuruluş

başvuruları ilk defa 2008 yılında sonuçlandırılmıştır. 2011 yılı sonu itibarıyla 21 adet serbest yatırım fonu kurulmuş, bunların 12 adeti Kurul kaydına alınmıştır. Bu fonların toplam değeri 167.970.027 TL'dir.

4.4.2. Yatırım Ortaklıkları

Türkiye'de menkul kıymet yatırım ortaklıkları, gayrimenkul yatırım ortaklıkları ve girişim sermayesi yatırım ortaklıkları olmak üzere 3 tür yatırım ortaklığı faaliyet göstermektedir.

Menkul Kıymet Yatırım Ortaklıkları

A-Tipi ve B-Tipi olmak üzere iki çeşit menkul kıymet yatırım ortaklığı bulunmaktadır. Türk sermaye piyasalarında 2011 yıl sonu itibarıyla 26 adet A tipi ve B tipi yatırım ortaklığı bulunmakta olup, ortaklıkların net aktif değeri 687 milyon TL'dir. Yatırım ortaklıklarının portföylerinin %30'u hisse senedinden, %40,05'i devlet tahvil ve hazine bonosundan, %10,80'i ters repo işlemlerinden; kalan kısım ise borsa para piyasası işlemleri, yabancı menkul kıymetler ve diğer bazı varlıklardan oluşmaktadır.

2011 yılı sonu itibarıyla yaklaşık 454 milyon TL tutarında çıkarılmış sermayesi, 480 milyon TL piyasa değeri ve 687 milyon TL net aktif değeri bulunan 26 adet A tipi ve B tipi yatırım ortaklığı faaliyet göstermektedir (Tablo 4.14).

Tablo 4.14. A ve B Tipi Yatırım Ortaklıklarının Mevcut Durumu

	Yatırım Ortaklıkları	Kuruluş Tarihi	Kayıtlı Sermaye Tavanı (TL)	Çıkarılmış Sermaye (TL)	Net Aktif Değer* (TL)	Toplam Piyasa Değeri (TL)
1	AK	18.09.1998	40.000.000	18.000.000	39.035.772	21.960.000,00
2	ALTERNATİF	14.09.1995	50.000.000	22.268.013	41.423.919,37	20.709.252,09
3	ATA	20.03.1997	50.000.000	7.946.201	9.910.373,85	10.012.213,26
4	ATLANTİS	19.08.1994	20.000.000	6.000.000	5.345.526,25	4.560.000,00
5	ATLAS	22.10.1993	10.000.000	3.432.000	2.784.906,88	4.804.800,00
6	COSMOS	17.05.1995	10.000.000	6.000.000	5.509.438,41	4.560.000,00
7	DENİZ	05.05.1995	25.000.000	14.985.000	27.042.396,25	23.226.750,00
8	ECZACIBAŞI	15.06.1998	25.000.000	21.000.000	34.324.329,87	19.740.000,00
9	EURO	03.03.2006	20.000.000	13.410.000	20.208.683	25.210.800,00
10	EURO KAPİTAL	11.03.2011	50.000.000	20.000.000	20.471.335,48	39.400.000,00
11	EURO TREND	14.03.2006	50.000.000	13.176.430	17.799.840,36	11.463.494,10
12	FİNANS	17.11.1995	50.000.000	18.000.000	18.407.203,70	15.120.000,00
13	GARANTİ	09.07.1996	100.000.000	30.000.000	30.309.747,77	17.700.000,00
14	GEDİK	12.03.1998	10.000.000	7.623.000	9.713.092,56	8.613.990,00
15	INFO	22.09.2003	10.000.000	6.750.000	7.608.591,50	9.045.000,00
16	İNFOTREND	23.12.2004	15.000.000	10.000.000	11.069.626	14.500.000,00
17	İŞ	16.08.1995	135.000.000	134.662.500	223.276.745,75	123.889.500,00
18	MARBAŞ	29.09.2006	20.000.000	5.000.000	5.872.138	6.350.000,00

Yatırım Ortaklıkları	Kuruluş Tarihi	Kayıtlı Sermaye Tavanı (TL)	Çıkarılmış Sermaye (TL)	Net Aktif Değer* (TL)	Toplam Piyasa Değeri (TL)
19 MUSTAFA YILMAZ	05.08.1994	10.000.000	5.000.000	1.873.211,96	2.850.000,00
20 OYAK	25.04.2007	50.000.000	11.500.000	9.791.478,56	7.935.000,00
21 TACİRLER	14.02.2006	20.000.000	5.000.000	5.235.594,86	5.000.000,00
22 TAÇ	22.08.1994	20.000.000	3.600.000	7.277.502,55	6.156.000,00
23 TAKSİM	16.02.2006	5.000.000	2.700.000	2.466.711,06	2.700.000,00
24 TSKB	10.11.2000	100.000.000	29.067.736	38.651.110,94	20.928.769,92
25 VAKIF	13.06.1991	15.000.000	7.500.000	13.940.327,09	7.350.000,00
26 YAPI KREDİ	02.10.1995	50.000.000	31.425.000	77.342.020	45.880.500,00
TOPLAM		960.000.000,00	454.045.880	686.691.624,02	479.666.069,37

* Net Aktif Değer=Portföy Değeri+Hazır Değerler+Alacaklar-Borçlar

Kaynak:SPK, İMKB

Gayrimenkul Yatırım Ortaklıkları

Türkiye'de toplam piyasa değeri 10.713 milyon TL (5.675 milyon ABD Doları) olan 23 adet gayrimenkul yatırım ortaklığı faaliyet göstermektedir. İMKB'ye kote olan bu ortaklıklar gayrimenkullere,

gayrimenkule dayalı sermaye piyasası araçlarına, gayrimenkul projelerine, gayrimenkule dayalı haklara ve sermaye piyasası araçlarına yatırım yapabilmektedir. Söz konusu ortaklıklara ilişkin ayrıntılı bilgiler Tablo 4.15'de verilmiştir.

Tablo 4.15. Gayrimenkul Yatırım Ortaklıklarının Mevcut Durumu

Gayrimenkul Yatırım Ortaklıkları	Kuruluş Tarihi	Kayıtlı Sermaye Tavanı (TL)	Çıkarılmış Sermaye (TL)	Piyasa Değeri (TL)
1 AKFEN	25/08/2006	1.000.000.000	184.000.000	270.480.000
2 AKMERKEZ	15/02/2005	37.264.000	37.264.000	629.761.600
3 ALARKO	31/07/1996	20.000.000	10.650.794	172.010.323
4 ATA KULE	21/08/2000	200.000.000	84.000.000	80.640.000
5 AVRASYA	14/10/2010	480.000.000	72.000.000	72.000.000
6 EGS	01/10/1997	75.000.000	50.000.000	16.500.000
7 EMLAK	17/10/2003	4.000.000.000	2.500.000.000	4.875.000.000
8 DOĞUŞ-GE	25/07/1997	500.000.000	93.780.000	170.679.600
9 İDEALİST	28/11/2007	200.000.000	10.000.000	34.700.000
10 İŞ	06/08/1999	2.000.000.000	600.000.000	600.000.000
11 KİLER	10/03/2008	1.400.000.000	87.500.000	240.625.000
12 MARTI	22/05/2006	200.000.000	110.000.000	64.900.000
13 NUROL	23/12/1997	40.000.000	10.000.000	61.600.000
14 ÖZDERİCİ	06/08/1999	100.000.000	100.000.000	91.000.000
15 PERA	03/09/1997	250.000.000	96.000.000	55.680.000
16 REYSAŞ	03/09/2008	500.000.000	170.000.000	130.900.000
17 SAF	06/09/2006	2.000.000.000	886.601.669	1.179.180.220
18 SİNPAŞ	26/11/1996	1.000.000.000	600.000.000	594.000.000
19 TORUNLAR	21/01/2008	1.000.000.000	224.000.000	889.280.000
20 TSKB	03/02/2006	200.000.000	150.000.000	134.400.000
21 VAKIF	24/12/1996	100.000.000	22.000.000	51.260.000
22 YEŞİL	03/06/2005	400.000.000	235.115.706	244.520.334
23 YAPI KREDİ KORAY	24/04/2007	100.000.000	40.000.000	54.400.000
TOPLAM		15.802.264.000	6.372.912.169	10.713.517.077

Kaynak: SPK, İMKB

Girişim Sermayesi Yatırım Ortaklıklarına İlişkin Temel Veriler

Türkiye’de 2011 sonu itibarıyla toplam net aktif değeri 598 milyon TL (306 milyon ABD Doları) ve toplam piyasa değeri 724 milyon TL (384 milyon ABD Doları) olan 4 adet halka

açık girişim sermayesi yatırım ortaklığı faaliyet göstermektedir. İMKB’ye kote olan bu ortaklıklar, sermayelerini esas olarak girişim sermayesi yatırımlarına yöneltilmektedirler. Söz konusu ortaklıklara ilişkin ayrıntılı bilgiler Tablo 4.16’da verilmiştir.

Tablo 4.16. Girişim Sermayesi Yatırım Ortaklıklarının Mevcut Durumu

	Girişim Sermayesi Yatırım Ortaklıkları	Kuruluş Tarihi	Kayıtlı Sermaye Tavanı (TL)	Çıkarılmış Sermaye (TL)	Net Aktif Değer (TL)	Piyasa Değeri (TL)
1	EGELİ & CO TARIM	09/06/2011	200.000.000	22.000.000	19.955.871	20.900.000
2	GÖZDE	28/07/2011	1.000.000.000	134.473.492	327.994.697	529.825.558
3	İŞ	31/10/2000	200.000.000	50.400.000	181.661.518	97.272.000
4	RHEA	18/04/1996	360.000.000	41.550.000	68.404.160	76.452.000
	TOPLAM		1.760.000.000	248.423.492	598.016.246	724.449.558

* Net Aktif Değer=Portföy Değeri+Hazır Değerler+Alacaklar-Borçlar

Kaynak: SPK, İMKB

4.5. PORTFÖY YÖNETİM ŞİRKETLERİ

2011 yıl sonu itibarıyla Türk sermaye piyasasında faaliyet gösteren 31 adet portföy yönetim şirketi bulunmaktadır. Bu şirketlerin yönettiği portföy büyüklüğü 47.927 milyon TL’dir. Yönetilen portföyün %2’si bireysel bazda, %89’u kurumsal

bazda ve %9’u ise tüzel kişi bazında yönetilmektedir. 2011 yılında bir önceki yıla göre yönetilen portföy büyüklüğü %4,5 oranında artarak 45.855 milyon TL’den 47.927 milyon TL’ye yükselmiştir (Tablo 4.17).

Tablo 4.17. Portföy Yönetim Şirketlerin Mevcut Durumu

	Portföy Yönetim Şirketleri	Sözleşme Sayıları (Adet)				Yönetilen Portföy Büyüklüğü (Milyon TL)			
		Bireysel	Kurumsal	Tüzel Kişi	Toplam	Bireysel	Kurumsal	Tüzel Kişi	Toplam
1	AK	13	58	14	85	103,6	6.952,1	1.330,0	8.385,7
2	ASHMORE	0	7	0	7	0	256,0	0	256,0
3	ATA	0	10	0	0	0	72,5	0	72,5
4	ARMA	36	1	2	39	16,7	20,3	3,2	40,2
5	DENİZ	0	27	0	27	0	714,4	0	714,4
6	ECZACIBAŞHUBP	0	13	0	13	0	176,1	0	176,1
7	EGELİ & CO	6	2	2	10	4,8	21,8	0,4	27,0
8	ERGO	130	12	76	218	10,5	102,3	393,0	505,8
9	EURO	0	3	0	3	0	58,5	0	58,5
10	FİNANS	67	36	4	107	58,1	1.204,9	15,8	1.278,9
11	FOKUS	18	0	3	21	87,2	0	32,7	120,0
12	GARANTİ	20	43	18	81	107,0	6.706,7	311,0	7.124,7
13	GEDİK	0	9	0	9	0	27,1	0	27,1
14	GLOBAL	49	9	2	60	9,0	29,5	888,1	39,3
15	HALK	1	2	0	3	0	662,6	0	662,6
16	HSBC	0	42	0	42	0	2.469,3	0,0	2.469,3
17	ING	32	23	3	58	12,2	1.562,8	0,1	1.575,1
18	İSTANBUL	5	1	2	8	10,5	15,6	1,6	27,8
19	İŞ	8	52	26	86	28,0	9.146,2	1.384,5	10.558,7

	Portföy Yönetim Şirketleri	Sözleşme Sayıları (Adet)				Yönetilen Portföy Büyüklüğü (Milyon TL)			
		Bireysel	Kurumsal	Tüzel Kişi	Toplam	Bireysel	Kurumsal	Tüzel Kişi	Toplam
20	LIBERA	30	3	2	35	17,4	18,5	3,0	38,9
21	LOGOS	5	1	0	6	31,2	4,0	0	35,1
22	OSMANLI	7	5	3	15	16,9	103,0	17,9	137,8
23	POLSAN	0	4	1	5	0	3,0	46,2	49,2
24	RHEA	8	1	4	13	8,9	62,6	314,9	386,4
25	STANDARD ÜNLÜ	0	3	0	3	0	8,9	0,0	8,9
26	SARDES	5	0	1	0	1,2	0	2,9	4,1
27	TEB	343	55	11	409	84,9	1.922,0	152,6	2.159,5
28	UNICORN	1	3	1	5	0,4	4,4	2,3	7,0
29	VAKIF	0	13	0	13	0	870,8	0	870,8
30	YAPI KREDİ	263	53	19	335	360,8	7.378,5	291,9	8.031,2
31	ZİRAAT	0	29	0	29	0	2.078,9	0	2.078,9
	Toplam (TL)	1.047	520	194	1.761	969,3	42.653,1	4.304,9	47.927,3
	(ABD Doları)					512,9	22.597,6	2.280,3	25.391,9

Kaynak: SPK

4.6. VADELİ İŞLEM VE OPSİYON BORSASI A.Ş.

Vadeli İşlem ve Opsiyon Borsası A.Ş.(VOB), Kurulumuzun 17/08/2001 tarih ve 9/1101 sayılı Kararına istinaden, SPKn'nin 40'inci maddesine göre, İlgili Devlet Bakanlığı'nın önerisi üzerine, 10/09/2001 tarih ve 24558 Sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 2001/3025 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile kurulmuştur.

Borsa, vadeli işlem ve opsiyon sözleşmeleri ile her türlü türev araçtan oluşan sermaye piyasası araçlarının işlem göreceği piyasaları oluşturmak, geliştirmek, güven ve istikrar içerisinde, serbest rekabet koşulları altında, dürüstlük ve açıklık ilkeleri çerçevesinde faaliyette bulunmasını sağlamak amacıyla, dünyadaki gelişmelere paralel olarak anonim şirket şeklinde yapılandırılmış ve 04/07/2002 tarihinde Ticaret Siciline tescil edilerek tüzel kişilik kazanmıştır. Vadeli İşlem ve Opsiyon Borsalarının Kuruluş ve Çalışma Esasları Hakkında Yönetmelik hükümlerine dayanılarak 27/03/2004 tarih ve 25415 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Vadeli İşlem ve Opsiyon Borsası Yönetmeliği ile de Borsa'nın işlem, üyelik, takas ve faaliyet esasları belirlenmiştir.

Kurulumuzca 05/03/2004 tarihinde Borsaya faaliyet izni verilmiş olup, işlemlere Borsa ile birlikte yürütülen çalışmaların tamamlanmasını müteakip, 04/02/2005 tarihinde başlanmıştır.

Borsada işlem görececek vadeli işlem sözleşmelerinin asgari unsurları Kurulumuzca onaylanmakta olup, başlangıç aşamasında; Ege Standart 1 Baz Kalite Pamuk, Anadolu Kırmızı Sert Baz Kalite Buğday, Türk Lirası/Amerikan Doları paritesi, Türk Lirası/Euro paritesi, 91 ve 365 günlük Hazine Bonoları ve İMKB-30 ve İMKB-100 Fiyat Endeksine* dayalı vadeli işlem sözleşmelerinin işlem görmesi onaylanmıştır. 2006 yılında yukarıda belirtilen sözleşmelere ek olarak, gösterge DİBS'lere ve altına dayalı vadeli işlem sözleşmeleri de Kurulumuzca onaylanarak VOB'da işlem görmeye başlamıştır.

Başlangıçta 10:00 ile 15:00 arasında olan seans saatleri piyasa katılımcılarından gelen talepler üzerine uzatılmıştır. Mevcut durumda 09:15 ile 17:35 arasında tek bir seans düzenlenmektedir. VOB'da yapılan işlemlerin takası Takasbank tarafından gerçekleştirilmektedir.

VOB'da 2005 yılında (pozisyon kapamalarla** birlikte) 3 milyar TL'lik işlem hacmi gerçekleşmiş olup, işlem hacmi ve açık pozisyon sayısı dayanak varlık bazında incelendiğinde ağırlığı döviz dayalı sözleşmelerin oluşturduğu görülmektedir. 2005 sonrası dönemde 2011 yılı da dâhil olmak üzere işlem hacmi içerisinde endeks sözleşmeleri ağırlık kazanmıştır (Tablo: 4.18).

* İMKB 100 Endeksi vadeli işlem sözleşmesi diğer sözleşmelerden farklı olarak Kasım 2005 tarihinde işleme açılmıştır.

** Sözleşmenin vade gününde, piyasa katılımcıları tarafından henüz kapatılmamış açık pozisyonların sistem tarafından kapatılması.

Tablo 4.18. Vadeli İşlem ve Opsiyon Borsası Hacim Bilgileri (2011)

Sözleşme	Miktar (Adet)	Hacim (TL)	Açık Pozisyon
Endeks	54.627.364	402.063.106.490	150.152
Faiz	313	2.729.885	-
Döviz	18.898.683	34.452.547.933	108.517
Emtia (Altın Dahil)	147.492	871.713.745	2.352
Enerji	32	3.253.884	13
Genel Toplam	74.287.630	439.799.289.264*	266.101

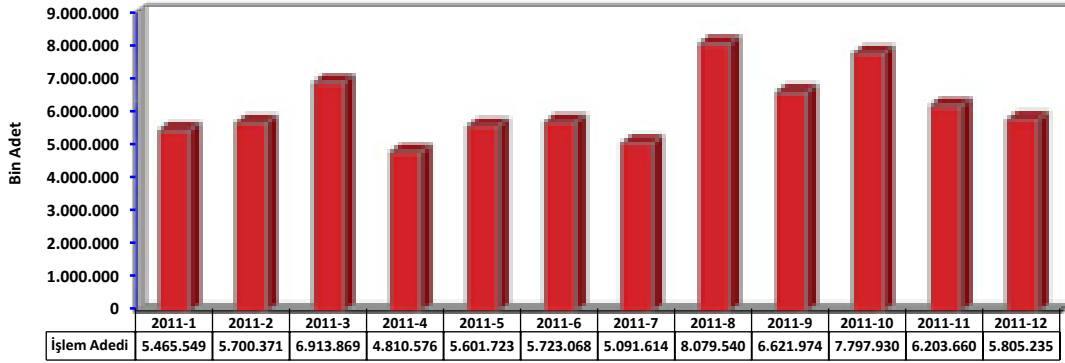
* Pozisyon kapamalar dahil edilmiştir.

Kaynak: VOB

2011 yılında işlem miktarı 74.287.630 adet, işlem hacmi ise 439,8 Milyar TL olarak gerçekleşmiştir. Bu rakamlar 2010 yılıyla karşılaştırıldığında sırasıyla işlem miktarı için %16,2 ve işlem hacmi içinse %1,9 oranında artışı ifade etmektedir. İşlem

miktarı yıl içinde dalgalanmalar göstermiştir. Pozisyon kapamalar da dâhil edildiğinde Ocak ayında 5.465.549 adet olan işlem miktarı Ağustos ayında 8.079.540 adede kadar çıkmışken, Aralık ayında 5.805.235 adede gerilemiştir (Grafik: 4.14).

Grafik 4.14. VOB İşlem Miktarı

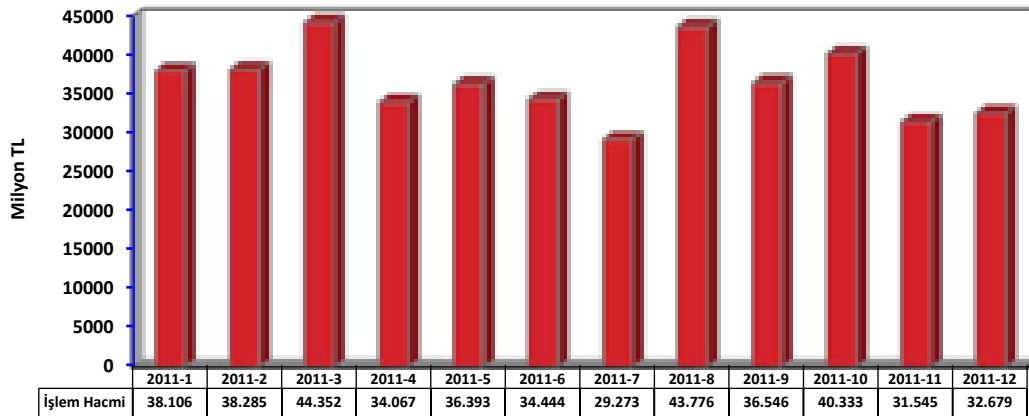

Kaynak: VOB

İşlem hacminde de 2011 yılı içinde dalgalı bir seyir görülmektedir. Ocak ayında 38.106 milyon TL olarak gerçekleşen aylık işlem

hacmi, Mart ayında 44.352 milyon TL'ye kadar yükselmiş, ancak yıl sonunda ise 32.679 milyon TL olarak gerçekleşmiştir (Grafik: 4.15).

Grafik 4.15. VOB İşlem Hacmi

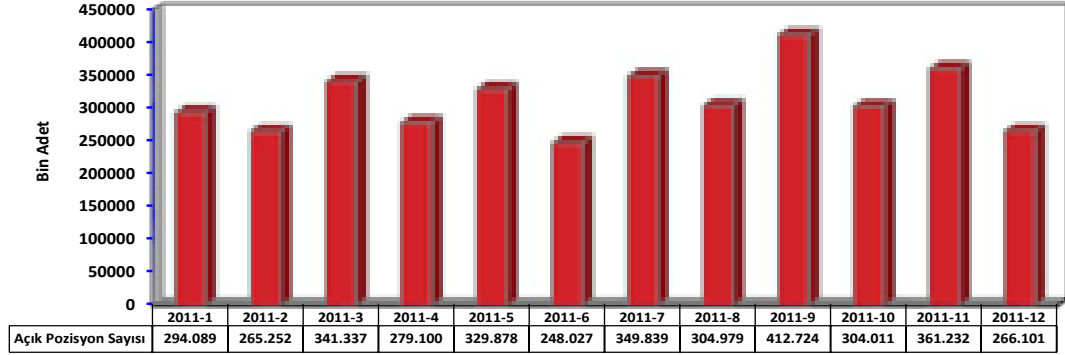

Kaynak: VOB

Ay sonları itibarıyla açık pozisyon sayısının gelişimine bakıldığında; Ocak ayı sonunda 294.089 olan açık pozisyon sayısı, Eylül

ayında 412.724 ile yılın en yüksek seviyesine ulaştıktan sonra Aralık ayı sonunda 266.101 seviyesine gerilemiştir (Grafik: 4.16).

Grafik 4.16. Açık Pozisyon Sayısının Gelişimi

Kaynak: VOB

4.7. MERKEZİ KAYIT KURULUŞU VE YATIRIMCILARI KORUMA FONU

15/12/1999 tarih ve 4487 sayılı Kanun ile SPKn'ye eklenen 10/A maddesinde sermaye piyasası araçları ve bunlara ilişkin hakların özel hukuk tüzel kişiliğini haiz bir Merkezi Kayıt Kuruluşu (MKK) tarafından kayden izlenmesi hükme bağlanmıştır. Aynı madde uyarınca hazırlanarak Bakanlar Kurulu tarafından 21/06/2001 tarihinde yayımlanan "Merkezi Kayıt Kuruluşunun Kuruluş, Faaliyet, Çalışma ve Denetim Esasları Hakkında Yönetmeliği" (MKK Yönetmeliği) MKK'nın bir "anonim ortaklık" şeklinde kurulmasını öngörmüş ve Kurulumuz tarafından hazırlanan ana sözleşmesinin, 26/09/2001 tarihli Türkiye Ticaret Sicili Gazetesinde yayımlanması ile bir anonim ortaklık olarak kurulmuştur. İMKB Takas ve Saklama Bankası A.Ş. (Takasbank), İMKB, Türkiye Sermaye Piyasası Aracı Kuruluşları Birliği (TSPAKB) ve İAB, MKK'nın tüzel kişi kurucu ortaklarıdır.

SPKn ve ilgili mevzuat çerçevesinde MKK genel olarak; ihraççılar, aracı kuruluşlar ve hak sahipleri itibarıyla kaydı tutulan sermaye piyasası araçları ve bunlara ilişkin hakları kayden izlemek, üye grupları itibarıyla tutulan kayıtların birbiriyle tutarlılığını kontrol etmek ve Yatırımcıları Koruma Fonunu idare ve temsil etmek ile görevli ve yetkili kılınmıştır. MKK'nın kuruluş aşamasının tamamlanarak personel alımı ile birlikte fiilen faaliyete geçtiği tarihten 31/12/2002 tarihine kadar olan dönemde, kaydi sistemin gerekli yasal ve teknik alt yapısını oluşturmak amacıyla çeşitli projeler üretmeye yönelik çalışmalar tamamlanmış ve 22/12/2002 tarihinde "Kaydileştirilen Sermaye Piyasası Araçlarına İlişkin Kayıtların Tutulmasının Usul ve Esasları Hakkında Tebliğ" (Tebliğ) Resmi Gazete'de yayımlanması ile kaydi sisteme ilişkin esaslar düzenlenmiştir.

Yatırım fonu katılma belgeleri ve hisse senetlerinin kaydileştirilmesi kapsamında, üyelerin üyelik işlemlerin

tamamlayarak kaydi sistem mevzuatı çerçevesinde hazırlık yapmalarını ve yatırımcıların kaydi sisteme geçiş öncesinde geçiş prosedürü hakkında bilgilendirilmelerini teminen belirlenen usul ve esaslar Kurulumuzun 22/07/2004 tarihli kararıyla onaylanmış ve MKK Yönetmeliği ve Tebliğde bu yönde değişiklikler yapılmıştır.

Bu çerçevede yürütülen çalışmalar sonrasında hisse senetleri borsada işlem gören şirketlerin hisse senetlerinde MKK bünyesinde 28/11/2005 tarihinde kaydi sisteme geçilmiştir. MKK bünyesinde 2011 yılı sonu itibarıyla 426.109 milyon TL piyasa değerinde 750.582 milyon TL nominal değerli menkul kıymet tutulmakta olup, 4.485.103 adedi bakiyeli olmak üzere toplam 36.425.825 adet açık hesap bulunmaktadır (rakamlar halka kapalı kısımları da içermektedir).

15/12/1999 tarih ve 4487 sayılı Kanun ile SPKn'ye eklenen 46/A maddesi ile, haklarında tedrici tasfiye veya iflas kararı verilen aracı kurumların ve Bankalar Kanunu hükümleri saklı kalmak kaydıyla Bakanlar Kurulu Kararıyla faaliyetleri durdurulan SPKn'nin 50. maddesi (a) bendi hükmü kapsamındaki bankaların, yaptıkları sermaye piyasası faaliyetleri ve işlemleri nedeniyle müşterilerine karşı hisse senedi işlemlerinden doğan nakit ödeme ve hisse senedi teslim yükümlülüklerini ve SPKn'nin 46/B maddesinde düzenlenen görevleri SPKn'de öngörülen esaslara göre yerine getirmek ve tasfiye giderlerini karşılamak amacıyla kurulmuş olan Yatırımcıları Koruma Fonu (Fon), Kanun'un Fon'un temsil ve idaresi ile görevlendirdiği Merkezi Kayıt Kuruluşu A.Ş.'nin 21/10/2001 tarihinde kurulması ile faaliyete geçmiştir.

Fonun söz konusu görevleri yerine getirmek amacıyla kullanılan varlığının başlangıç kaynağı olan 10 milyon TL İMKB tarafından tahsis edilmiştir. Fonun diğer kaynakları aracı kuruluşların yatırdıkları yıllık ödentiler, Kurul, TSPAKB ve İMKB tarafından verilen idari para cezalarının yarısı, tutarı Kurul tarafından

belirlenen geçici ödentiler ve Fon varlığının getirisinden oluşmaktadır. Fon varlığı kamu bankalarında devlet tahvili, hazine bonosu ve mevduat olarak veya ters repo yapılmak suretiyle değerlendirilmekte olup 31/12/2011 tarihi itibarıyla toplam değeri 222.152.355 TL'ye ulaşmıştır.

Haklarında tedrici tasfiye veya iflas kararı verilen aracı kuruluşların yatırımcılarının hisse senedi ve hisse senedinden doğan nakit alacakları Kanun ile belirlenen ve her yıl yeniden değerlendirilme oranında artırılan limit dâhilinde Fon tarafından ödenmektedir. 2011 yılı için söz konusu limit yatırımcı başına 63.701 TL'dir.

4.8. İSTANBUL ALTIN BORSASI

İAB, 26 Temmuz 1995 tarihinde faaliyete geçmiş olup, bünyesinde Kıymetli Madenler Piyasası ile Kıymetli Madenler Ödünç Piyasası bulunmaktadır.

2011 yılında 26.061 TL/Kg olarak gerçekleşen işlem miktarı, 2010 yılına göre yaklaşık %515,5 oranında artış gösterirken, \$/Ons işlemlerinde de yaklaşık %81,7'lik artış yaşanmıştır. TL/Kg cinsinden işlem hacmi bir önceki yıla göre %894 artışla 2.527 milyon TL olarak gerçekleşmiştir. \$/Ons cinsinden gerçekleşen işlem hacmi ise 10.429 milyon ABD Doları düzeyinde olup bir önceki yıla göre %138 oranında bir artışı ifade etmektedir.

Tablo 4.19. İstanbul Altın Borsası

Yıllar	İşlem Miktarı(Kg)			İşlem Hacmi	
	TL/Kg	\$/Ons	Toplam	(Milyon TL)	(Milyon \$)
2002	47.837	95.149	142.986	749	942
2003	77.643	155.016	232.659	1,320	1,782
2004	58.839	221.425	280.264	1,068	2,909
2005	19.907	306.145	326.052	369	4,344
2006	7.875	224.421	232.296	227	4,409
2007	36.131	292.251	328.382	1,015	6,507
2008	4.567	332.462	337.029	165	9,300
2009	5.130	221.464	226.594	257	6,814
2010	4.234	110.470	114.704	254	4,382
2011	26.061	200.696	226.757	2,527	10,429

Kaynak: İAB

4.9. İMKB TAKAS VE SAKLAMA BANKASI A.Ş.

Mali piyasalarımızın önemli kurumlarından biri olan Takasbank, İMKB Hisse Senetleri Piyasası ile Tahvil ve Bono Piyasası, Vadeli İşlem ve Opsiyon Borsası ile yatırım fonu ve ortaklıklarının portföy varlıklarına yönelik olarak takas ve/veya saklama hizmetleri vermek üzere kurulan ve mevduat kabul etmeyen bir bankadır.* Takasbank tarafından bu hizmetlerin yanı sıra, Borsa Para Piyasası aracılığıyla aracı kuruluşlara para piyasası

hizmeti ile menkul kıymet kredisi ve ödünç menkul kıymet kredisi gibi hizmetler de sunulmaktadır. Takasbank tarafından sağlanan hizmetlerden 915 kuruluş yararlanmaktadır. Aynen saklama kasalarında toplam 0.91 milyar TL nominal değerde 2 milyon adet hisse senedi bulunmaktadır. Takasbank'ın 2011 yılı faaliyetlerine ilişkin bazı bilgilere aşağıdaki tabloda yer verilmektedir (Tablo 4.20).

* Borsada işlem gören hisse senetleri için 28/11/2005 tarihinde MKK bünyesinde kaydi sisteme geçilmiş olup, Takasbank'ta mislen saklanmakta olan hisse senetleri artık MKK'da kayden izlenmektedir.

Tablo 4.20. Takasbank A.Ş. Özet Verileri (2011)

Hizmet Verilen Kuruluş Sayısı	1.526
Saklama Kasasında Bulunan Hisse Senedi (Mislen-Milyar Nominal TL)*	31,4
Saklama Kasasında Bulunan Hisse Senedi (Mislen-Adet-Milyon)	28,3
Saklama Kasasında Bulunan Pay Sayısı (Adet-Milyar)	413,3
Yatırım Fonu/Ortaklıkları Portföy Tutarı (Milyar TL)	30,1
Emeklilik Fonları Portföy Tutarı (Milyar TL)	14,3
Yatırım Fonu Katılma Belgesi (Adet- Milyon)	8,8
Saklama Kasasında Bulunan Hisse Senedi (Aynen- Nominal Milyar TL)	0,78
Saklama Kasasında Bulunan Hisse Senedi (Aynen-Adet-Milyon)	2
Hisse Senetleri Piyasası Takas Sisteminden Yararlanan Kuruluş Sayısı	
- Aracı Kurum	91
- Banka	56
- Yatırım Fonu/Ortaklığı	600
- Emeklilik Fonu	165
- Portföy Yönetim Şirketi	34
Menkul Kıymet Takası (Milyar TL)	163,16
Nakit Takası (Milyar TL)	50,56
Tahvil ve Bono Takası (Milyar TL)	2.550,3
Nakit Takası (Milyar TL)	761,5
Kupon Ödemesi (Milyar TL)	1,8
İtfa Ödemesi (Milyar TL)	20,6
Elektronik Fon Transferi (EFT)	
- Gelen (Milyar TL)	1.402
- Giden (Milyar TL)	1.377
Takasbank Ödünç Pay Senedi Piyasası 2011 Yılı İşlem Hacmi (Milyon TL)	2.691,61
Takasbank Ödünç Pay Senedi Piyasası 2011 Yılı İşlem Adedi (Adet)	562.979.879
Takasbank Ödünç Pay Senedi Piyasası Günlük Ort. İşlem Hacmi (Milyon TL)	10,63
Takasbank Ödünç Pay Senedi Piyasası Günlük Ort. İşlem Adedi (Adet)	2.225.217
Takasbank Para Piyasası Günlük Ort. İşlem. Hacmi (Milyon TL)	383,38
Takasbank Para Piyasası İşlem Hacmi (Milyar TL)	96,99

* Karşılıkları MKK nezdinde kayden izlenen fiziki kıymetler.

Takasbank nezdinde saklanan İMKB'de işlem gören hisse senedi bakiyeleri ve saklama hesapları 28/11/2005 tarihinde MKK'ya devredildiğinden söz konusu tarihten itibaren hisse senedi saklama hesapları MKK nezdinde takip edilmektedir.

Kaynak: Takasbank A.Ş.

4.10. TÜRKİYE SERMAYE PİYASASI ARACI KURULUŞLARI BİRLİĞİ

Türkiye Sermaye Piyasası Aracı Kuruluşları Birliği (TSPAKB), aracı kuruluşların üye olduğu, kamu tüzel kişiliğini haiz öz düzenleyici bir meslek kuruluşudur. 2499 sayılı SPKn'ye 15/12/1999 tarihli ve 4487 sayılı Kanunla eklenen 40/B ve 40/C maddelerine dayanılarak kurulmuştur. TSPAKB Statüsü 11/02/2001 tarih ve 24315 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Birliğin amacı; sermaye piyasasının ve aracılık faaliyetlerinin gelişmesini, Birlik üyelerinin dayanışma ve sermaye piyasasının gerektirdiği özen ve disiplin içerisinde çalışmalarını, üyelerin iktisadi menfaatlerinin korunmasını, haksız rekabetin önlenmesini, mesleki konularda üyelerin aydınlatılmasını sağlamak üzere Kanun ve Statü ile verilen görevleri yerine getirmektir. Birlik; Kanunun 40/B maddesi uyarınca sermaye piyasasının ve aracılık faaliyetlerinin gelişmesini sağlamak üzere araştırmalar yapmak, Birlik üyelerinin sermaye piyasasının gerektirdiği özen ve disiplin içerisinde çalışmalarına yönelik

meslek kurallarını oluşturmak, haksız rekabeti önlemek, bu konularda gerekli önlemleri almak, kendisine mevzuatla bırakılan veya Kurulca belirlenen konularda düzenlemeler yapmak, yürütmek, denetlemek, Birlik Statüsünde öngörülen disiplin cezalarını vermek amacıyla ilgili hususlarda üye kuruluşlarla işbirliği yapmak, mesleki gelişmeleri, idari ve yasal düzenlemeleri izleyerek bu konuda üyeleri aydınlatmakla görevli ve yetkili kılınmıştır.

Öz düzenleyici bir kurum olan Birlik, Statüsü gereğince üyelere, yatırımcılara ve diğer sosyal paydaşlara yönelik araştırma, eğitim ve bilgilendirme faaliyetlerine 2011 yılı içinde de geniş yer vermiş, aracı kuruluş çalışanlarının lisanslama sınavlarına hazırlanmalarına katkıda bulunmak amacıyla eğitim faaliyetlerinde bulunmuştur. Bunların yanında Kurulun düzenleme faaliyetlerinin olduğu pek çok konuda aracı kuruluşların görüş ve önerilerinin Kurula iletilmesini sağlamıştır.

4.11. ARACI KURULUŞLAR

Türkiye’de, 2011 yılı sonu itibarıyla sermaye piyasasında faaliyet gösteren, 11 adedi faaliyetleri geçici olarak durdurulmuş olan 100 aracı kurum ve 40 banka olmak üzere toplam 140 aracı kuruluş bulunmaktadır.

2011 yılı içerisinde geçici kapalı aracı kurumlardan 2 adedinin yeniden faaliyete geçmesine izin verilmiştir. 2011 yıl sonu itibarıyla 11 adet aracı kurumun geçici kapalılık durumu devam etmektedir. 2011 yıl sonu itibarıyla, aracı kurumların, yatırım bankalarının ve ticari bankaların, Kurulumuz iznine tabi olarak gerçekleştirebildikleri faaliyetlere ilişkin yetki ve izin belgeleriyle ilgili bilgiler aşağıda verilmektedir (Tablo 4.21).

Tablo 4.21. Aracı Kuruluşların Faaliyet Belgeleri

Belgenin Türü	Aracı Kurumlar	Yatırım Bankaları	Ticari Bankalar
Alım Satım Aracılığı Yetki Belgesi	101	10 (Borsa Dışında)	30 (Borsa Dışında)
Halka Arza Aracılık Yetki Belgesi	55	5	-
Portföy Yöneticiliği Yetki Belgesi	50	5	-
Yatırım Danışmanlığı Yetki Belgesi	57	1	-
Repo-Ters Repo İşlemleri Yetki Belgesi	53	10	30
Kredili Menkul Kıymet, Açığa Satış ve Menkul Kıymetlerin Ödünç Alma ve Verme İşlemleri İzin Belg.	96	-	-
Türev Araçların Alım Satımına Aracılık Yetki Belgesi (VOB)	81	2	16
Kaynak: SPK			

Aracı kurumlar, ülke çapında merkez dışı örgütleri vasıtasıyla faaliyet göstermekte olup, 2011 yıl sonu itibarıyla 156 adet şube, 74 adet irtibat bürosu ve bankalarla tesis ettikleri 34 adet acentede hizmet vermektedirler.

İkincil piyasa işlemlerinin aracı kuruluşlar bazında dağılımı aşağıdaki tabloda verilmektedir (Borsa dışı işlemler de dahil).

Tablo 4.22. İkinci El Piyasa İşlemlerinin Aracı Kuruluşlar Bazında Dağılımı

	2009		2010		2011	
	Milyar TL	Milyar \$	Milyar TL	Milyar \$	Milyar TL	Milyar \$
Hisse Senedi						
-Aracı Kurum	482	316	635	425	694	423
Tahvil/Bono (Repo dahil)						
-Aracı Kurum	1.182	764	1.123	722	1.116	617
-Banka	6.445	4.166	5.486	3.527	6.943	3.676
Toplam İşlem Hacmi	8.109	5.246	7.186	4.637	8.753	4.716
Not: İşlemler çift taraflı hesaplanmıştır. Banka verilerine TCMB ve Takasbank verileri dahil edilmemiştir.						
Kaynak: İMKB						

Haydarpaşa Garı - İstanbul

5. SERMAYE PİYASASI KURULU 2011 YILI FAALİYETLERİ

Türkiye'de sermaye piyasaları ile ilgili gelişmeler Osmanlı İmparatorluğu dönemine kadar uzanmakla birlikte, sağlıklı ve düzenli işleyen bir yapı ancak 1980'lerden itibaren kurulabilmektedir.

1981 yılında çıkarılan Kanunla kurulan SPK sermaye piyasalarının düzenlenmesi, denetlenmesi ve geliştirilmesi amacıyla yeni araçlar, kurumlar oluşturmuştur. İlk dönem birincil piyasaların düzenlenmesi amacıyla çalışmalar yapılırken, bir yandan da ikincil piyasaların oluşturulması çalışmalarına hız verilmiş ve 1985 yılının sonunda "Kambiyo, Esham ve Tahvilat Borsası" İMKB olarak yeniden açılmıştır.

1980'li yılların başlarındaki düzenlemelerle Türkiye'de sermaye piyasaları hızlı bir gelişim sürecine girmiş ve gerek birincil gerekse ikincil piyasalarla ilgili göstergelerde önemli iyileşmeler yaşanmıştır.

Son yıllarda sermaye piyasası yatırımcıları ve ihraççılar ile diğer örgüt ve kamu kurumlarıyla diyaloga büyük önem verilmiştir. Bu bağlamda, şikayet, eleştiri ve önerilerin alınmasını ve değerlendirilmesini sağlayacak bir sistem kurulmuş ve bu sistemden kanun ve tebliğ hazırlıklarında büyük ölçüde yararlanılmıştır. Özellikle İMKB, İAB, TSPAKB, Aracı Kurum Yöneticileri Derneği ile yakın bir işbirliği ve koordinasyon içinde çalışılmış ve diğer kuruluşların çalışmalarına destek verilmiştir.

2010 yılında yatırımcılar ve sermaye piyasası çalışanlarının, istedikleri anda şikayetlerini ve bilgilendirme isteklerini internet üzerinden gerçekleştirmelerine olanak sağlayan uygulama bu yıl da devam ettirilmiştir. Bu sayede gelen şikayet ve bilgilendirme istekleri daha hızlı bir şekilde değerlendirilebilmektedir.

2011 yılı içinde SPK Karar Organı 44 kez toplanarak faaliyet alanları ile ilgili çeşitli konularda 1.191 adet Kurul kararı almıştır.

5.1. DÜZENLEME

SPK'nın temel fonksiyonlarından birisi düzenlemedir. Kurul 2011 yılında da Kanunla kendisine verilen yetki çerçevesinde sermaye piyasası kurumlarına, araçlarına, piyasaya ve yatırımcıları korumaya yönelik pek çok düzenleme yapmıştır. Bu düzenlemeler ana başlıklar itibarıyla sınıflandırılarak aşağıda özetlenmiştir.

5.1.1. Yönetmelikler

- İstanbul Menkul Kıymetler Borsası Hisse Senetleri Piyasası Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik ile Borsada halka arz yoluyla satış yapmak isteyen, hisse senedi ihraççısının veya ilgili aracı kuruluşun, SPK'nın kayda alma belgesi ile Borsa Yönetimince belirlenmiş belge ve bilgiler ile birlikte Borsaya yapacağı başvurunun, Borsaca uygun görülmesi halinde, durumun işlemin yapılacağı tarihten en az iki iş günü önce Borsa Bülteninde ilan edileceği hükme bağlanmıştır (29/01/2011 tarih ve 27830 sayılı Resmi Gazete).
- İstanbul Menkul Kıymetler Borsası Teşkilat, Görev ve Çalışma Esasları Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik ile Borsanın hizmet birimlerinde, yönetim görev ve yetki kademelerinde, bilgi sistemleri merkezi tanımında değişikliğe gidilmiş ve Yönetim Kurulu Özel Bürosunun kurulmasına ilişkin düzenleme getirilmiştir (30/01/2011 tarih ve 27831 sayılı Resmi Gazete).
- İstanbul Menkul Kıymetler Borsası Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik ile KAP tanımı yeniden yapılmış, tahvil ve bonolar ile menkul kıymet niteliğindeki diğer borçlanma araçlarının alım satımı ile menkul kıymetlerin repo-ters repo işlemlerinin yapılacağı piyasa ve pazarlarda uygulanacak yöntem ve kuralların nerede düzenleneceği belirtilmiş, üyelerin kesinleşen alım satım işlemlerine ait karşılıklı yükümlülüklerinin yerine getirileceği zaman ve temerrüt esaslarına ilişkin düzenlemeler yapılmıştır (19/08/2011 tarih ve 28030 sayılı Resmi Gazete).
- İMKB Hisse Senetleri Piyasası Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik ile Borsa emirlerinin sisteme iletilme esaslarında değişiklikler yapılmıştır (19/08/2011 tarih ve 28030 sayılı Resmi Gazete).
- İMKB Gelişen İşletmeler Piyasası Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik ile payların işlem görmeye başlama tarihi, fiyat adımlarının belirlenme esasları, yapılan alım-satım işlemlerin gerçekleştirilme esasları yeniden düzenlenmiştir (19/08/2011 tarih ve 28030 sayılı Resmi Gazete).

- İMKB Kotasyon Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik ile borçlanma araçlarına ilişkin olarak yapılacak kotasyon ve işlem görme başvurularının esasları, işlem görmeye başlama tarihi, satıştan vazgeçilmesi durumunda bildirim ile işlem görmekten men edilme ve pazarlardan çıkarılma esasları yeniden belirlenmiştir (19/08/2011 tarih ve 28030 sayılı Resmi Gazete).
- İstanbul Menkul Kıymetler Borsası Hisse Senetleri Piyasası Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik ile Borsa emirlerinin, üye temsilcileri veya üyelere tahsis edilen emir iletim arayüzleri tarafından, Borsa Yönetimince belirlenen şekilde Sisteme iletileceği hükme bağlanmıştır (19/08/2011 tarih ve 28030 sayılı Resmi Gazete).
- İstanbul Menkul Kıymetler Borsası Teşkilat, Görev ve Çalışma Esasları Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik ile Proje Koordinasyon, İş Geliştirme ve Pazarlama ile Kamuyu Aydınlatma Platformu İşletim Müdürlüklerinin tanımlarında değişikliğe gidilmiştir (19/08/2011 tarih ve 28030 sayılı Resmi Gazete).

5.1.2. Kurul Tebliğleri

- Aracı Kurumlar Tarafından Yatırımların Teminatların Kullanım Esasları Tebliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Seri: V, No:120) ile özsermayeleri, sahip oldukları yetki belgelerine göre bulundurmaları gereken asgari özsermaye yükümlülüğünü karşılayamayan aracı kurumların zorunlu sermaye blokajı hesaplamasına ilişkin esaslar tespit edilmiştir (22/01/2011 tarih ve 27823 sayılı Resmi Gazete).
- Sermaye Piyasasında Faaliyette Bulunanlar İçin Lisanslama ve Sicil Tutmaya İlişkin Esaslar Hakkında Tebliğde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ ile (Seri: VIII, No: 74) ile yardımcı kadroların lisans belgesi olmaksızın çalışabilmelerine, uzman kadrolarına atanabilmek için lisans alınmasının gerektiğine, lisanslarının yenilenmesine, 2010 yılı içerisinde açılan lisanslama sınavlarının en az birine katılmış ancak lisans almaya hak kazanamamış adaylara ilişkin düzenleme yapılmıştır (29/01/2011 tarih ve 27830 sayılı Resmi Gazete).
- Borçlanma Araçlarının Kurul Kaydına Alınması ve Satışına İlişkin Esaslar Hakkında Tebliğ'de Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Seri: II, No: 27) ile borçlanma araçlarının vade başlangıç tarihlerinin belirlenmesine ilişkin usul değiştirilerek borçlanma araçlarının yatırımcı hesaplarına aktarıldığı gün vade başlangıç tarihi olarak kabul edilmiş, borçlanma araçlarına yatırım yapmak üzere nakit talepte bulunan yatırımcıların, talepte bulundukları gün ile vade başlangıç günü arasında geçen sürede zarar görmelerinin önlenmesi

için gerekli tedbirlerin alınması ve söz konusu hususların izahnamede açıklanması uygulaması getirilmiş ve halka arz edilmek suretiyle satışa sunulan bonoların satışında uygulanacak vadeye uygun iskonto oranlarının yıllık bazda hesaplanarak satışın yapılacağı yerlerde satış süresi içerisinde duyurulmasına ilişkin uygulama kaldırılmıştır. (08/03/2011 tarih ve 27868 sayılı Resmi Gazete).

- Sermaye Piyasasında Finansal Raporlamaya İlişkin Esaslar Tebliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Seri: XI No: 31) ile İstanbul Menkul Kıymetler Borsası Gelişen İşletmeler Yönetmeliği kapsamında payları Gelişen İşletmeler Piyasası Listesi'nde yer alan ortaklıklar, üç ve dokuz aylık finansal tablo düzenleme ve ara dönem faaliyet raporu düzenleme yükümlülüklerinden muaf tutulmuşlar; ayrıca sermaye piyasası araçları bir borsada işlem gören ortaklıklar, işlem sıralarının 30 iş gününden fazla süre ile durdurulması halinde ve bu halin devamı süresince ara dönem finansal tablo düzenleme ve ara dönem faaliyet raporu düzenleme yükümlülüklerinden muaf tutulmuşlardır (09/03/2011 tarihli ve 27869 sayılı Resmi Gazete).
- İhraççıların Muafiyet Şartlarına ve Kurul Kaydından Çıkarılmalarına İlişkin Esaslar Tebliği'nde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Seri: IV, No: 50) ile payları GİP'te işlem gören ortaklıklara, Kurul kaydına alındıkları tarihi izleyen üç hesap dönemi boyunca birinci temettüü dağıtmama imkanı sağlanmış, sermaye piyasası araçlarının toplam satış bedelinin 170.000 TL'nin altında olması durumunda verilen izahname düzenleme muafiyetinin kapsamı 3.000.000 TL'ye yükseltilmiş, payları Kurulumuz kaydında bulunmayan ve sadece borçlanma aracı ihracı nedeniyle izahname düzenleme yükümlülüğünden muaf ihraççılar, Kurulun yıllık ve ara dönem finansal raporlama ile bu raporların Kurula ve Borsaya bildirim yükümlülükleri ve bu finansal raporlara yönelik bağımsız denetim yükümlülüklerinden muaf tutulmuştur (16/03/2011 tarih ve 27876 sayılı Resmi Gazete).
- Sermaye Piyasası Kanunu'na Tabi Olan Anonim Ortaklıkların Uyacakları Esaslar Hakkında Tebliğ'de Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Seri: IV, No: 51) ile payları Borsa'da işlem gören şirketler için oluşturulması zorunlu tutulan pay sahipleri ile ilişkiler birimi ve kurumsal yönetim uygulamalarında koordinasyonu sağlayan personel payları GİP'te işlem gören şirketler için zorunlu tutulmamıştır (16/03/2011 tarih ve 27876 sayılı Resmi Gazete).
- Bilgi, Belge ve Açıklamaların Elektronik Ortamda İmzalanarak Kamuyu Aydınlatma Platformuna Gönderilmesine İlişkin Esaslar Hakkında Tebliğde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Seri: VIII, No: 75) ile yatırım fonlarının her türlü

bilgi, belge ve raporlarının elektronik ortamda imzalanması ve KAP kullanılarak kamuya açıklanması sağlanmıştır, Bu şekilde kamuyu aydınlatmanın daha etkin bir şekilde yapılmasının yanı sıra, yatırım fonlarının ilanlarına ilişkin maliyetlerin azaltılması ve yatırım fonları için de periyodik raporlara merkezi bir sistemden ulaşılmasını sağlayan bir yapının kurulması amaçlanmaktadır (01/04/2011 tarih ve 27892 sayılı Resmi Gazete).

- Yatırım Fonlarına İlişkin Esaslar Tebliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Seri: VII, No: 40) ile, likit fonlara alternatif bir fon türü olarak "kısa vadeli tahvil ve bono fonu" tanımlanmıştır. Aynı Tebliğ değişikliği ile birlikte, 30/06/2011 tarihinde sona erecek olan fon yönetim ücreti üst sınırı uygulaması 31/12/2011 tarihine kadar uzatılmış, likit fonların yönetim ücreti oranı diğer yatırım fonlarından ayrıştırılarak Tebliğ yayım tarihi ile 30/06/2011 tarihi arasında günlük en fazla yüzbinde on, 01/07/2011-31/12/2011 tarihleri arasında ise günlük en fazla milyonda yetmişbeş oranlarında yönetim ücreti uygulaması getirilmiştir. Söz konusu Tebliğ değişikliği ile getirilen diğer yenilikler arasında ise, yatırım fonlarının VOB'da taraf oldukları vadeli işlem sözleşmeleri nedeniyle Takasbank nezdinde saklanan nakit teminatlarının fon portföyüne dahil edilmesi ve yatırım fonlarının her türlü bilgi, belge ve raporlarının elektronik ortamda imzalanması ve Kamuyu Aydınlatma Platformu (KAP) kullanılarak kamuya açıklanması hususları da sayılabilmektedir (01/04/2011 tarih ve 27892 sayılı Resmi Gazete).
- Aracılık Faaliyetleri Ve Aracı Kuruluşlara İlişkin Esaslar Hakkında Tebliğde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Seri: V, No: 121) ile Kuruldan türev araçların alım satımına aracılık yetki belgesi almış aracı kuruluşların, Kurulca uygun görülmesi kaydıyla Tebliğin 52'nci maddesinde belirlenen esaslar çerçevesinde ve dayandığı varlık veya gösterge dikkate alındığında İstanbul Menkul Kıymetler Borsası endekslerine veya İstanbul Menkul Kıymetler Borsası'nda işlem gören menkul kıymetlere dayalı türev araçlar hariç, yurt dışı piyasalarda işlem gören türev araçların alım satımına aracılık faaliyetinde bulunabilecekleri hükme bağlanmıştır (06/05/2011 tarih ve 27926 sayılı Resmi Gazete).
- Payların Kurul Kaydına Alınmasına ve Satışına İlişkin Esaslar Tebliği'nde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Seri: I, No: 43) ile GİP listesinde bulunan payların Borsada işlem gören niteliğe çevrilebileceği, bulunmayan payların ise çevrilemeyeceği hususu ile payları Borsa'da işlem gören ortaklıklar ile payları GİP'te işlem görecektir ortaklıkların sermaye artırımları suretiyle tahsisli olarak

gerçekleştirecekleri pay satışlarında, payların Borsa'da işlem gören veya görmeyen nitelikte oluşturulabileceği hususları düzenlenmiş, gerçekleştirilen tahsisli pay satışları için "satışın duyurulmasından itibaren 3 iş gününden sonra satılabilme" uygulaması getirilmiş ve taslak izahnamenin ilanı için belirlenen 2 günlük süre 5 güne uzatılmıştır (10/06/2011 tarih ve 27960 sayılı Resmi Gazete).

- Aracı Kurum Hesap Planı ve Planın Kullanım Esasları Hakkında Tebliğde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Seri: XI, No: 32) ile Aracı kurum varant işlemlerinin muhasebeleştirilmesine yönelik hesap planı değişiklikleri yapılmıştır (13/07/2011 tarih ve 27993 sayılı Resmi Gazete).
- Sermaye Piyasası Kanunu'na Tabi Olan Anonim Ortaklıkların Uyacakları Esaslar Hakkında Tebliğde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Seri: IV, No: 52) ile payları İMKB'de işlem gören şirketlerin ilişkili tarafları ile yaptıkları yaygın ve süreklilik arz eden işlemler için değerlendirme yükümlülüğü kaldırılarak yerine işlemlerin tutarının aktif toplamın veya brüt satışlar toplamının % 10'una veya daha fazlasına ulaşması durumunda yönetim kurulu tarafından bir rapor hazırlanması ve konu hakkında ortaklara bilgi verilmesi uygulaması getirilmiş, ilişkili taraflar ile yapılan tek seferlik işlemlerde ise uzman kuruluş raporu hazırlanması için esas alınan %10'luk eşik %5'e indirilmiştir, Piyasa değeri 50.000.000 TL'nin altında olan ortaklıklarda istihdam edilecek personelin ise Sermaye Piyasası Faaliyetleri Temel Düzey Lisansı'na sahip olması yeterli kabul edilmiş, menkul kıymet yatırım ortaklıkları için tam zamanlılık şartı kaldırılmış ve İMKB Gözaltı Pazarı'nda yer alan şirketlere muafiyet tanınmıştır (20/07/2011 tarih ve 28000 sayılı Resmi Gazete).
- Varlık Teminatlı Menkul Kıymetlere İlişkin Esaslar Tebliği'nde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Seri: III, No: 46) ile faktoring kuruluşları ihraççı statüsüne kavuşmuş, faktoring alacaklarının teminatı altında VTMK ihraç edilebilmesi mümkün hale gelmiş, temerrüt durumunda, teminat varlıklardan elde edilecek nakit akımının bağımsız bir kurum nezdinde yatırımcılar adına biriktirilmesi şartı getirilmiş, şartlar yerine getirildiği müddetçe ihraççının, teminat varlıklarının yenilenmesinden kaynaklanan nakdi kullanabilmesine imkan sağlanmış, asgari teminat oranları, teminat varlıklarının türüne göre ayrı ayrı belirlenmiş ve ihraççının iflas etmesi v.b. durumlarda teminat varlıklarının idaresi ve tasfiyesinin Yatırımcıları Koruma Fonu tarafından yürütülmesine imkan sağlanmıştır (20/07/2011 tarih ve 28000 sayılı Resmi Gazete).
- Portföy Yöneticiliği Faaliyetine ve Bu Faaliyette Bulunacak Kurumlara İlişkin Esaslar Tebliğinde Değişiklik Yapılmasına

Dair Tebliğ (Seri:V, No:122) ile temel olarak, portföy yönetim şirketlerinin yatırım fonu katılma paylarının alım satımına aracılık edebilmelerine imkan sağlanmakta ve buna ilişkin esas ve usuller belirlenmektedir. Bu düzenlemeyle birlikte fon dağıtım kanallarının genişletilmesi ve yatırım fonları piyasasının daha rekabetçi hale getirilmesi amaçlanmaktadır (28/07/2011 tarih ve 28008 sayılı Resmi Gazete).

- Gayrimenkul Yatırım Ortaklıklarına İlişkin Esaslar Tebliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Seri:VI, No:29) ile temel olarak, portföy tablolarının kamuya açıklanmasına yönelik uygulama, yerini, gayrimenkul yatırım ortaklıklarının portföyleriyle ilgili tüm bilgilerini bundan böyle Seri:XI, No:29 sayılı "Sermaye Piyasasında Finansal Raporlamaya İlişkin Esaslar Tebliği" uyarınca halihazırda kamuya açıklanan finansal raporları aracılığıyla yatırımcılarla paylaşması uygulamasına bırakmaktadır. Söz konusu uygulama yatırımcılara portföyde yer alan her bir kalemi daha kapsamlı bir şekilde açıklayan finansal tabloları ve yönetim kurulu faaliyet raporlarını analiz etmek suretiyle yatırım kararı verme imkanı getirmektedir (28/07/2011 tarih ve 28008 sayılı Resmi Gazete).
- Menkul Kıymet Yatırım Ortaklıklarına İlişkin Esaslar Tebliğ (Seri: VI, No: 30) ile 31/7/1992 tarihli ve 21301 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Seri: VI, No: 4 sayılı "Yatırım Ortaklıklarına İlişkin Esaslar Tebliği" yürürlükten kaldırılmış ve Menkul Kıymet Yatırım Ortaklıkları'nın (MKYO), gelişen piyasa ortamında ortaya çıkan ihtiyaçlarının karşılanması; kurumsal yönetim uygulamalarına uyum kapasitelerinin güçlendirilmesi ve portföylerinin daha profesyonel bir şekilde yönetilebilmesi ve geliştirilebilmesi amacıyla, kuruluş, halka arz, yönetim ve portföy sınırlamaları ile kamuyu aydınlatmalarına ilişkin esaslar yeniden düzenlenmiştir. Tebliğ ile getirilen yenilikler arasında, MKYO'ların asgari çıkarılmış sermayesinin 4.360.000 TL'den 20.000.000 TL'ye yükseltilmesi, tedrici olarak da kurulmasına imkan veren hükümlerin kaldırılması ve ani usuldeki kuruluş şartları ve ortakların/yöneticilerin niteliklerinin diğer yatırım ortaklıkları ile paralel hale getirilmesi, en az bir ortağının lider sermayedar olması zorunluluğu, imtiyazlı pay ihraç edemeyecekleri, anılan tebliğin yayım tarihinden önce imtiyazlı pay ihraç etmiş olan ortaklıkların ise hiçbir şekilde ilave imtiyaz yaratamayacakları, net dağıtılabilir karlarının en az %20'sinin birinci temettü olarak nakden dağıtılması zorunluluğu, portföylerine alabilecekleri varlık ve araçlar ile bunların değerlendirme esaslarının menkul kıymet yatırım fonları ile paralel hale getirilmesi, karşılaştırma ölçütü belirlemeleri, ara dönem ve yıl sonunda performans sunum raporu hazırlamaları ve bağımsız denetimden geçirmeleri zorunluluğu, portföy yönetimi, yatırım danışmanlığı

ile muhasebe, operasyon, iç kontrol ve risk yönetim sistemleri gibi hizmetleri için ödeyebilecekleri komisyon ve ücretlere üst sınır getirilmesi, paylarını geri alabilmelerine yönelik genel bir hüküm getirilmesi ve menkul kıymet yatırım ortaklığı statüsünden çıkışında uymaları gereken prosedürler sayılabilir (05/08/2011 tarihli ve 28016 sayılı Resmi Gazete).

- Aracılık Faaliyetleri Ve Aracı Kuruluşlara İlişkin Esaslar Hakkında Tebliğde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Seri: V, No: 123) ile Bankaların acentelik sözleşmesi imzalamak şartıyla Kurulun kaldıraçlı alım satım işlemleri hakkındaki Tebliği uyarınca piyasa yapıcılığı faaliyetini yürüten aracı kurumun sunduğu hizmetlerin acentesi olarak yatırımcılara tanıtımı ve sözleşme akdedilmesine aracı olunması faaliyetini yürütebilmesi hükme bağlanmıştır (27/08/2011 tarih ve 28038 sayılı Resmi Gazete).
- Vadeli İşlemler Aracılık Şirketlerinin Kuruluş Ve Faaliyet Esasları Hakkında Tebliğde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Seri: V, No: 126) vadeli işlem aracılık şirketlerinin kaldıraçlı alım satım işlemleri kapsamında tanıtım aracılığı faaliyetinde bulunabilecekleri hükme bağlanarak bu faaliyette bulunacak şirketlerin ödenmiş sermayelerinin 826.000 TL'den az olmaması hükme bağlanmıştır (27/08/2011 tarih ve 28038 sayılı Resmi Gazete).
- Aracı Kurumların Sermayelerine Ve Sermaye Yeterliliğine İlişkin Esaslar Tebliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Seri: V, No: 124) ile Seri: V, No: 125 sayılı Kaldıraçlı Alım Satım İşlemleri ve Bu İşlemleri Gerçekleştirebilecek Kurumlara İlişkin Esaslar Hakkında Tebliğin 2'nci maddesinin (a) bendi kapsamında faaliyette bulunan aracı kurumların sermaye yeterliliği tabanının hesaplanmasında, aracı kurumların kaldıraçlı alım satım işlemlerine ilişkin olarak, değerlendirme günü itibarıyla müşteri bazında hesapladıkları müşterilerine karşı yükümlülükleri toplamının %5'inin, özsermayelerinden indirileceği; kaldıraçlı alım satım işlemlerinde, müşterilerden gelen emirlerin doğrudan kabul edilmesi ve/veya gerçekleştirilmesi faaliyetini yürütmek isteyen aracı kurumların, alım satım aracılığı faaliyeti için sahip olunması gereken özsermaye tutarının 10 katı kadar, müşterilerden gelen emirlerin temsilci sıfatıyla kabul edilmesi ve bu emirlerin gerçekleştirilmek üzere başka kuruluşlara yönlendirilmesi faaliyetini yürütmek isteyen aracı kurumların ise alım satım aracılığı faaliyeti için sahip olunması gereken özsermaye tutarının 3 katı kadar özsermaye bulundurmak zorunda oldukları; döviz kuru riskine ilişkin yapılan hesaplamalar sonucunda her bir döviz cinsi itibarı ile bulunan açık pozisyonların Tebliğin 5 inci maddesinde yer alan hükümler çerçevesinde Türk

Lirasına çevrilerek, döviz cinsine bakılmaksızın pozisyonlar uzun ve kısa olmak üzere ayrı ayrı toplanacağı, döviz kuru riski hesaplamalarında, söz konusu net açık uzun ve net açık kısa pozisyon toplamından büyük olan tutarın dikkate alınacağı ve bu şekilde bulunan toplamın aracı kurumun sermaye yeterliliği tabanının %2'sini aşması halinde, aşan kısmın %8'inin döviz kuru riski olarak dikkate alınacağı hükme bağlanmıştır (27/08/2011 tarih ve 28038 sayılı Resmi Gazete).

- Kaldıraçlı Alım Satım İşlemleri Ve Bu İşlemleri Gerçekleştirebilecek Kurumlara İlişkin Esaslar Hakkında Tebliğ (Seri: V, No: 125) ile 6111 sayılı Kanun'la değişik 2499 sayılı Sermaye Piyasası Kanununun 30'uncu maddesinin birinci fıkrasının (g) bendi uyarınca, döviz, mal, kıymetli maden ve Kurulca belirlenecek diğer varlıkların ticari amaçla kaldıraçlı alım satımı, alım satımına aracılık ve bu işlemlerin gerçekleştirilmesine yönelik hizmetlere ilişkin esasları düzenlemiştir (27/08/2011 tarih ve 28038 sayılı Resmi Gazete).
- Aracılık Faaliyetleri Ve Aracı Kuruluşlara İlişkin Esaslar Hakkında Tebliğde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Seri: V, No: 127) ile müşteri hesabına, müşteri dışında sadece müşteri tarafından noter marifetiyle düzenlenmiş vekaletname ile yetkilendirilmiş kişiler tarafından işlem yapılabileceği, vekilin kimlik bilgilerinin tespiti zorunlu ve söz konusu bilgiler ve bu bilgilerde meydana gelen değişikliklerin, aracı kuruluşlar tarafından öğrenilmesini müteakip 1 işgünü içinde Merkezi Kayıt Kuruluşuna bildirileceği hükme bağlanmıştır (12/09/2011 tarih ve 28052 sayılı Resmi Gazete).
- Portföy Yöneticiliği Faaliyetine ve Bu Faaliyette Bulunacak Kurumlara İlişkin Esaslar Tebliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Seri:V, No:128) ile portföy yönetim şirketleri tarafından yönetilebilecek varlıklarda çeşitlilik sağlanması amacıyla portföy yönetimine konu edilebilecek finansal varlıklar arasına katılım bankaları nezdinde açılacak katılma hesaplarının dahil edilmesine imkan tanınmıştır. Ayrıca, portföy yönetim şirketi ortakları için aranan tecrübe şartı yeniden düzenlenmiştir (09/10/2011 tarih ve 28079 sayılı Resmi Gazete).
- Menkul Kıymet Yatırım Ortaklıklarına İlişkin Esaslar Tebliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Seri:VI, No:31) ile temel olarak menkul kıymet yatırım ortaklıklarının portföy yönetimi veya yatırım danışmanlığı hizmetini portföy yönetim şirketlerinin yanı sıra portföy yöneticiliği veya yatırım danışmanlığı yetki belgesine sahip aracı kuruluşlardan da sağlayabilmesine imkan tanınmış ve çıkar çatışmalarının en aza indirilebilmesi için portföy yönetimi/yatırım danışmanlığı faaliyeti ile ortaklık portföyü ile ilgili aracılık hizmetlerini

yürütecek kuruluşların birbirinden ayrıştırılması şartı getirilmiştir. Bunların yanı sıra, ortaklıkların ödeyebilecekleri ücret ve komisyonlara üst sınır getirilmesi uygulamasına açıklık getirilmiş ve sınırlama kapsamına sadece ortaklık dışından alınan hizmetler için ödenen komisyon ve ücretlerin dahil edildiği açıkça belirtilmiştir (09/10/2011 tarih ve 28079 sayılı Resmi Gazete)

- Aracı Kurum Hesap Planı ve Planın Kullanım Esasları Hakkında Tebliğde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Seri: XI, No: 33) ile kaldıraçlı alım satım işlemleri faaliyeti kapsamında aracı kurum hesap planında gerekli düzenlemeler getirilmiştir (09/10/2011 tarih ve 28079 sayılı Resmi Gazete).
- Kurumsal Yönetim İlkelerinin Belirlenmesine ve Uygulanmasına İlişkin Tebliğ (Seri: IV, No: 54) ile ilk kez 2003 yılında yayımlanmış olan Kurumsal Yönetim İlkeleri, Tebliğ niteliğinde bir düzenlemeye dönüştürülmüş ve uluslararası gelişmeler de dikkate alınarak ilkelerde bazı değişiklikler yapılmıştır, Tebliğ ile getirilen en önemli yenilik, kurumsal yönetim konusunda Kurulumuzun 2003 yılından bu yana benimsediği "Uygula-Uygulamıyorsan Açıkla" yönündeki yaklaşımının bir adım ötesine geçilerek bankalar haricindeki İMKB-30 Endeksinde yer alan halka açık anonim ortaklıklar tarafından özellikle küçük yatırımcıların etkin bilgilendirilmelerini ve şirket yönetimlerinde etkin ve adil temsiliyi sağlamak amacıyla seçilmiş bazı ilkelerin zorunlu olarak uygulanmasının zorunlu tutulması olmuştur. Bu çerçevede ilk etapta, yatırımcıların sağlıklı bir biçimde karar vermelerini kolaylaştırmak amacıyla genel kurul toplantı ilanlarının zamanlamasına ve içeriğine ilişkin yükümlülükler getirilmiş, ayrıca küçük yatırımcıların etkin bir biçimde temsil edilebilmesini ve yönetim kurulunun olası menfaat çatışmalarından uzak bir biçimde etkili çalışabilmesini teminen bağımsız yönetim kurulu üyeliği bir zorunluluk olarak düzenlenmiştir (11/10/2011 tarih ve 28081 sayılı Resmi Gazete 2. Mükerrer).
- İhraççıların Muafiyet Şartlarına ve Kurul Kaydından Çıkarılmalarına İlişkin Esaslar Tebliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Seri: IV, No: 55) ile pay dışında sermaye piyasası aracı ihraç edecek halka açık olmayan şirketlerin; ihraç edeceği sermaye piyasası aracına veya kendisine ait kredi derecelendirme notu bulunması, kredi derecelendirme notunun en az yıllık olarak güncellenmesi ve halka arz edilen sermaye piyasası araçlarının bulunması halinde kredi derecelendirme notunun kamuya açıklanması şartlarıyla, ihraca ilişkin başvuru sırasında ve/veya sermaye piyasası aracı itfa edinceye kadar zorunlu tutulan ara dönem finansal tablolarının bağımsız

denetimden geçirilmesi yükümlülüğünden talep üzerine Kurulumuzca muaf tutulabilmesi mümkün hale getirilmiştir (01/11/2011 tarih ve 28102 sayılı Resmi Gazete).

- Yatırım Fonlarına İlişkin Esaslar Tebliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Seri: VII, No: 41) ile, fon yönetim ücretlerinin üst sınırına ilişkin değişiklik yapılmış olup, söz konusu üst sınır 2012 yılında likit fonlar için günlük yüzbinde üç, kısa vadeli tahvil ve bono fonları, endeks fonları ile koruma amaçlı ve garantili fonlar için günlük yüzbinde altı ve diğer fonlar için günlük yüzbinde on olarak belirlenmiştir (01/11/2011 tarih ve 28102 sayılı Resmi Gazete).
- Birleşme İşlemlerine İlişkin Esaslar Tebliği'nde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Seri: I, No: 44) ile halka açık anonim ortaklıkların bölünme işlemlerinde daha temel ve çerçeve bir düzenleme ihtiyacının karşılanması, prosedürlerin kolaylaştırılması ve uygulamada karşılaşılan sıkıntıların en aza indirilmesi amaçlanmıştır, Bu kapsamda yapılan düzenlemeler ile; halka açık anonim ortaklıkların taraf oldukları tüm bölünme işlemlerinde Kurula başvurma zorunluluğu getirilmiş, halka açık ortaklıkların tam bölünme yapabilmesine imkân tanınmış, bölünme neticesinde malvarlığı unsurlarının devredileceği şirketin "yeni kurulacak bir şirket olması" şartı kaldırılmış, ortaklıkların bölünme işleminde devralan taraf olmaları durumunda bölünmeye konu malvarlığı unsurlarının, devreden taraf olması durumunda ise devredilen malvarlığının ve ortaklarına verilecek devralan ortaklık hisselerinin değer tespitinin yapılması amacıyla Kurulca belirlenen kuruluşlar tarafından rapor hazırlanması zorunlu tutulmuş ve iştirak modeliyle kısmi bölünme işlemlerinde devralan tarafın belirli şartları sağlaması durumunda bazı kolaylıklar sağlanmıştır (4/11/2011 tarih ve 28105 sayılı Resmi Gazete).
- Kurumsal Yönetim İlkelerinin Belirlenmesine ve Uygulanmasına İlişkin Tebliğ (Seri: IV No: 56) ile Seri IV, No: 54 sayılı Tebliğ yürürlükten kaldırılarak, daha önce bankalar haricindeki İMKB-30 Endeksinde yer alan halka açık anonim ortaklıklar için belirlenen kapsam, Gelişen İşletmeler Piyasası ve Gözaltı Pazarında işlem görenler hariç olmak üzere payları İMKB'de işlem gören halka açık anonim ortaklıkların tümü olarak genişletilmiştir, Tebliğ ile getirilen önemli yenilikler; Borsa şirketlerinin sistemik önemlerine göre üç gruba ayrılması ve farklı gruptaki şirketler için farklı seviyede zorunluluklar belirlenmesi, yönetim kurulu yapılmasına ilişkin yenilikler getirilmesi ve özellikle bağımsız yönetim kurulu üyelerinin nitelikleri, seçim süreci, yapılması ve görev ve sorumlulukları gibi hususlarda yatırımcıların menfaatine hükümler getirilmesi olarak sayılabilir (30/12/2011 tarih ve 28158 sayılı Resmi Gazete).

- Yatırım Fonlarına İlişkin Esaslar Tebliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Seri:VII, No:42) ile, kısa vadeli tahvil ve bono fonlarının aylık ağırlıklı ortalama vadesi alt limiti değiştirilerek 45 günden 25 güne düşürülmüş ve yeni bir fon türü olarak “hisse senedi yoğun fonlar” tanımlanmıştır (31/12/2011 tarih ve 28159 sayılı Resmi Gazete).

5.1.3. Kurul Kararları

- Özel durum açıklamalarının kamuya açıklanmasında yeni bir uygulamaya geçilerek, borsa dışı şirketlerin özel durum açıklamalarının, Kurul Haftalık Bülteni yerine, Kurulumuz internet sitesinde “Şirketler / Özel Durum Açıklamaları / Diğer Halka Açık Şirketlerin Özel Durum Açıklamaları” bölümü altında ilgili şirket, konu ve tarih belirtilmek suretiyle sonradan aramaya imkan verecek şekilde anlık olarak yayımlanmasına ilişkin karar (06/01/2011 tarih ve 1/32 sayılı Kurul Kararı).
- Hisse senedi, borçlanma aracı ve aracı kuruluş varantı için mevcut izahname formatlarında yapılan güncellemeler ile raf kayıt sistemine uygun olarak hazırlanmış olan pay ihraçlarına ilişkin raf kayıt izahnamesi formatı ve pay bilgi notu, Kurulumuzun Seri: IV, No: 39 sayılı İhraççıların Muafiyet Şartlarına ve Kurul Kaydından Çıkarılmalarına İlişkin Esaslar Tebliği uyarınca izahname düzenleme muafiyetini haiz olan pay ihraçlarında kullanılmak üzere hazırlanan duyuru metni ve Gelişen İşletmeler Piyasası'nda yapılacak pay ihraçlarında kullanılacak izahname ve sirküler formatlarının kabul edilmesine ilişkin karar (17/02/2011 tarih ve 5/136 sayılı Kurul Kararı).
- Yatırımcıların farklı piyasalarda yapacakları işlemler için ortak ve tek bir sicil numarası verilmesini sağlamak amacıyla yatırımcılara ilişkin kimlik bildirim işlemlerinin sadece MKK nezdinde yapılmasına ilişkin karar (08/04/2011 tarih ve 11/366 sayılı Kurul Kararı).
- Seri: VIII, No: 54 Tebliği'nin 16'ncı maddesi gereğince ortaklıklar tarafından oluşturulan içsel bilgilere erişimi olan kişiler listesinin ve listede oluşacak değişikliklerin elektronik ortamda (Merkezi Kaydi Sistem) takip edilmesine ilişkin karar (08/04/2011 tarih ve 11/366 sayılı Kurul Kararı).
- Kurulumuz kaydında olup hisse senetleri borsada işlem görmeyen 84 şirketin paylarının, esasları İMKB tarafından belirlenecek Pazar veya Platformda işlem görmesine ilişkin karar (03/06/2011 tarih ve 17/519 sayılı Kurul Kararı).
- Seri: III, No:38 Sayılı Varlıklı Teminatlı Menkul Kıymetlere İlişkin Esaslar Tebliği uyarınca yapılacak VTMK ihraçlarına ilişkin teminat sorumlusu tarafından hazırlanacak olan raporda asgari olarak açıklanması gereken hususların belirlenmesine ilişkin karar (30/06/2011 tarih ve 20/614 sayılı Kurul Kararı).
- Kurulumuzca bağımsız denetim kuruluşları nezdinde yürütülen kalite kontrol çalışmalarında; bağımsız denetim kuruluşlarının, müşteri şirketlerin kendi işletme koşullarını dikkate alarak tahmin, varsayım ve ölçme işlemi yapmaları gereken vadeli mal ve hizmet alım ve satım işlemlerinde uygulanacak faiz (iskonto) oranları, kıdem tazminatı hesaplamasında kullanılacak maaş artış ve iskonto (faiz) oranları ve benzeri konularda müşterilerine tavsiyede veya yönlendirmede bulundukları ve bu durumun, şirketlerin finansal tablolarının karşılaştırılabilirlik özelliğini ve doğru bilgi aktarma niteliğini bozucu sonuçlara yol açabileceği tespitinden hareketle, bağımsız denetim kuruluşlarının, bağımsız denetimini üstlendikleri şirketlere bu gibi tavsiye ve yönlendirmelerde bulunmamaları ve uygulamayı yönlendirmemeleri gerektiği, bu çerçevede, Seri: X No: 22 “Sermaye Piyasasında Bağımsız Denetim Standartları Hakkında Tebliğ”in ikinci kısmında yer alan denetçinin bağımsızlığına ve denetim kalitesinin artırılmasına ilişkin düzenlemelere ve aynı Tebliğin Yirminci Kısım hükümlerine tam uyum konusunda gerekli dikkat ve özenin gösterilmesi hususunda bağımsız denetim şirketlerinin bilgilendirilmesine ilişkin Karar (14/07/2011 tarih ve 22/703 sayılı Kurul Kararı).
- Gayrimenkul yatırım ortaklıkları ile ilgili, 17/01/2008 tarih ve 2/70 sayılı ve 08/02/2008 tarih ve 4/154 sayılı İlke Kararlarının yürürlükten kaldırılmasına ilişkin karar (14/07/2011 tarih ve 22/697 sayılı Kurul Kararı).
- Yatırım ortaklıkları ve aracı kurumların kendi hisselerini geri almalarında uygulanacak esaslara ilişkin Kurulumuzun 01.09.2009 tarih ve 27/748 sayılı İlke Kararının yürürlükten kaldırılarak, pay geri alımlarına ilişkin yeni esasların payları İMKB'de işlem gören tüm şirketler için ve 6102 sayılı TTK ile uyumlu olarak belirlenmesine ilişkin karar (11/08/2011 tarih ve 26/767 sayılı Kurul Kararı).
- Seri: IV, No: 44 sayılı Çağrı Yoluyla Ortaklık Paylarının Toplanmasına İlişkin Esaslar Tebliği'nde yer alan “Bunun dışında, söz konusu orana bağlı olmaksızın, yönetim kurulu üye sayısının salt çoğunluğunu seçme veya genel kurulda söz konusu sayıdaki üyelikler için aday gösterme hakkını veren imtiyazlı payların elde edilmesi de yönetim kontrolünün elde edilmesi anlamına gelir,” cümlesinin yürütmesinin durdurulması sebebiyle, dava esastan karara bağlanana veya Kurulumuzca yeni bir düzenleme yapılan kadar geçecek süre içerisinde; “orana bağlı olmaksızın, yönetim kurulu üye sayısının salt çoğunluğunu seçme veya genel kurulda söz konusu sayıdaki üyelikler için

aday gösterme hakkını veren imtiyazlı veya yönetim kurulu üye sayısının salt çoğunluğunu seçecek ölçüde imtiyazsız payların elde edilmesinin” de yönetim kontrolünün elde edilip edilmediğinin tespitinde kullanılabileceği hususuna ilişkin karar (25/08/2011 tarih ve 28/812 sayılı Kurul Kararı).

- Kurulumuzun 28.09.2007 tarih ve 35/1022 sayılı İlke Kararı’nda varant işlemlerine ilişkin işlem yasağı uygulamasının ortaya konulmasına ilişkin karar (14/10/2011 tarih ve 34/967 sayılı Kurul Kararı).
- 2001 yılında Türkiye Sermaye Piyasası Aracı Kuruluşları Birliğine (TSPAKB) devredilen yetkilerden olan; lisans yenileme eğitim programları düzenleme yetkisinin, 1 Kasım 2011 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere TSPAKB’den alınarak Sermaye Piyasası Lisanslama Sicil ve Eğitim Kuruluşu A.Ş.’ne verilmesine ilişkin karar (14/10/2011 tarih ve 34/963 sayılı Kurul Kararı).
- Kurulumuzun Seri: III, No: 35 Varlık Finansmanı Fonlarına ve Varlığa Dayalı Menkul Kıymetlere İlişkin Esaslar Hakkında Tebliği ile Seri: III, No: 38 Varlık Teminatlı Menkul Kıymetlere İlişkin Esaslar Tebliği uyarınca Kurul kaydına alınan ve yurtiçinde satışı gerçekleştirilecek “Varlığa Dayalı Menkul Kıymet” ve “Varlık Teminatlı Menkul Kıymet”lerin MKK nezdinde hak sahipleri bazında kayden izlenme esaslarına ilişkin karar (03/11/2011 tarih ve 37/990 sayılı Kurul Kararı).
- Avrupa Birliği’nin bağımsız denetime ilişkin Sekizinci Direktifinin 30’uncu maddesinde, bağımsız denetim kuruluşları nezdinde yapılan inceleme sonuçlarından kamunun bilgilendirilmesi gerektiğine ilişkin karar (24/11/2011 tarih ve 39/1061 sayılı Kurul Kararı).
- Kurulumuzun 03/06/2011 tarih ve 17/519 sayılı Kurul Kararı çerçevesinde İMKB tarafından belirlenecek Pazar veya Platformda işlem görmesine karar verilen şirketlerin durumunun tekrar değerlendirilmesine ilişkin karar (25/11/2011 tarih ve 39/1066 sayılı Kurul Kararı).
- Kurulumuz kaydında bulunan şirketlerin, enflasyon düzeltmesi haricinde, mahkemece atanan bilirkişi marifetiyle ya da Kurulumuzca yetki verilen değerlendirme şirketlerince maddi duran varlıklarını değerlemeye tabi tutmaları sonucu ortaya çıkan fonu yasal kayıtlarına alarak sermayeye ilave etmelerinin mümkün olmadığına ilişkin karar (16/12/2011 tarih ve 42/1122 sayılı Kurul Kararı).
- Türkiye Kurumsal Yatırımcı Yöneticileri Derneği tarafından hazırlanan ve Kurulumuzca uygun bulunan “Yatırım Fonlarının Sınıflandırılması Kriterleri”ne ilişkin karar (29/12/2011 tarih ve 44/1174 sayılı Kurul Kararı).

5.2. DEVAM EDEN DÜZENLEME VE DİĞER ÇALIŞMALAR

Kurulumuzca başlanmış olup 2011 yıl sonu itibarıyla devam eden düzenleme ve diğer çalışmalar ana başlıkları itibarıyla aşağıda verilmiştir:

- Yeni Sermaye Piyasası Kanun taslağının hazırlanması,
- AB tarafından onaylanan “Sermaye Piyasası Kurulu’nun Güçlendirilmesi” başlıklı Projenin, “Muhasebe Alanında Düzenleme Taslaklarının Hazırlanması ve Eğitim” ve “SPK’nın İdari Kapasitesinin Artırılması ve Uygulamaların Tesis Edilmesi” bileşenlerine ilişkin ihale dokümanlarının tamamlanması, Sermaye Piyasası Lisanslama, Eğitim ve Sicil Merkezi’nin faaliyete geçmesine yönelik çalışmaların tamamlanmasından sonra “Lisanslama ve Eğitim Merkezinin Geliştirilmesi” bileşeni ile ilgili ihale dokümanlarının hazırlanması,
- Sermaye Piyasası Lisanslama Sicil ve Eğitim Kuruluşu Anonim Şirketi’nin kuruluş işlemleri sonuçlanmış olup, teşkilat ve organizasyonu henüz tamamlanmadığından, lisanslama sınavlarına yönelik işlemlerin Kurulumuzun ve Türkiye Sermaye Piyasası Aracı Kuruluşları Birliği’nin katkıları ile gerçekleştirilmesi,
- Yatırımcılar arasındaki bilgi asimetrisinin ortadan kaldırılması, şeffaf ve güvenilir bir yatırım ortamı oluşturulması için gerekli olan kamuyu aydınlatma sisteminin etkinliğinin artırılmasına yönelik olarak geleceğe yönelik bilgilerin kamuya açıklanma esaslarının belirlenmesi,
- İstanbul Finans Merkezi projesi kapsamında faizsiz finansal araçların geliştirilmesi,
- Yabancı şirketlerin kotasyonunu kolaylaştırıcı mevzuat değişiklikleri,
- İlgili kamu kurumları ile birlikte yabancı şirketler tarafından Türk Lirası bazında düzenlenmiş borçlanma araçlarının hem yurt içinde hem de yurt dışında ihracı için yatırım bankaları ve uluslararası kuruluşlar ile yürütülen çalışmalar,
- Yabancı menkul kıymetlerin doğrudan kotasyonu yoluyla ve yalnızca kurumsal yatırımcıların işlem yapabileceği bir pazar oluşturulması,
- Yerel yönetimlerin ihtiyaç duydukları finansman modelleri ile sigortalı ihraca ilişkin düzenlemeler konusunda ilgili kamu kuruluşları, yerel yönetimler ve diğer kuruluşlar ile birlikte yürütülen çalışmalar,
- Kurumsal Yönetim İlkeleri’nin Avrupa Birliği mevzuatı, uluslararası gelişmeler ve piyasamızın talepleri doğrultusunda gözden geçirilmesi,

- KOBİ'lerin sermaye piyasaları yoluyla finansmanına ilişkin çalışmalar,
- Şirket başvurularında ve başvuruların değerlendirilmesinde etkinliğin artırılmasını teminen başvuru kılavuzlarının oluşturulması,
- Geri alım programları ve finansal araçların fiyat istikrarının sağlanması için muafiyetler sağlanmasına ilişkin düzenleme yapılması,
- Payları Borsa'da işlem görmeyen halka açık şirketlerden gerekli büyüklük şartını sağlayanların paylarının Borsa'da işlem görebilmesine yönelik düzenleme yapılması,
- Yurtdışında "Mortgage" olarak adlandırılan "Konut Finansmanı" Kanun Tasarısına ilişkin ikincil düzenlemelerden olan İpotek Finansmanı Kuruluşları'na ilişkin düzenleme çalışmaları.
- Girişim sermayesi fonlarının kuruluşuna imkan sağlayacak düzenlemelerin yapılması.
- Gayrimenkul yatırım fonlarının kuruluşuna imkan tanınması.

5.3. KAYDA ALMA

SPKn uyarınca ihraç ve halka arz olunacak sermaye piyasası araçlarının Kurula kaydettirilmesi zorunludur. Kamuyu aydınlatmanın esas olduğu kayda alma sisteminde sermaye piyasası aracı ihracı için yapılan başvurular izahname ve sirkülerlerin ortaklık ve halka arz olunacak sermaye piyasası aracına ilişkin mevzuatta öngörülen bilgileri içerip içermediği dikkate alınarak kamunun aydınlatılması çerçevesinde incelenir. İhraç başvurusunun incelenmesi hukuki ve mali boyutları dikkate alınarak gerçekleştirilmektedir. Bunun yanında ilk halka arz başvurularının tamamında diğer ihraçlar için ise gerekli görüldüğü zamanlarda ilgili ortaklığın merkez ve tesislerinde inceleme yapılmaktadır.

İncelemeler sonucunda açıklamaların yeterli olmadığı ve gerçeği dürüst biçimde yansıtmayarak halkın istismarına yol açacağı sonucuna varılırsa gerekçe gösterilerek, başvuru konusu sermaye piyasası araçlarının Kurul kaydına alınmasından imtina edilebilir. Ayrıca, Kurul tarafından sermaye piyasası araçlarının kayda alınması resmi bir teminat niteliği taşımamaktadır.

Tablo 5.1. Kayda Alma Başvuruları ve Sonuçları

Başvurunun Türü	Yapılan Başvuru Sayısı	Sonuçlandırılan Başvuru Sayısı
Hisse Senedi	146	118
Halka Açık Anonim Ortaklıklar *	117	94
Gayrimenkul Yatırım Ortaklıkları	12	10
Girişim Sermayesi Yatırım Ortaklıkları	7	4
Menkul Kıymet Yatırım Ortaklıkları	10	10
Katılma Payları	170	146
Emeklilik Yatırım Fonu Payları	21	21
Finansman Bonosu	2	1
Banka Bonosu	10	9
Tahvil **	29	26
Varant	2	1
Toplam	380	322
* Halka açılma başvurularını da içermektedir.		
** Sonuçlandırılan bir başvuruda, talep yeterli gelmediğinden ihraç iptal edilmiştir.		
Kaynak: SPK		

Bu kapsamda 2011 yılında halka arz veya ihraç olunacak hisse senetlerinin, borçlanma araçlarının, yatırım fonu katılma payları ile emeklilik yatırım fonu paylarının Kurulumuz kaydına alınması

için yapılan başvurular değerlendirilmiştir. Kayda alma başvuruları ve sonuçları hakkında yukarıda rakamsal bilgi verilmektedir (Tablo 5.1).

5.4. İZİN

5.4.1. Aracı Kuruluşlara Yönelik İzinler

Sermaye piyasasının güven, açıklık ve kararlılık içinde çalışmasını ve tasarruf sahiplerinin hak ve yararlarının korunmasını teminen, sermaye piyasası faaliyetlerinde bulunacak aracı kuruluşların faaliyette bulunabilmeleri için gerekli koşullar Kurulumuzca belirlenmektedir. Bu kapsamda; aracı kurum ve bankaların

sermaye piyasası faaliyetlerinde bulunmaları, merkez dışı örgüt açmaları, ortaklık yapılarının değişmesi, esas sözleşmelerinde değişiklik yapılması Kurul iznine tabi bulunmaktadır.

Mevcut durumda Kurul iznine tabi olarak gerçekleştirilebilen faaliyetler ile bu faaliyetleri gerçekleştirebilecek kurumlara ilişkin bilgiler aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

Tablo 5.2. SPK İznine Tabi Faaliyetler ve Bu Faaliyetleri Yürütebilecek Kuruluşlar

Faaliyet Konusu	Aracı Kurumlar	Mevduat Kabul Etmeyen Bankalar (Yatırım Bankaları)	Ticari Bankalar
Alım Satım Aracılığı	✓	✓ Borsa Dışında	✓ Borsa Dışında
Halka Arza Aracılık	✓	✓	
Menkul Kıymetlerin Geri Alma veya Satma Taahhüdü ile Alım Satımı (Repo-Ters Repo)	✓	✓	✓
Portföy Yöneticiliği	✓	✓	
Yatırım Danışmanlığı	✓	✓	
Kredili Menkul Kıymet, Açığa Satış ve Menkul Kıymetlerin Ödünç Alma ve Verme İşlemleri	✓		
Türev Araçların Alım Satımına Aracılık	✓	✓	✓
Kaynak: SPK			

Bu çerçevede, yukarıda yer alan faaliyet konularına ilişkin izin başvuruları Kurulumuz uzmanlarınca incelenmekte ve karara bağlanmak üzere Kurul Karar Organına sunulmaktadır.

2011 yılı içerisinde aracı kuruluşlar tarafından Kurulumuza iletilen izin başvurularına ilişkin bilgiler aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

Tablo 5.3. Aracı Kuruluş Başvuruları

Yapılan Başvurunun Türü	Yapılan Başvuru Sayısı	Sonuçlanan Başvuru Sayısı
Faaliyet İzni Başvuruları	14	14
Merkez Dışı Örgüt Başvuruları	28	24
Ortaklık Yapısı Değişikliği	47	44
Aracı Kurumların Esas Sözleşme Tadili	60	56
TOPLAM	149	138
Kaynak: SPK		

5.4.2. Kolektif Yatırım Kuruluşlarına İlişkin İzinler

Kolektif yatırım kuruluşlarının işleyişleri ile kamuyu aydınlatma esaslarının daha sağlıklı ve şeffaf bir şekilde yerine getirilmesi amacıyla kolektif yatırım kuruluşlarından;

- Yatırım fonlarının/emeklilik yatırım fonlarının kuruluş, içtüzük, izahname kurucu ve tür değişiklikleri, birleşme ile tasfiyeleri,
- Menkul kıymet/gayrimenkul/girişim sermayesi yatırım ortaklıklarının kuruluş/dönüşüm, esas sözleşme değişikliği,

kayıtlı sermaye sistemi tavan artırımı ile portföy işletmeciliği yetki belgesi alması,

- Portföy yönetim şirketlerinin ise kuruluş ve faaliyet izni, portföy işletmeciliği ve yatırım danışmanlığı yetki belgesi alması ile çeşitli kuruluşlarla acentelik tesis etmesi,

Kurul iznine tabi bulunmaktadır.

Buna göre söz konusu kuruluşlar tarafından 2011 yılında Kurula yapılan başvurulara ilişkin dağılım aşağıdaki tabloda verilmiştir (Tablo 5.4.).

Tablo 5.4. Kolektif Yatırım Kuruluşları Başvuruları

Başvurunun Türü	YATIRIM FONU*		YATIRIM ORTAKLIĞI**		GAYRİMENKUL YAT. ORT.		PORTFÖY YÖNETİM ŞİR.		TOPLAM	
	Yapılan Başvuru	Sonuçlanan Başvuru	Yapılan Başvuru	Sonuçlanan Başvuru	Yapılan Başvuru	Sonuçlanan Başvuru	Yapılan Başvuru	Sonuçlanan Başvuru	Yapılan Başvuru	Sonuçlanan Başvuru
Kuruluş/Kayda Alma/Dönüşüm	68	59	18	13	9	8	17	16	112	96
Halka Arz/Tutar Artırımı	106	99	1	1	3	2	-	-	110	102
Çağrı/Muafiyet/Pay Devri	-	-	6	5	4	4	5	4	15	13
Birleşme	-	-	-	-	2	2	1	1	3	3
Tasfiye	60	30	-	-	-	-	-	-	60	30
Esas Sözleşme /İçtüzük/İzahname Değişikliği	120	108	11	7	10	9	3	2	144	126
Sermaye Artırımı	-	-	9	8	9	9	9	8	27	25
Kayıtlı Sermaye Sisteminde (KSS) Tavan Artırımı	-	-	1	1	4	2	-	-	5	3
Diğer***	59	54	20	17	34	28	22	21	135	120
TOPLAM	413	350	66	52	75	64	57	52	611	518
* Eneklilik yatırım fonu başvuruları dahildir.										
** Girişim Sermayesi Yatırım Ortaklığı başvuruları dahildir.										
*** Ek süre, görüş vb. başvuruları içermektedir.										
Kaynak: SPK										

5.4.3. Halka Açık Anonim Ortaklıklara İlişkin İzinler

Gerek hisse senetleri borsada işlem gören, gerekse diğer halka açık anonim ortaklıkların sermaye artırımı prosedürünün kolaylaştırılması ve halka açık anonim ortaklıkların çeşitli işlemlerinde hissedarlarının korunmasını teminen;

- KSS'ye geçiş ve kayıtlı sermaye tavanının yükseltilmesi,
- Birleşme, devir ve bölünmeler,
- Esas sözleşme değişiklikleri,
- Çağrı yoluyla hisse senedi veya vekalet toplanması, çağrıda bulunmadan muafiyet talepleri,

- Çok uluslu şirketlerin Türkiye'deki iştiraklerinin çalışanlarına hisse senedi edindirme planları,
- Kağıt ithalleri,
- Ortaklıkların Kurul kaydına alınmaları,
- Ortaklıkların Kurul kaydından çıkarılmaları,

Kurul iznine tabi bulunmaktadır,

Bu çerçevede, halka açık anonim ortaklıklar tarafından 2011 yılında Kurula yapılan başvurulara ilişkin nicel bilgiler aşağıdaki tabloda verilmiştir,

Tablo 5.5. Halka Açık Anonim Ortaklıkların Başvuruları

Başvurunun Türü	Yapılan Başvuru Sayısı	Sonuçlandırılan Başvuru Sayısı
KSS'ye geçiş ve Tavan Yükseltme	72	60
Birleşme, Devir, Bölünme	14	11
Çağrıda Bulunma ve Çağrıdan Muafiyet	20	16
Esas Sözleşme Değişiklikleri	145	139
Çokuluslu Şirket Çalışanlarına His, Sen, Edindirme İşl,	8	8
Ortaklıkların Kurul Kaydına Alınması	5	4
Ortaklıkların Kurul Kaydından Çıkarılması	19	10
Kağıt İthal İzni	0	0
Sermaye Azaltımı	9	7
Toplam	289	255

Kaynak: SPK

5.4.4. Bağımsız Denetim Kuruluşlarına İlişkin İzinler

Sermaye piyasasında bağımsız denetim faaliyetine ilişkin olarak, bağımsız denetim kuruluşlarının kuruluş şartları, faaliyet esasları, bu kuruluşlarda çalışabilecek kişilerin nitelikleri ve müşteri işletmelerle yapılan sözleşmeler açısından izleme faaliyetinde bulunmaktadır. Bağımsız denetim sektörünün işleyişinde etkinliği artırmak üzere Kurulun diğer birimlerinden gelen bildirimler de izleme faaliyetinde dikkate alınmakta, bunun sonucunda bağımsız denetim kuruluşları nezdinde kalite kontrol çalışmaları yürütülmektedir.

Bağımsız denetim kuruluşları nezdinde gerçekleştirilen gözetim faaliyetinin etkinliğini arttırmak amacıyla başlatılan Uzaktan Veri Alım Projesi tamamlanmış olup, gözetim kapsamında elektronik ortamda çeşitli raporlar alınması mümkün hale gelmiştir.

Gözetim ve izleme faaliyetleri kapsamında, 2011 yılı içerisinde 11 adet bağımsız denetim kuruluşu nezdinde kalite kontrol denetimi gerçekleştirilmiştir.

5.4.5. Derecelendirme Kuruluşlarına İlişkin İzinler

Kurulumuzun Seri: VIII, No: 51 "Sermaye Piyasasında Derecelendirme Faaliyeti ve Derecelendirme Kuruluşlarına İlişkin Esaslar Tebliği" uyarınca, derecelendirme faaliyeti; kredi derecelendirmesi ve kurumsal yönetim ilkelerine uyum derecelendirmesi faaliyetlerini kapsamaktadır. Tebliğ'de, kredi derecelendirmesi "işletmelerin risk durumları ve ödeyebilirliklerinin veya borçluluğu temsil eden sermaye piyasası araçlarının anapara, faiz ve benzeri yükümlülüklerinin vadelerinde karşılanabilirliğinin derecelendirme kuruluşları tarafından bağımsız, tarafsız ve adil olarak değerlendirilmesi ve sınıflandırılması faaliyeti"; kurumsal yönetim ilkelerine uyum derecelendirmesi ise, "işletmelerin Kurulca yayımlanan Kurumsal Yönetim İlkelerine uyumlarının derecelendirme kuruluşları tarafından bağımsız, tarafsız ve adil olarak değerlendirilmesi ve sınıflandırılması faaliyeti" olarak tanımlanmıştır.

2011 yılı sonu itibarıyla ülkemizde kurulan 6 derecelendirme kuruluşu sermaye piyasasında kredi derecelendirme faaliyetinde bulunmak üzere ve 4 derecelendirme kuruluşu sermaye piyasasında kurumsal yönetim ilkelerine uyum derecelendirmesi faaliyetinde bulunmak üzere yetkilendirilmiş bulunmaktadır.

5.5. GÖZETİM

Sermaye piyasasında gözetim faaliyetleri, yatırımcıların korunması, piyasaların adil, etkin ve şeffaf bir biçimde işleminin güvence altına alınması ve sistemik riskin azaltılması amaçlarıyla:

- Halka açık anonim ortaklıklar ile sermaye piyasası işlemlerinin ve kurumlarının izlenmesi suretiyle mevzuata aykırı fiillerin ve muhtemel risklerin tespit edilerek mevzuat çerçevesinde işleme tabi tutulması,
- Gözetim faaliyetleri sırasında yapılan tespitler ve uygulamada karşılaşılan sorunlar çerçevesinde mevzuatta gerekli düzenlemelerin yapılması

suretiyle gerçekleştirilmektedir.

Bu kapsamda, Kurulca yürütülen gözetim ve izleme faaliyetlerine ilişkin bilgiler izleyen bölümlerde yer almaktadır.

5.5.1. Halka Açık Anonim Ortaklıkların Gözetimi

Finansal Tabloların Revizyonu

Halka açık anonim ortaklıklardan payları borsalarda işlem görenler üçer aylık dönemler itibarıyla finansal tablolarını Kamuyu Aydınlatma Platformu (KAP) aracılığı ile kamuya duyurmaktadır, Payları İMKB Gelişen İşletmeler Piyasası (GİP) Listesi'nde yer alan ortaklıkların ise üç ve dokuz aylık finansal tablo düzenleme yükümlülükleri bulunmamaktadır. Diğer halka açık şirketler ise yılda bir defa olmak üzere finansal tablolarının bir örneğini Kurul'a iletmek ve gerekli ilan yükümlülüklerini yerine getirmek zorundadırlar.

Bunun yanında, Borsa şirketlerinin yıllık finansal tabloları bağımsız denetime ve altı aylık ara dönem finansal tabloları incelemeye (sınırlı bağımsız denetim) tabiidir. GİP Listesinde yer alan ortaklıklar için ise altı aylık ara dönem finansal tabloları için inceleme (sınırlı bağımsız denetim) zorunluluğu bulunmamaktadır. Diğer halka açık ortaklıkların ise sadece yıllık finansal tabloları bağımsız denetime tabi tutulmaktadır.

Borsa şirketlerinin finansal raporlarının gözetimi için oluşturulan risk bazlı, diğer ilgili kriterleri de dikkate alan ve Avrupa Birliği ile uyumlu gözetim sistemi prensipleri çerçevesinde 2011 yılında Borsa şirketlerinin finansal tablolarının gözetim faaliyetleri yürütülmeye devam edilmiştir, Finansal tablo gözetiminin finansal tablolarda düzeltme ya da idari para cezası ile sonuçlanması durumunda, ilgili yaptırımlar Kurul Haftalık Bülteni ile kamuya duyurulmaktadır,

Özel Durumların İzlenmesi

Kurul'un kamuya aydınlatmaya ilişkin düzenlemeleri çerçevesinde, sermaye piyasası araçlarının değerini etkileyebilecek önemli olay ve gelişmelerin kamuya açıklanmasını, asimetrik bilgi dağılımının

önlenmesini ve tasarruf sahipleri, ortaklar ve diğer ilgililerin zamanında, tam ve doğru bilgilendirilerek sermaye piyasasının açıklık ve dürüstlük içinde işleyişinin sağlanmasını teminen payları İMKB'de işlem gören şirketlerin KAP'ta yayınlanan özel durum açıklamaları izlenmekte, şirketler ile ilgili basında yer alan haberler takip edilerek gerekli durumlarda idari işlemler tesis edilmektedir. Öte yandan, payları borsada işlem görmeyen anonim ortaklıkların özel hal bildirimlerinin, doğrudan Kurul internet sitesi aracılığıyla kamuya duyurulmasına başlanmıştır.

Genel Kurul Toplantılarına Katılım

Gözetim faaliyetleri kapsamında, SPKn'nin 46/j maddesi hükmü çerçevesinde Kurulumuz kaydında olan 16 şirketin 2010 yılı olağan/olağanüstü genel kurul toplantılarına gözlemci sıfatıyla 2011 yılı içerisinde katılmış, muhtemel sorunların yerinde tespitine yönelik çalışmalar yapılarak, katılan her genel kurul toplantısı için bilgi formları düzenlenmiştir.

5.5.2. Kolektif Yatırım Kuruluşlarının Gözetimi

Kolektif yatırım kuruluşları ile portföy yönetim şirketlerinin periyodik tablo ve raporları izlenmekte mevzuata aykırılık hallerinde gerekli önlemler alınmakta ve gerekli yaptırımlar uygulanmaktadır.

Tüm yatırım fonları, emeklilik yatırım fonları ve yatırım ortaklıklarının portföy yapılarının elektronik ortamda Kurulumuz tarafından izlenebilmesine olanak tanıyan bir sistem geliştirilmiş olup, 2001 yılında yatırım fon ve ortaklıklarının portföylerinin günlük olarak izlenebilmesi amacıyla T+2 (Takas) gününde Kurulumuza iletilmekte olan bilgilerin T gününde (aynı gün) iletebilmesi için gerekli teknik değişiklikler yapılmıştır. Bu değişiklikler paralelinde Kurulumuza iletilen söz konusu veriler 2011 yılında da incelenmiş ve mevzuata aykırı bulunan hususlar hakkında gerekli işlemler yapılmıştır.

5.5.3. Aracı Kuruluşların Gözetimi

Aracı Kurumların Sermayelerine ve Sermaye Yeterliliğine İlişkin Esaslar Tebliği uyarınca, aracı kurumlar, sermaye yeterliliğine ilişkin olarak hazırladıkları tablolar ile faaliyetleriyle ilgili verileri içeren tabloları 15 günlük dönemlerde Kurulumuza göndermektedirler. Kurulumuzca görülen lüzum üzerine söz konusu tabloların 17/10/2008 tarihinden itibaren her ayın 7, 15, 23 ve 30 uncu günlerinde alınmasına böylece haftalık olarak Kurulumuza iletilmesine karar verilmiştir. Bu çerçevede, aracı kurumların sağlıklı mali yapılarının korunmasını teminen, 2011 yılı boyunca söz konusu tablolar incelenmiş ve bütün aracı kurumların sermaye yeterliliği yükümlülüklerini yerine getirmeleri amacıyla gerekli uyarılar yapılmış ve tedbirler alınmıştır. Bu faaliyetler ile aracı kurumların aktif yapıları düzenlenerek, güçlü bir sermayeye sahip olmaları sağlanmıştır.

İzleme Faaliyetleri

Aracı kurum ortakları ile aracı kurumlarda görev alacak personelin ilgili Tebliğler uyarınca gerekli şartları sağlayıp sağlamadıkları izlenmektedir. Aracı kurumlarda görev alan personelde meydana gelen değişikliklerin TSPAKB'ye bildirildiği dikkate alınarak, bu konuda Birlik ile koordineli olarak çalışılmaktadır.

Aracı kurumların merkez ve merkez dışı örgütlerindeki organizasyon, mekan, belge-kayıt düzeninde meydana gelen değişiklikler Kurula yapılan bildirimler üzerinden izlenmektedir.

Aracı kurum ve bankaların, faaliyet yetki belgelerine ilişkin olarak mevcut mevzuat gereğince gerçekleştirmek zorunda oldukları tescil yükümlülüklerini yerine getirip getirmediikleri takip edilmektedir.

Gözetim ve izleme faaliyetleri kapsamında, 2011 yılı içerisinde 24 adet aracı kurumda yerinde inceleme gerçekleştirilmiştir.

Mali Suçları Araştırma Kurulu (MASAK) adına ise 2011 yılında 44 adet aracı kurum için inceleme talebi Kurulumuza ulaşmış olup, söz konusu incelemeler aynı yılda tamamlanmıştır.

5.5.4. Bağımsız Denetim Kuruluşlarının Gözetimi

Sermaye piyasasında bağımsız denetim faaliyetine ilişkin olarak, bağımsız denetim kuruluşlarının kuruluş şartları, faaliyet esasları, bu kuruluşlarda çalışabilecek kişilerin nitelikleri ve müşteri işletmelerle yapılan sözleşmeler açısından izleme faaliyetinde bulunmaktadır. Bağımsız denetim sektörünün işleyişinde etkinliği artırmak üzere Kurulun diğer birimlerinden gelen bildirimler de izleme faaliyetinde dikkate alınmakta, bunun sonucunda bağımsız denetim kuruluşları nezdinde kalite kontrol çalışmaları yürütülmektedir.

Bağımsız denetim kuruluşları nezdinde gerçekleştirilen gözetim faaliyetinin etkinliğini arttırmak amacıyla başlatılan Uzaktan Veri Alım Projesi tamamlanmış olup, gözetim kapsamında elektronik ortamda çeşitli raporlar alınması mümkün hale gelmiştir.

Gözetim ve izleme faaliyetleri kapsamında, 2011 yılı içerisinde 11 adet bağımsız denetim kuruluşu nezdinde kalite kontrol denetimi gerçekleştirilmiştir.

5.5.5. Derecelendirme Kuruluşlarının Gözetimi

Sermaye piyasasında derecelendirme faaliyeti ve derecelendirme kuruluşlarına ilişkin olarak yürütülen yeni düzenleme çalışmaları çerçevesinde, derecelendirme kuruluşlarının kuruluş ve faaliyet esasları, organizasyon, mekan, teknik donanım, belge ve kayıt sistemindeki değişiklikler ve müşteri işletmelerle yapılan sözleşmeler itibarıyla izlenmekte ve gözetimine yönelik çalışmalar yapılmaktadır.

Gözetim ve izleme faaliyetleri kapsamında, 2011 yılı içerisinde 6 adet derecelendirme kuruluşu (Türkiye'de kurulan ve Kurul tarafından yetkilendirilen derecelendirme kuruluşlarının tamamı) nezdinde kalite kontrol denetimi gerçekleştirilmiştir.

5.5.6. Piyasa Gözetimi

Gözetim faaliyetleri 04/04/2008 tarihinde alınan Kurul Kararı çerçevesinde yürütülmeye devam edilmiştir. Alınan Kurul Kararı çerçevesinde, Kurulumuz düzenleme alanındaki borsalar ve teşkilatlanmış diğer piyasalarda, işlemlerin açık, düzenli ve dürüst bir şekilde gerçekleşmesinin sağlanması ve kendi mevzuatlarında bu konularda yer alan hükümlere aykırılıklar ile SPKn'nin 47/A-1, 47/A-2 ve 47/A-3 maddesi hükümlerine aykırılık oluşturacak şekilde gerçekleştirilen işlemlerin tespiti amacıyla fiyat ve miktar hareketleri ile işlem ve emirlerin izlenmesi kapsamındaki piyasa gözetim faaliyetlerinin söz konusu borsalar ve teşkilatlanmış diğer piyasalar nezdinde yapılmasının esas olduğuna; bu çerçevede SPKn'nin 47/A-1, 47/A-2 ve 47/A-3 maddesi hükümlerine konu suçlara ilişkin ön tespitlerin borsalar ve teşkilatlanmış diğer piyasalar tarafından yapılmasına; bu tespitlerle ilgili incelemeler sonucunda suç unsurları olduğuna dair sonuçlara ulaşılması halinde konunun Kurulumuza intikal ettirilmesine, Kurulumuzca borsalar ve teşkilatlanmış diğer piyasaların piyasa gözetim sistemlerinin yeterliliği ile piyasa gözetim faaliyetlerinin etkinliğinin denetiminin yapılmasına, borsalar ve teşkilatlanmış diğer piyasaların piyasa gözetim sistemleri ve piyasa gözetim faaliyetlerine ilişkin altı aylık olarak hazırlayacakları raporları ilgili dönemi izleyen bir ay içerisinde Kurulumuza iletmelerine, Kurulumuza iletilen piyasa gözetim faaliyetleri kapsamındaki ihbar, şikayet ve başvurular ile Kurulumuzun diğer daireleri tarafından yapılan bu kapsamdaki bildirimlerin ilgili borsalar ve teşkilatlandırılmış diğer piyasalara aktarılmasına ve yapılan işlemlerin sonuçları hakkında Kurulumuza bilgi verilmesine karar verilmiştir.

Piyasa gözetimi faaliyetlerinin iyileştirilmesi, verimlilik ve etkinliğinin artırılması amacıyla 30/12/2009 tarihinde yürürlüğe giren genelge ile Piyasa Gözetim ve Denetim Dairesi kurulmuştur. Piyasa gözetim ve denetimi çerçevesinde , borsalar ve teşkilatlanmış diğer piyasalarda işlem gören sermaye piyasası araçlarında meydana gelen olağandışı fiyat ve miktar hareketleri ile piyasa bozucu faaliyetler SPKn ve bu Kanun uyarınca çıkarılmış yönetmelik, tebliğ ve diğer mevzuat uyarınca izlenmekte, incelenmekte ve denetlenmektedir.

Bu çerçevede ayrıca, MKK, VOB, İAB, Takasbank, İMKB nezdinde yürütülen gözetim faaliyetlerinin incelenmesi ve denetlenmesi görevleri de yürütülmektedir. İMKB ve VOB tarafından geliştirilen Gözetim Platformunun uyarı modülleri ile hisse senedi ve vadeli işlemler piyasasını gerçek zamanlı olarak izlenmekte ve normal dışı durumlar incelemeye alınmaktadır. SPKn'nin piyasa gözetim modeli aşağıdaki şemada özetlenmiştir.

SPK PİYASA GÖZETİM MODELİ

ÖDK: Öz Düzenleyici Kuruluşlar

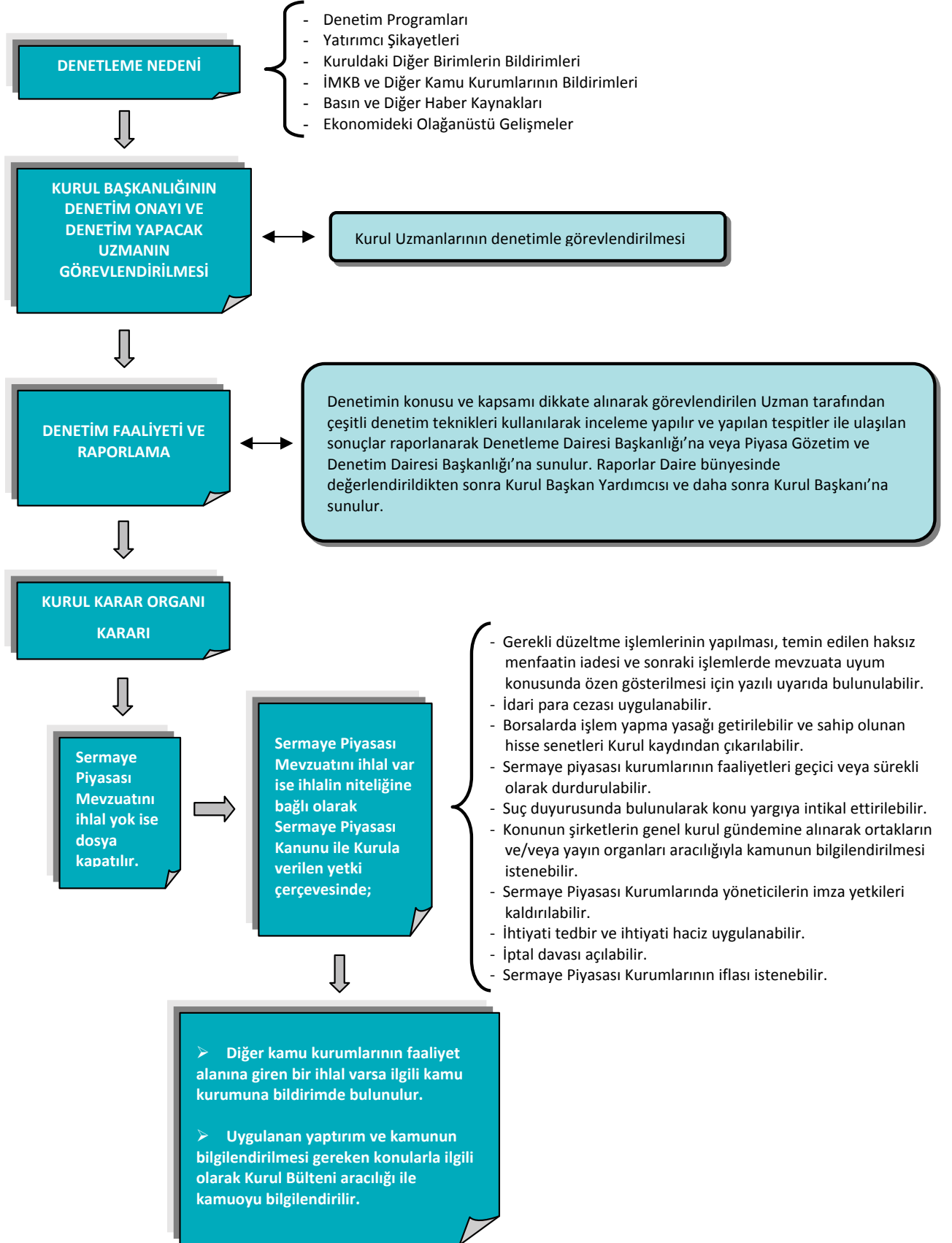
5.6. DENETİM

Kurul denetiminin amacı; sermaye piyasalarının güven ve açıklık içinde çalışmasını ve tarafların hak ve yararlarının korunmasını engelleyen ihmal, ihlal, suistimal ve benzeri her tür yasal olmayan fiil ve eylemlerin önlenmesidir. Bu amaçla halka açık şirketler, aracı kuruluşlar, yatırım fonları, emeklilik yatırım fonları, yatırım ortaklıkları, portföy yönetim şirketleri, bağımsız denetim şirketleri, derecelendirme kuruluşları, borsalar ve teşkilatlanmış diğer piyasalar ile sermaye piyasasında faaliyet gösteren kurumların (MKK, TAKASBANK, TSPAKB gibi) faaliyetleri SPKn ve bu Kanun uyarınca çıkarılmış yönetmelik, tebliğ ve diğer mevzuat uyarınca denetlenmektedir. Kurulumuzda temel olarak sermaye piyasası suçlarına ilişkin denetim faaliyetleri

Denetleme Dairesi ile Piyasa Gözetim ve Denetim Dairesi tarafından yürütülmekte olup, diğer Daireler de kendi alanlarına giren konularda incelemeler yapmaktadır.

Denetimin konusu, yapılan yıllık denetim programlarıyla yatırımcı şikâyetleri, Kuruldaki diğer birimlerin ve kamu kurumlarının yaptıkları bildirimler dikkate alınarak belirlenmektedir. Daha sonra denetim, görevlendirilen Kurul Uzmanları tarafından merkezde veya ilgili kurum nezdinde, çeşitli denetim teknikleri kullanılarak gerçekleştirilmekte, ulaşılan tespitler bir rapor halinde Kurul Karar Organına sunulmakta ve Kurul Karar Organı tarafından karara bağlanarak sonuçlandırılmaktadır. SPKn. ile verilen yetki çerçevesinde Kurulumuz denetim süreci aşağıdaki şemada özetlenmiştir.

DENETİM SÜRECİ

2011 yılında Kurulumuzun temel ilkeleri doğrultusunda sermaye piyasalarının düzgün ve disiplin içinde çalışması amacıyla piyasanın etkin, dürüst ve güvenilir işleyişini bozucu usulsüz fiil ve işlemlere ilişkin denetimler yapılmıştır. Denetimlerde bir yandan yol gösterici, yapıcı ve iyileştirici bir yaklaşım izlenirken, diğer yandan cezai yaptırım gerektiren işlemler de derhal ilgili makamlara iletilmiştir.

Bu çerçevede denetim faaliyetlerinin yürütüldüğü Kurul Denetleme Dairesi ile Piyasa Gözetim ve Denetim Dairesi'ne 2011 yılında 944 adedi Kurul dışından ve 1.655 adedi Kurul içinden olmak üzere toplam 2.599 adet yazı ulaşmıştır. 2011 yılında 484 adedi yazılı ve 265 adedi elektronik olmak üzere 749 adet şikâyet ve ihbar Kurulumuza ulaşmıştır.

Diğer taraftan, yıl boyunca denetleme faaliyetleriyle ilgili olarak Kurul içindeki diğer birimlere, yatırımcılara, şirketlere, sermaye piyasası kurumlarına ve kamu kuruluşlarına toplam 3.370 adet yazı gönderilmiştir.

Denetim dairelerine doğrudan veya Kurulun diğer birimleri ve daireleri aracılığıyla ulaşan toplam 749 şikâyet ve ihbar yazısı ile 15 adet İMKB ihbarına ve yapılan denetim programlarına bağlı olarak, 2011 yılında 147 adet yeni inceleme başlatılmıştır.

Geçmiş yıllarda veya 2011 yılında başlatılan denetim faaliyetleri sonucunda, 2011 yılında Kurul denetim daireleri tarafından 156

denetim raporu ile 31 uzman yazısı hazırlanmıştır. Söz konusu rapor ve yazıların konularına göre dağılımına bakıldığında %32,6 ile halka açık şirketler ilk sırada, %25,7 ile aracı kurum incelemelerinin ikinci sırada ve %16 ile piyasa dolandırıcılığının üçüncü sırada yer aldığı görülmektedir (Tablo: 5.6). Halka açık şirket denetimlerinde ilk sırayı örtülü kazanç aktarımı faaliyetleri almakta, ikinci sırayı ise bilgisayar aracılığıyla (CAP) yapılan denetimler almaktadır.

Kamuoyunda "forex" olarak bilinen, döviz, mala ve kıymetli madenlere dayalı olarak gerçekleştirilen kaldıraçlı alım satım işlemleri 31/08/2011 tarihinden itibaren Sermaye Piyasası Kurulu'nun görev ve yetki alanına giren bir sermaye piyasası faaliyeti olmuştur. Kurulumuz denetim birimleri tarafından internet ortamında yapılan başta izinsiz kaldıraçlı alım satım işlemleri ve izinsiz yarım danışmanlığı ve izinsiz portföy yöneticiliği faaliyetlerine yönelik incelemeler yapılmıştır. Söz konusu incelemeler toplam rapor ve uzman yazıları içerisinde %5,8'lik ağırlığa sahip olsa da, tek bir rapor veya uzman yazısında birden çok internet sitesi incelenmiştir.

Denetim çalışmalarının konularına göre dağılımına ilişkin bilgiler Tablo 5.6'da özetlenmiştir.

Tablo 5.6. Denetim Çalışmalarının Konularına Göre Dağılımı

	2010				2011			
	Rapor	Müzekkere ve Uzman Yazısı	Toplam	%	Rapor	Müzekkere ve Uzman Yazısı	Toplam	%
Aracı Kurum Denetimi	6	0	6	3,90	44	4	48	25,67
İzinsiz Sermaye Piyasası Faaliyeti	3	0	3	1,95	6	5	11	5,88
Halka Açık Şirket Denetimi	16	4	20	12,99	56	5	61	32,62
Kurul Kaydına Alınmaksızın Halka Arz Denetimi	3	0	3	1,95	3	2	5	2,67
İçerden Öğrenenlerin Ticareti	11	1	12	7,79	5	6	11	5,88
Piyasa Dolandırıcılığı*	68	7	75	48,70	24	6	30	16,04
Kurumsal Yatırımcı	7	1	8	5,19	12	3	15	8,02
Bağlı Kuruluşlar	6	21	27	17,53	6	0	6	3,21
TOPLAM	120	34	154	100,00	156	31	187	100,00

*Piyasa Dolandırıcılığı ya da diğer suçlarda fiilin gerçekleştirildiği dönemle suç duyurusunun yapıldığı dönem farklı olabilmektedir.

Kaynak: SPK

2011 yılında İMKB tarafından Kurul denetim dairelerine iletilen ihbar sayısı 15 olup, geçmiş yıllardan yapılan ihbarlarla birlikte toplam 42 İMKB ihbarının 6'sı cari yılda sonuçlandırılmıştır.

İMKB tarafından Kurula iletilen ihbarların sayısına ilişkin bilgiler Tablo 5.7'de özetlenmiştir.

Tablo 5.7. İMKB Piyasa Suçları İhbarları Hakkında Bilgiler

	2010	2011
Önceki Yıdan Devreden İnceleme Sayısı	118	27
Cari Yılda İMKB'den Gelen İnceleme Sayısı	33	15
TOPLAM	151	42
Cari Yılda Sonuçlandırılan İMKB İncelemesi	124	6
Sonraki Yıla Devreden İnceleme Sayısı	27	36
Kaynak: SPK		

Kurul denetimleri sonucunda uyarı, idari para cezası, suç duyurusu biçiminde yaptırımlar uygulanabilmektedir. Piyasa Dolandırıcılığı incelemeleri sonucunda suç duyurusunun yanı sıra uygulanan yaptırımlardan biri de, suçu tespit edilenlere Kurul Karar Organı kararına istinaden SPKn'nin verdiği yetki çerçevesinde borsada işlem yapma yasağı getirilmesi ve ilgili gerçek ve tüzel kişinin sahip olduğu tüm hisse senetlerinin Kurul kaydından çıkarılmasıdır. Ancak borsalar ve teşkilatlanmış diğer piyasalarda işlem yasağı getirilen kişilerin yasakları; işlem yasağı süresinin dolması halinde Merkezi Kayıt Kuruluşu tarafından kaldırılmaktadır.

2011 yılı sonu itibarıyla Kurulumuzca hakkında borsa ve teşkilatlanmış diğer piyasalarda işlem yasağı getirilen 1 kişi bulunmaktadır.

2011 yılı içinde yapılan Kurul denetim faaliyetleri sonucunda uygulanan yaptırımlar Tablo 5.8'de ayrıntılı olarak yer almaktadır.

Kurul'un tüm hizmet birimleri tarafından yapılan incelemelerde 181 gerçek ve tüzel kişinin SPKn ve ilgili mevzuat hükümlerine uyum konusunda uyarılmasına, 51 gerçek kişi hakkında sadece suç duyurusu yapılmasına, 8 gerçek kişi hakkında suç duyurusu ile birlikte işlem yasağı getirilmesine, ayrıca 69 gerçek ve tüzel kişi hakkında da idari para cezası uygulanmasına karar verilmiştir.

Tablo 5.8. Denetim Sonucunda Uygulanan Yaptırımlar

	2010	2011
Uyarı	260	181
Şahıs	235	80
Aracı Kurum	10	10
Şirket	14	41
Bağımsız Denetim Kuruluşu	0	14
Kurumsal Yatırımcı	0	26
Derecelendirme Kuruluşu	0	3
Diğer	1	7
Suç Duyurusu ve İşlem Yasağı	230	59
Suç Duyurusu	125	51
Suç Duyurusu ve İşlem Yasağının Tekrarlanması	83	0
Suç duyurusu ve İşlem Yasağı Getirilmesi	22	8
İdari Para Cezası	57	69
Şahıs	24	28
Aracı Kurum	8	21
Şirket	17	18
Bağımsız Denetim Kuruluşu	8	2
TOPLAM	547	309
Kaynak: SPK		

Kurulun tüm hizmet birimleri tarafından 2011 yılında 69 gerçek ve tüzel kişi hakkında toplam 6.995.756 TL tutarında idari para cezası uygulanmıştır (Tablo 5.9).

Tablo 5.9. İdari Para Cezası Uygulama Nedenleri ve Tutarları

İLGİLİLER VE CEZA UYGULAMA NEDENİ	2010		2011	
	SAYI	CEZA TUTARI (TL)	SAYI	CEZA TUTARI (TL)
Şahıs	24	1.457.070	28	2.531.416
Seri: I, No: 40 Payların Kurul Kaydına Alınması ve Satışı Tebliği	-	-	1	18.492
Seri: IV, No:27 sayılı Temettü ve Temettü Avansı Hakkında Tebliğ	-	-	5	120.190
Seri: XI, No: 29 Sermaye Piyasalarında Finansal Raporlamaya İlişkin Esaslar Tebliği	-	-	13	892.460
Seri: VIII, No: 34 Lisanslama ve Sicil Tutma Tebliği	1	16.800	-	-
Seri: VIII, No: 39 Özel Durumlar Tebliği	16	667.950	-	-
Seri: VIII, No: 54 Özel Durumlar Tebliği	2	200.000	2	699.026
Kurul Kararını Yerine Getirmeme	5	572.320	7	801.248
Aracı Kurum	8	136.250	21	1.826.622
Seri: V, No: 6 Aracılık Faaliyetinde Belge ve Kayıt Düzeni Hakkında Tebliğ	2	33.970	2	228.928
Seri: V, No: 46 Aracılık Faaliyetleri Tebliği	5	85.480	2	228.928
Seri: V, No: 59 Portföy Yöneticiliği Tebliği	-	-	-	-
Seri: V, No: 65 Açığa Satış Tebliği	-	-	13	1.105.868
Seri: V, No: 68 Aracı Kurumlarda İç Denetim Tebliği	-	-	1	114.464
Seri: VIII, No: 34 Lisanslama ve Sicil Tutma Tebliği	1	16.800	-	-
Seri: V, No: 51 Aracı Kurumların Türev Araçlar Belge Kayıt Düzeni Tebliği	-	-	1	16.800
Seri: I, No: 40 sayılı Payların Kurul Kaydına Alınmasına ve Satışına İlişkin Esaslar Tebliği	-	-	1	114.464
Kurul Kararını Yerine Getirmeme	-	-	1	17.170
Şirket	17	584.934	18	2.602.056
Seri: I, No: 26 sayılı Hisse Senetlerinin Kurul Kaydına Alınmasına İlişkin Tebliğ	2	22.816	-	-
Seri: IV, No: 27 sayılı Temettü ve Temettü Avansı Hakkında Tebliğ	-	-	1	15.000
Seri: IV, No: 41 sayılı Anonim Ortaklıklara İlişkin Tebliğ	1	131.634	-	-
Seri: VI No: 6 Gayrimenkul Yatırım Ortaklıklarına İlişkin Esaslar Tebliği	3	67.940	-	-
Seri: VIII, No: 22 sayılı Halka Arz Tebliği	1	11.836	-	-
Seri: VIII, No: 39 Özel Durumlar Tebliği	4	45.632	1	71.836
Seri: VIII, No: 54 Özel Durumlar Tebliği	2	115.800	13	2.159.952
Seri: XI No: 29 Sermaye Piyasasında Finansal Raporlamaya İlişkin Esaslar Tebliği	1	16.800	2	203.820
Kanun Hükmüne Aykırılık	1	11.836	-	-
Muhasebe Düzenlemelerine Aykırılık	1	29.006	-	-
Kurul Kararını Yerine Getirmeme	1	131.634	3	151.448
Bağımsız Denetim Kuruluşu	8	153.420	2	35.662
Seri: X, No: 22 Bağımsız Denetim Tebliği	8	153.420	2	35.662
TOPLAM	57	2.331.674	69	6.995.756
Kaynak: SPK				

Kurul uzmanlarınca Mali Suçları Araştırma Kurulu (MASAK) adına da denetimler yürütülmektedir. 2011 yılında MASAK'ın 44 yeni inceleme talebi Kurula ulaşmış ve 2011 yılında 47 adet

inceleme sonuçlandırılmıştır. 2011 yıl sonu itibarıyla mevcut MASAK incelemelerinin sayısına ilişkin bilgiler Tablo 5.10'da verilmiştir.

Tablo 5.10. Masak Denetimleri

	2010	2011
Önceki Yılda Devreden MASAK Denetimi Sayısı	15	4
Cari Yılda MASAK'dan Gelen Denetim Sayısı	11	44
TOPLAM	26	48
Cari Yılda Sonuçlandırılan MASAK Denetimi Sayısı	22	47
Sonraki Yıla Devreden Denetim Sayısı	4	1
Kaynak: SPK		

Bilgi Sistemleri İncelemesi

İMKB İAB, VOB, TAKASBANK, MKK ve TSPAKB bilgi sistemlerinin incelenmesine yönelik 14/12/2006 tarih ve 52/1499 sayılı Kurul Kararına istinaden 2011 yılında İMKB bilgi

sistemi takip incelemesi gerçekleştirilerek hazırlanan inceleme raporu Kurula sunulmuştur. Alınan Kurul Kararları çerçevesinde söz konusu inceleme raporu, ilgili Dairelere ve kurumlara bilgi ve gereği için gönderilmiştir.

5.7. MUHASEBE VE BAĞIMSIZ DENETİM STANDARTLARI

5.7.1. Uluslararası Finansal Raporlama Standartları

Avrupa Birliği düzenlemelerine uyum çerçevesinde 2008 yılı içerisinde Seri: XI, No: 29 "Sermaye Piyasasında Finansal Raporlamaya İlişkin Esaslar Tebliği" yürürlüğe konulmuştur. Bu Tebliğ ile borsa şirketleri, aracı kurumlar ve portföy yönetim şirketleri 2008 yılının ilk ara döneminden itibaren finansal tablolarını Uluslararası Muhasebe/Finansal Raporlama Standartları ile tam uyumlu olarak düzenlemeleri zorunlu tutulmuştur. Böylelikle finansal raporlama açısından uluslararası düzenlemelere tam uyum sağlanmıştır.

Diğer taraftan ülkemiz sermaye piyasasında uygulama birliğinin sağlanması amacıyla da finansal tablo formatları ve finansal raporlamaya ilişkin bazı hususlara dair açıklamalar ilan edilmiştir.

5.7.2. Bağımsız Denetim Standartları

Uluslararası muhasebe meslek örgütü olan Uluslararası Muhasebeciler Federasyonu bünyesinde oluşturulan Uluslararası Denetim ve Tasdik Standartları Kurulu (International Auditing and Assurance Standards Board - IAASB), ulusal bağımsız denetim standartlarının uluslararası düzeyde uyumlulaştırılması amacıyla halihazırda 70 ülkede uygulanmakta olan Uluslararası Denetim Standartları'nı (UDS) yayımlamakta olup, Avrupa Komisyonu'nun 2005 yılı itibarıyla AB üyesi ülkelerin ulusal bağımsız denetim standartlarının UDS'ye uyumlu hale getirilmesi yönünde üye ülkeler tarafından da olumlu olarak karşılanan bir ilke kararı bulunmaktadır.

Bu çerçevede, Sermaye Piyasası Kurulunca 1987 yılından bu yana sermaye piyasasında bağımsız denetim faaliyetlerine ilişkin düzenlemelerin en kapsamlısı olan "Uluslararası Bağımsız Denetim Standartları" ile tam uyumlu Seri: X, No: 22 sayılı "Sermaye Piyasasında Bağımsız Denetim Standartları Hakkında Tebliğ" Resmi Gazete'nin 12/06/2006 tarih ve 26196 sayılı Mükerrer sayısında yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Söz konusu Kurulumuz Tebliği uluslararası düzenlemelere uygun olmakla birlikte IAASB Uluslararası Denetim Standartlarını güncellediğinden Kurulumuz Tebliği'ni aynı paralelde uyumlaştırma gereği doğmuştur. Bu çerçevede gerekli çalışmalar 2011 yılında yürütülmüştür.

5.8. DAVALAR, SUÇ DUYURULARI VE İDARİ TEDBİRLER

SPK'nın 49'uncu maddesinde, 47'nci maddede sayılı suçlar nedeniyle kovuşturma yapılması, Kurul tarafından Cumhuriyet Savcılığına yazılı başvuruda bulunulmasına bağlanmıştır.

Kanuna aykırı fiillerin işlendiğine dair bilgi edinen Cumhuriyet Savcılarının ise Kurulu haberdar ederek durumun incelenmesini isteyebileceği de Kanunun 49'uncu maddesinde düzenlenmiştir. Kanun koyucu öngördüğü bu kovuşturma sistemiyle, salt SPK'n'e aykırılığın doğmasını kovuşturma için yeterli görmemiş, bu konuda düzenleme ve denetlemeye yetkili otorite olan SPK'nın başvurusunu kovuşturmayla geçmenin ön koşulu olarak düzenlemiştir.

Kurul, yaptığı inceleme ve denetimler sonucunda ulaştığı tespitleri, olayın bütünlüğü, menfaatler dengesi, Kanunun

geneli ve kamu yararı açısından değerlendirerek, kovuşturmayla geçilmesinde kamu yararı varsa Savcılığa başvuruda bulunmaktadır. Bankalar Kanununda da yer alan ve teknik yönü ağırlıklı mevzuata özgü bu sistem, bir taraftan kamu yararına yönelik olarak Kurula değerlendirme yetkisini verirken, diğer taraftan da Cumhuriyet Savcılarına, uzmanlarca incelenmiş ve rapora bağlanmış olayların ulaştırılmasını, gereksiz olaylarla yargının meşgul edilmemesini ve böylece yargılama sürecinin hızlı ve etkin yürütülmesini sağlamaktadır. Bu çerçevede, SPKn'nın 47'nci maddesinde yazılı suçlarla ilgili kovuşturma yapılabilmesi için mutlaka Kurulun yazılı başvurusu şarttır. Cumhuriyet Savcıları, Kanuna aykırılık oluşturan fiilleri Kurul dışı bir kanalla öğrenmeleri halinde dahi, durumu Kurula intikal ettirerek inceleme istemektedirler.

Mali piyasalarda işlenen suçlarda, genellikle birbiriyle bağlantılı birden fazla suç teşkil eden fiil söz konusu olmaktadır. SPKn'nın 47'nci maddesinde sayılan fiillerde kovuşturma, yukarıda açıklandığı gibi yürütülmekte, bu fiillerle birlikte işlenen Türk Ceza Kanununa veya başka kanunlara muhalefet suçları ise tamamen genel hükümlere veya ilgili özel kanun hükümlerine göre kovuşturmayla tabi tutulmaktadır.

Diğer yandan Kurulun idari işlemlerine karşı iptal davaları ve bu işlemler nedeniyle zarara uğranıldığı iddiasıyla tam yargı davaları açılmaktadır. Ayrıca münferiden ve az sayıda olmak

üzere adli mahkemelerde Kurul aleyhine tazminat davaları da açılmaktadır. Kurulca yatırımcıların haklarının korunmasını teminen adli mahkemelerde tedbir istemiyle davalar açılmakta ve alınan tedbir kararları uygulanmaktadır.

SPKn'nın 46'nci maddesinin (i) bendi uyarınca Kurul, Kanunun 47'nci madde (A) bendi hükmünde sayılan fiillere doğrudan ya da dolaylı olarak iştirak ettikleri Kurulca tespit edilen gerçek veya tüzel kişilerin, borsalar ve teşkilatlanmış diğer piyasalarda geçici veya sürekli olarak işlem yapmalarının önlenmesini teminen gerekli tedbirleri almaktadır.

Bunların yanısıra, piyasalarda güven ve istikrarı daha hızlı sağlamaya yönelik olarak; düzenlemelere, belirlenen standart ve formlara ve Kurulca alınan genel ve özel nitelikteki kararlara aykırı hareket ettiği tespit edilen gerçek ve tüzel kişiler hakkında Kurul tarafından idari para cezası verilmektedir.

5.8.1. Kurul İşlemleri Aleyhine Açılan Davalar

İdari Davalar

Kurulun çeşitli karar ve idari işlemlerinin yürütülmesinin durdurulması ve/veya iptali ya da bu kararlara ilişkin tazminat (tam yargı) talebi ile açılmış olan davalara ilişkin son 3 yıllık dönemi kapsayan bilgiler 31/12/2011 tarihi itibarıyla aşağıda tablo halinde verilmiştir:

Tablo 5.12. Kurul İşlemlerine Karşı Açılan İdari Davalar

Yılı	Dava Sayısı	İdari Para Cezası	İşlem Yasağı	İmar Bankası (Tam yargı)	Diğer	Karara Bağlanan	Yargılaması Devam Eden
2009	184	8	56	22	98	129	55
2010	80	6	16	3	55	48	32
2011	38	1	0	0	37	6	32
TOPLAM	302	15	72	25	190	183	119

Kaynak: SPK

Tablo 5.13. Karara Bağlanan İdari Davalar

Dava Yılı	Karara Bağlanan	Kurul Aleyhine (Kesin)	Kurul Aleyhine (Kesinleşmeyen)	Kurul Lehine (Kesin)	Kurul Lehine (Kesinleşmeyen)	Görevsizlik
2009	129	0	14	29	85	7
2010	48	1	1	5	47	5
2011	6	0	0	0	6	0
TOPLAM	183	1	15	34	138	12

Kaynak: SPK

Hukuk Davaları

Kurulun idari nitelikte olmayan eylem ve işlemleri aleyhine hukuk ve ticaret mahkemelerinde açılmış olan davalara ilişkin son

3 yıllık dönemi kapsayan bilgiler 31/12/2011 tarihi itibarıyla aşağıda tablo halinde verilmiştir:

Tablo 5.14. Kurul Aleyhine Açılan Hukuk Davaları

Yılı	Dava Sayısı	Yargılaması Devam Eden	Karara Bağlanan
2009	2	0	2
2010	5	4	1
2011	8	6	2
TOPLAM	15	10	5

Kaynak: SPK

5.8.2. Kurul Tarafından Açılan Davalar

Ceza Davaları/Suç Duyuruları

Kurulun ilgili birimleri tarafından yapılan inceleme ve denetimler sonucunda, mevzuata aykırı işlem ve eylemleri tespit edilmiş olan kişi ve kuruluşlar hakkında, Kurul Karar Organı kararları uyarınca, SPK'nın 49'uncu ve Türk Ceza Kanununun 279'uncu

maddeleri çerçevesinde 2011 yılı içerisinde Cumhuriyet Savcılıklarına yapılan suç duyurusu sayısı 21'dir.

Suç duyuruları ve bu suç duyuruları üzerine, ilgililer hakkında açılmış ve Kurulumuzun "müdahil" sıfatıyla katıldığı ceza davalarına ilişkin son 3 yıllık dönemi kapsayan bilgiler 31/12/2011 tarihi itibarıyla aşağıda tablo halinde verilmiştir.

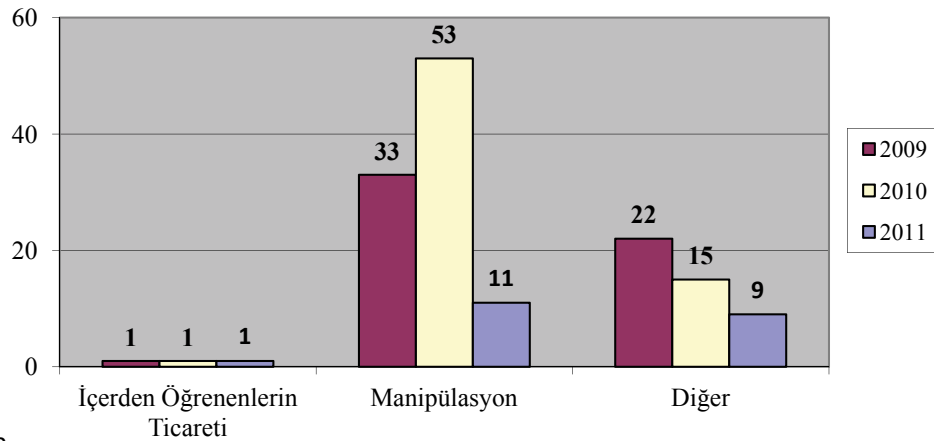
Tablo 5.15. Kurul Tarafından Yapılan Suç Duyuruları ve Açılan Kamu Davaları

Yıllar	Suç Duyurusu Sayısı	Konularına Göre Dağılımı			Yargılama Aşamasına Göre Dağılımı		
		İçerden Öğrenenlerin Ticareti	Manipülasyon	Diğer	Savcılık İncelemesinde	Yargılaması Devam Eden	Karara Bağlanan
2009	56	1	33	22	0	36	20
2010	69	1	53	15	8	48	13
2011	21	1	11	9	15	6	0
TOPLAM	146	3	97	46	23	90	33

(*) İlk derece mahkemeleri tarafından verilen beraat kararları, Kurulumuzca temyiz edilmiştir.

Kaynak: SPK

Grafik 5.1. 2009-2011 Dönemi Suç Duyuruları (Konularına Göre Dağılım)

Kaynak: VOB

Kurulumuzca yapılan suç duyuruları neticesinde açılan kamu davalarından karara bağlananlara ilişkin son 3 yıllık dönemi kapsayan bilgiler 31/12/2011 tarihi itibarıyla aşağıda

tablo halinde verilmiştir. Ancak verilen kararlar ilk derece mahkemelerinin verdiği kararlar olup kesinleşmemiştir.

Tablo 5.16. Kurulun Başvurusu Üzerine Açılan ve Karara Bağlanan Davalara İlişkin Bilgiler

Suç Duyurusu Yılı	Karara Bağlanan	Mahkumiyet	Ön Ödeme	Takipsizlik	Beraat*	Zamanaşımı
2009	20	10	1	3	5	1
2010	13	8	0	3	2	0
2011	0	0	0	0	0	0
TOPLAM	33	18	1	6	7	1
* İlk derece mahkemeleri tarafından verilen beraat kararları, Kurulumuzca temyiz edilmiştir.						
Kaynak: SPK						

Hukuk Davaları

Kurul tarafından, diğer kişi ve kuruluşlar aleyhinde hukuk ve ticaret mahkemeleri ile icra tetkik mercilerinde açılmış olan

alacak, tespit, vb. davalara ilişkin son 3 yıllık dönemi kapsayan bilgiler 31/12/2011 tarihi itibarıyla aşağıda tablo halinde verilmiştir.

Tablo 5.17. Kurul Tarafından Açılan Hukuk Davaları

Yıllar	Dava Sayısı	Yargılaması Devam Eden	Karara Bağlanan
2009	4	4	0
2010	4	3	1
2011	8	8	0
TOPLAM	16	15	1
Kaynak: SPK			

İflas Davaları

31/12/2011 tarihi itibarıyla, esasen hukuk davası niteliğinde olmakla beraber, takip prosedürü bakımından farklılıklar gösterdiğinden ayrı bir başlık altında izlenmesinde fayda görülen ve Kurul tarafından şirket ya da aracı kurumların iflası talebi ile son 3 yıllık dönemde açılmış olan 1 dava bulunmaktadır.

5.9. AVRUPA BİRLİĞİ (AB) UYUM ÇALIŞMALARI

Avrupa Birliği'nin Türkiye ile müzakerelere başlamasının kabul edildiği 3 Ekim 2005 tarihinden sonra gerçekleştirilen ve müzakere süreci öncesi hazırlık niteliği taşıyan tarama toplantıları ile ilgili AB mevzuatı ve Türk mevzuatında yapılması gerekenler konusunda temel çerçeve çizilmiştir. Bu kapsamda, Kurulumuzun mevzuat uyumu konusunda sorumlu olduğu ana konular, Sermayenin Serbest Dolaşımı, Mali Hizmetler, Şirketler Hukuku ve Ekonomik ve Parasal Politika müzakere başlıkları altında yer alan konulardan oluşmaktadır.

Söz konusu konu başlıklarında yer alan hususlarla ilgili çalışmalar 2011 yılında da aktif biçimde sürdürülmüştür. Finansal piyasalarda görülen hızlı değişim ve AB'nin sermaye piyasasına

ilişkin düzenlemelerinin de kendi içinde sürekli yenilenmesi, bu gelişmelerin düzenli takibi ve yapılacak işlerin uygun zaman ve yöntemle sonuçlandırılmasını gerekli kılmıştır. Bu kapsamda, 2002 yılı Mart ayında Kurulumuz bünyesinde AB Grubunun oluşturulmasıyla birlikte kurumsal yapılanmada bizzat AB konusunda faaliyet göstermek ve çalışmaları yürütmek üzere yeni bir oluşuma gidilmiştir. Görev ve sorumluluk alanı Avrupa Birliği ile ilişkiler olan birimin koordinasyonunda bir taraftan AB Direktifleri ile ülkemiz düzenlemelerinin uyumlaştırılması çalışmaları Kurulumuz bünyesinde devam ederken, diğer taraftan ilgili AB Kurumları ve üye ülkeleri ile işbirliği ve AB fonlarından destek alınması süreci başlatılmış, dolayısıyla AB çalışmaları daha etkin ve koordineli biçimde yürütülmeye başlanmıştır. Aynı zamanda, gerek AB Grubu gerek Kurulun diğer birimlerinde çalışan personelin AB konusunda daha detaylı bilgi sahibi olmasına yönelik eğitim ve toplantılara katılmaları yönünde azami gayret sarf edilmiş, bu çalışmalar da kurumsal kapasitenin güçlendirilmesine önemli katkılar sağlamıştır.

5.9.1. Mevzuat Uyum Çalışmaları ve Diğer Kurumlarla Koordinasyon

Sermaye Piyasası Kurulu AB mevzuat uyum çalışmalarını ilgili diğer kurumlarla koordineli biçimde yürütmektedir. Bu çerçevede Kurulumuzca 2011 yılı içerisinde diğer kurumlarla koordinasyon içinde yapılan çalışmalar aşağıda özetlenmektedir:

Kurulumuz, Avrupa Birliği Ortaklık Konseyi'nde alınan karar ile AB müktesebatının analitik incelemesini gerçekleştirmek amacıyla AB ile Türkiye arasında kurulan alt komitelerden "İç Pazar ve Rekabet Alt Komitesi" ve "Ekonomik ve Mali Konular, Sermaye Hareketleri ve İstatistik Alt Komitesi" ne iştirak etmektedir. Genellikle yılda bir kez düzenlenen alt komite toplantılarında AB müktesebatındaki gelişmeler ve müktesebatın uyarlanması ve uygulanması yönünde Türkiye'de sürdürülen çalışmalar değerlendirilmekte, konu ile ilgili sunuşlar yapılmaktadır. 2011'de Tek Pazar-Rekabet Alt Komitesi'ne gerçekleştirilmemiş olup, Mart 2011'de Ekonomik ve Parasal Konular, Sermaye Hareketleri ve İstatistik Alt Komitesi'ne katılım sağlanarak Kurulumuzla ilgili gelişmeler AB Komisyonu yetkililerine aktarılmıştır.

AB Müktesebatının iç hukuka aktarılmasında mevzuat uyum takvimi, sorumlu kuruluşları ve izlenecek usulü belirleyen ulusal taahhüt belgesi niteliğindeki "Ulusal Program" 31 Aralık 2008 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanmıştır. Ulusal programın Kurulumuz görev alanına giren kısımlarının hazırlanması ile ilgili çalışmalara katkı sağlanmış olup mevzuat uyumuna yönelik çalışmalar Ulusal Programa uygun olarak sürdürülmektedir. Bu çerçevede 2006-2007 yılları arasında "Sermaye Piyasası Kurulu'na Avrupa Birliği Sermaye Piyasası Standartlarına Uyumda Yardım" isimli Eşleştirme Projesinde hazırlanan taslaklardan da yararlanarak, yeni Taslak SPKn'nin hazırlanmasına ilişkin çalışmalara 2011 yılı içerisinde de devam edilmiştir.

Ayrıca AB Müktesebatı'nın Üstlenilmesine İlişkin Türkiye Ulusal Programı ve 15 Mart 2010 tarihli 2010-2011 Eylem Planı'nda belirtilen Kurulumuz taahhütlerinin gerçekleştirilmesi amacıyla, Kurul Karar Organı'nın 02/04/2010 tarih ve 8/287 sayılı kararı uyarınca, ilgili Dairelerin katılımıyla mevzuat hazırlama çalışmaları yürütülmüştür. Diğer taraftan, Mali Hizmetler Faslı kapsamına giren her bir AB mevzuatı ile ilgili detaylı mevzuat uyum tabloları hazırlanmış, ilgili Dairelerin görüşleri de alınarak AB Bakanlığı'na gönderilmiştir. Bunun yanı sıra Mali Hizmetler Faslı'nda yer alan AB mevzuatının tercüme edilmesi ile ilgili çalışmalara katılım sağlanmıştır.

Mevzuat uyumunda ilgili kurumlar arasında eşgüdümün sağlanmasına yönelik olarak, mevzuat uyumu konusundaki gelişmelerin Ulusal Program Veri Tabanı kapsamında güncel olarak izlenmesi ve uyum takviminin koordinasyonu amacıyla düzenli katkılar yapılmıştır.

2011 Yılı İlerleme Raporu'nun "Türkiye Katkısının" hazırlanması çalışmalarına katılmış, İlerleme Raporunda Kurulumuz faaliyet alanına giren konular değerlendirilmiş, 2011 yılı Katılım Öncesi Ekonomik Programı'nın Kurulumuz görev alanına giren bölümüne ilişkin katkılarımız ilgili koordinatör kuruma iletilmiştir. Ayrıca, AB müzakere sürecini ve müzakere fasılları çerçevesinde kaydedilen gelişmeleri değerlendirmek amacıyla ilgili kamu kurumlarının katılımı ile düzenlenen İç Koordinasyon ve Uyum Komitesi'ne katılım sağlanmıştır.

Sermaye piyasası mevzuatı çerçevesinde yapılan tüm düzenleme çalışmalarında AB düzenlemeleri de dikkate alınmakta ve AB'nin sermaye piyasası mevzuatına yönelik yeni düzenlemeleri de sürekli olarak takip edilmektedir. Bu çerçevede bugüne kadar halka açık anonim ortaklıklar, kurumsal yatırımcılar, aracı kuruluşlar, bireysel yatırımcılar ve borsalar, diğer sermaye piyasası kurumları ve piyasalara yönelik bir dizi düzenleme yapılmıştır. Yaşanan küresel krizin Avrupa Birliği sermaye piyasalarındaki etkileri düzenleyici kuruluşların iç piyasalarına yönelik denetim ve düzenleme çalışmalarının artmasına ve gerek Avrupa çapında gerek üye ülkeler bazında düzenleme altyapısı ve düzenleyici kurum yapılarında değişikliğe gidilmesine neden olmuştur. Bu gelişmelerin de yakından izlenebilmesi amacıyla faaliyetler sürdürülmektedir. Bu amaçla Kurulumuz faaliyet alanına giren AB mevzuatı, üye ülkelerdeki gelişmeler ve ESMA çalışmaları düzenli olarak izlenmiş, konu ile ilgili olarak Kurul personeline yönelik ayrıntılı aylık AB bültenleri hazırlanmıştır.

5.9.2. AB Fonlarından Yararlanmaya Yönelik Faaliyetler

AB mevzuatına ve uygulamalarına uyum çalışmalarında AB fonlarından ve diğer AB üyesi ülke fonlarından yararlanma amacıyla çalışmalar yürütülmektedir.

Bu çerçevede 2006-2007 döneminde Almanya Federal Maliye Bakanlığı ile gerçekleştirilen "Sermaye Piyasası Kuruluna Avrupa Birliği Sermaye Piyasası Standartlarına Uyumda Yardım" isimli Eşleştirme Projesi'nin (Twinning Project) tamamlanmasının ardından AB Katılım Öncesi Mali Yardımlarından yararlanmak üzere hazırlanan "Sermaye Piyasası Kurulu'nun Kapasitesinin Artırılması" konulu proje önerisi AB Komisyonu tarafından onaylanmıştır. Proje bileşenleri, temel olarak "Muhasebe ve Denetim Alanında Eğitim" ve "SPK'nın İdari Kapasitesinin Artırılması ve Uygulamaların Tesis Edilmesi"ne yönelik faaliyetler içermektedir. Bu kapsamda 2011 yılında AB Komisyonu tarafından talep edilen proje fişi değişikliği ve ilgili ihale dökümanlarının hazırlanması çalışmaları sürdürülmüştür. Ayrıca "Sermaye Piyasası Kurulu'nun Bilgi İşlem Kapasitesinin Güçlendirilmesi" konulu proje önerisi ile ilgili çalışmalar devam etmektedir. Projelerin yönetilmesi ile izleme ve değerlendirme faaliyetlerinin sürdürülmesi amacıyla, koordinasyonu Avrupa

Birliği Bakanlığı tarafından sağlanan çalışmalara da katkıda bulunulmuştur.

AB üyeliğine aday ülkelerin teknik destek ihtiyaçlarının ve AB tarafından sağlanacak destek ve fonların kapsamının uzun dönemli olarak belirlenmesi amacıyla Avrupa Komisyonu tarafından 2011 - 2013 yıllarına ilişkin olarak hazırlanmakta olan Çok Yıllı Endikatif Planlama Belgesi'ne (Multiannual Indicative Planning Document) Kurulumuz ihtiyaçları dikkate alınarak katkıda bulunulmuştur.

Kısa süreli teknik yardımlar kapsamında ise aday ülkelere AB mevzuatına uyum sağlanması ve gerekli idari alt yapının kurulması için teknik yardım sağlayan Avrupa Komisyonunun Genişlemeden Sorumlu Genel Müdürlüğü altında faaliyet gösteren Teknik Yardım Bilgi Paylaşımı Ofisi (Technical Assistance Information Exchange Office - TAIEX) ve Kurulumuzun işbirliği 2011 yılında da devam etmiştir. İhtiyaç duyulan alanlarda seminer/çalışma toplantısı, çalışma ziyareti ve uzman taleplerinde bulunulması ve kabul edilen taleplerin gerçekleştirilmesi zemininde yürütülen faaliyetler çerçevesinde 2011 yılının,

- Nisan ayında "Master-Feeder Fonlar ve Temel Yatırımcı Bilgileri" konulu çalıştay
- Eylül ayında yabancı uzmanların katılımıyla "Yatırım Fonları ve OTC Düzenlemeleri" konusunda bir toplantı ve "Uluslararası Denetim Standartları" konusunda Sofya'da çalışma ziyareti gerçekleştirilmiştir.

Ayrıca TAIEX'den teknik yardım alınması amacıyla yeni teknik destek başvurularında bulunulmuştur. TAIEX işbirliği ile düzenlenen toplantılar sonucunda Kurulumuz sorumluluk alanına giren AB mevzuatı ve farklı üye ülke uygulamaları hakkında bilgi edinilmesi imkanı sağlanmaktadır.

AB fonlarından sağlanan kısa süreli teknik yardım çalışmaları kapsamında ayrıca, Avrupa Birliği Entegrasyon Sürecinin Desteklenmesi (Support Activities to Strengthen the European Integration Process - SEI) başlıklı program kapsamında Kurulumuzca hazırlanarak Avrupa Birliği Genel Sekreterliği tarafından kabul edilen ve 24 Kasım 2010'da başlamış olan "Bilgi Teknolojileri Denetimi (IT Audit)" konulu proje 2011 yılı içinde tamamlanmıştır.

5.10. ULUSLARARASI İLİŞKİLER

Küreselleşen dünyada sermayenin giderek hareketlenmesi uluslararası ilişkilerin önemini artırmıştır. Bu çerçevede Kurulun faaliyetlerinden bir kısmını yurt dışı uygulamalardan ve tecrübelerden yararlanılması ile düzenleyici otoriteler arasındaki iş birliğinin geliştirilmesi oluşturmaktadır.

Kurulumuzca, ülkelerarası çoklu ve ikili ilişkilere büyük önem verilmektedir. Bu amaçla, Kurulun üyesi bulunduğu uluslararası kuruluşlar, diğer ülkelerin sermaye piyasası otoriteleri ve

Kurulun faaliyet alanıyla ilgili diğer yabancı kuruluşlar (OECD, Dünya Ticaret Örgütü, Dünya Bankası, IMF gibi) ile ilişkilerimizi geliştirmek için çalışmalar yapılmakta, üyesi bulunduğumuz Uluslararası Menkul Kıymetler Komisyonları Örgütü (International Organization of Securities Commissions, IOSCO) faaliyetlerine aktif katılım sağlanmaktadır.

Günümüzde bilgi ve bilginin transferi sermaye piyasalarının güvenilirliği açısından da büyük önem taşımaktadır. Dünyada yaşanan küreselleşme eğilimine paralel olarak Kurulumuzda, yabancı ülkelerin sermaye piyasası otoriteleri ile işbirliği ve bilgi transferine ilişkin mutabakat (Memorandum of Understanding) tesis etme çalışmaları sürdürülmektedir.

5.10.1. Uluslararası Menkul Kıymetler Komisyonları Örgütü (IOSCO)

IOSCO sermaye piyasalarındaki düzenleyici/denetleyici otoritelerin, ilgili alanlarda koordinasyon ve iş birliği sağlamak, sermaye piyasalarının yasal ve kurumsal yapısına ilişkin olarak ortak uluslararası standartlar oluşturmak ve üyeler arasında bilgi alış verişini olanaklı kılmak yatırımcının korunması ve sistemik riskin azaltılmasına yönelik çalışmaları yürütmek amacıyla oluşturdukları bir kuruluştur. IOSCO, mali piyasalarla ilgili diğer uluslararası kuruluşlarla da iş birliği halinde faaliyet göstermekte ve alanındaki en etkin uluslararası kuruluş niteliğini taşımakta olup sermaye piyasaları alanında G20 gündemindeki konulara ilişkin FSB çalışmalarına destek vermektedir.

Kurulumuz 1988 yılında üye olduğu IOSCO'nun faaliyetlerine katılmaktadır. Bu kapsamda Kurulumuz aşağıdaki komite ve çalışma grubu çalışmalarına aktif olarak iştirak ederek IOSCO amaç ve hedeflerinin gerçekleştirilmesi yönünde politika oluşturulmasına katkıda bulunmaktadır.

- Başkanlar Komitesi (Presidents' Committee)
- Yürütme Komitesi (Executive Committee)
- Gelişmekte Olan Piyasalar Komitesi (EMC - Emerging Markets Committee)
- Gelişmekte Olan Piyasalar Komitesi Danışma Kurulu /EMC Advisory Board)
- Teknik Komite (Technical Committee- gözlemci)
- Avrupa Bölge Komitesi (ERC- European Regional Committee)
- Gelişmekte Olan Piyasalar Komitesi Çalışma Grupları (EMC Working Groups)
- Uygulama Komitesi (Implementation Committee)
- İzleme Grubu (Screening Group)
- Gözetim Grubu (Monitoring Group)
- Sistemik Risk ve Araştırma Grubu (SRRC)

Kurulumuzun 2011 yılı içerisinde IOSCO faaliyetlerine ilişkin olarak yürüttüğü çalışmalar aşağıda özetlenmektedir.

Gelişmekte Olan Piyasalar Komitesi (EMC)

2010 yılı Haziran ayında Montreal'de gerçekleştirilen IOSCO Yıllık Konferansı'nda Kurulumuz Başkanı A. Vedat AKGİRAY 2 yıllık bir süre için Gelişmekte Olan Piyasalar Komitesi Başkanı olarak seçilmiştir.

EMC'nin 2011 yılı toplantısı 17-19 Ekim tarihleri arasında Dominik Cumhuriyeti'nde gerçekleştirilmiştir. IOSCO Prensipleri ve Metodolojisi'nin uygulanması, yeni prensiplerle finansal piyasaların etkin düzenleme ve denetiminin sağlanması konuları ele alınmış, EMC Çalışma Grupları'nın tamamlanan çalışmaları üyelerin bilgisine sunulmuş ; gelişmekte olan ülkelerde yatırımcı tabanının geliştirilmesi ve sistemik risk konularında çalıştaylar gerçekleştirilmiş; EMC Genel Kurul toplantısına Kurulumuzca Başkanlık edilmiş; ayrıca, güncel konularla ilgili çeşitli paneller düzenlenmiştir.

EMC Başkanlığı sıfatıyla söz konusu Komite çalışmalarının idari boyutuyla da ilgilenilmesinin yanı sıra Kurulumuzca, EMC bünyesinde faaliyet gösteren çalışma gruplarının projelerine aktif olarak katılmış ve düzenledikleri anketler cevaplandırılmış olup, EMC Başkanlığı tarafından gelişmekte olan ülkelerin finansal krizden nasıl etkilendikleri, mevcut ve gelecekte karşılaşılabilecek muhtemel sorunları tespit etmek amacıyla 2011 yılında dördüncüsü düzenlenen anketin sonuçları Kurulumuzca analiz edilerek Dominik Cumhuriyeti'nde gerçekleştirilen EMC toplantısı esnasında sunulmuştur.

Ayrıca, EMC faaliyetleri ile ilgili olarak IOSCO faaliyet raporunun hazırlanması çalışmalarına katkı sağlanmıştır.

Gelişmekte Olan Piyasalar Komitesi Danışma Kurulu (EMC Advisory Board)

Kurulumuz EMC Başkanlığı sıfatıyla 2007 Aralık ayından beri üyesi olduğu, Gelişmekte Olan Piyasalar Komitesi bünyesinde faaliyet gösteren ve Komiteyi yönlendirici fonksiyon üstlenmiş bulunan "Danışma Kurulu" (Advisory Board)'nın da başkanlığını yürütmektedir.

Bu kapsamda, 2011 yılı Nisan ayında Cape Town'da ve Ekim ayında Dominik Cumhuriyeti'nde yapılan EMCAB toplantılarına başkanlık edilmiştir. Ayrıca, söz konusu toplantılarda Yürütme Komitesi ve Teknik Komite'nin gerçekleştirdiği ortak toplantıya katılım sağlanmıştır.

Yürütme komitesi toplantılarında IOSCO'nun geçiş dönemindeki yapısı onaylanmış, Eylül ayında yapılan toplantıda ise EMC ve Teknik Komite çalışma gruplarının birleştirilmesi konularındaki esaslar netleştirilmiş, IOSCO prensiplerinin uygulanmasına yönelik metodoloji onaylanarak uygulamaya konmuştur.

Diğer IOSCO Çalışmaları

Kurulun 2011 yılında iştirak etmiş olduğu diğer IOSCO çalışma grupları aşağıda yer almaktadır:

IOSCO Genel Kurulu niteliğindeki Başkanlar Komitesi IOSCO Yıllık Konferansı sırasında toplanmakta olup, bu yıl Nisan ayında Cape Town'da gerçekleştirilen toplantıya katılım sağlanmış, IOSCO tüzüklerinde stratejik planla bağlantılı yapılan değişiklikler tartışılıp onaylanmıştır.

Halen IOSCO bünyesinde faaliyet göstermekte olan 4 bölgesel Komite'den biri olan Avrupa Bölge Komitesi'nin üyesi olan Kurulumuz söz konusu Komite'nin Haziran ayında Lizbon'da ve Aralık ayında Brüksel'de yapılan toplantılarına katılım sağlamıştır. Anılan toplantılarda Kurulumuzca yapılan son mevzuat değişiklikleri ve sermaye piyasalarımızdaki gelişmeler hakkında bilgi verilmiş, ayrıca IOSCO'nun stratejik yönü çerçevesinde yeniden yapılması hususunda Komite üyeleri arasında görüş alış veriş yapılmıştır.

Öte yandan, EMC altında faaliyet göstermekte olan 5 adet çalışma grubunun yürüttüğü faaliyetlere katkı sağlanmış, yıl içinde söz konusu çalışma gruplarıncı hazırlanan anketler yanıtlanmış, yapılan toplantılarda Kurulumuz görüşleri iletilmiştir.

Menkul Kıymet Düzenlemelerine ilişkin IOSCO İlke ve Amaçlarının uygulanması, değerlendirilmesi ve geliştirilmesi gibi konularda faaliyet gösteren Uygulama Komitesi'nin çalışmalarına iştirak edilmiştir. Bu kapsamda, IOSCO ilkelerinin güncellenmesine katkıda bulunulmuş, ayrıca IOSCO ilkelerinin uygulamaya geçirilmesine yönelik geliştirilen yöntemlerin (metodoloji) güncellenmesi çalışmaları kapsamında hazırlanan taslak metin ile ilgili EMCAB üyelerinin görüşleri alınarak metinde gerekli değişikliklerin yapılması işlemi koordine edilmiştir. Diğer taraftan, bilgi paylaşımı ve işbirliğine yönelik IOSCO Çok Taraflı Mutabakatını imzalamak talebiyle başvuruda bulunan düzenleyici kuruluşların başvurularını inceleyerek görüş oluşturmakla görevli olan IOSCO Çok Taraflı Mutabakatı ile ilgili İzleme Komitesi'nin (Screening Group) toplantılarına katılım sağlanmıştır. IOSCO Çok Taraflı Mutabakatı'na taraf olan ve A listesinde yer alan ülkelerin sayısı 2011 yılı sonu itibarıyla 80'e ulaşmıştır. Gözetim Grubu (Monitoring Group) ise IOSCO Çok Taraflı Mutabakatının uygulamasına ilişkin gözetimin sürdürülmesi ve gerekli değişikliklerin yapılması ile görevli olup, yıl içerisinde bir kez, IOSCO Yıllık Konferansı sırasında toplanmaktadır. Nisan ayında Cape Town'da gerçekleşen söz konusu toplantıya Kurulumuzca da katılım sağlanmıştır.

Finansal İstikrar Kurulu'na (FSB) İlişkin Çalışmalar

FSB düzenleme, denetim ve diğer finansal sektör politikalarının etkin biçimde uygulanmasının teşvik edilmesi ve geliştirilmesi amacıyla ulusal otoritelerin ve uluslararası standard belirleyicilerin

çalışmalarını uluslararası düzeyde koordine etmek üzere kurulmuştur.

FSB'nin görevleri arasında; finansal sistemdeki kırılganlıkları değerlendirmek ve bunlar için gerekli önlemleri belirlemek, finansal istikrar için otoritelerarası koordinasyon ve bilgi değişimini teşvik etmek, piyasa gelişmelerini izlemek ve buna göre tavsiyelerde bulunmak, düzenleme standartlarını karşılayan en iyi uygulamaları izlemek ve tavsiye etmek yer almaktadır.

Kurulumuz Haziran 2010'da gerçekleştirilen Yıllık Konferans'ta IOSCO EMC Başkanı seçilmesi nedeniyle, FSB toplantılarına da iştirak etmeye başlamıştır. Bu çerçevede, 2011 yılında yapılan toplantılarda EMC bünyesinde yapılan çalışmalarla ilgili FSB'ye geribildirimde bulunmaktadır. Ayrıca, Kurulumuz IOSCO çalışmaları dışındaki hususlarda TCMB ile koordineli olarak FSB çalışmalarına katkı sağlamaktadır.

Diğer taraftan, Kurulumuz FSB bünyesindeki Gelişmekte Olan Piyasalar (Emerging Markets and Developing Economies –EMDEs) Çalışma Grubu'nun alt gruplarından sermaye piyasalarının güçlendirilmesi ve sermaye hareketleri ve döviz kuru riskinin yönetimi konularındaki alt çalışma gruplarına katkı sağlamıştır.

5.10.2. Ekonomik Kalkınma ve İşbirliği Örgütü (OECD) ile ilgili çalışmalar

OECD Kurumsal Yönetim Komitesi

Kurulumuz, OECD bünyesinde oluşturulan OECD Kurumsal Yönetim Komitesi (OECD Corporate Governance Committee) çalışmalarına aktif katılım sağlamakta olup Ulusal Eşgüdüm Birimi olma görevini sürdürmektedir. Komite, kurumsal yönetim uygulamalarını geliştirme amaçlı çalışmalar yapmaktadır.

Kurumsal Yönetim Komitesi'nin 2011 yılı Nisan ve Kasım aylarında Paris'te yapılan toplantısına Kurulumuzca da katılım sağlanmıştır. Ayrıca, Kurulumuz temsilcisi söz konusu Komite'nin çalışmalarında ve iş programının belirlenmesinde stratejik olarak destek vermekte olan OECD Kurumsal Yönetim Komitesi Bürosu'na seçilmesi nedeniyle, anılan Büro çalışmalarına katılmaktadır.

MENA ve Avrasya Bölgelerine yönelik OECD Projeleri

OECD Kurumsal Yönetim Komitesi ile ilişkilerimiz 2011 yılında yeni bölgesel girişimlerle güçlendirilmiştir. Kurulumuz İMKB ile birlikte, OECD'nin koordinasyonunda Ortadoğu - Kuzey Afrika (MENA) ve Avrasya bölgelerinde gerçekleştirilen iki projeye destek vermiştir. Söz konusu projelerde Mısır, Fas, Tunus, Cezayir, Azerbaycan, Kazakistan gibi gelişmekte olan piyasalarda sermaye piyasalarının ve menkul kıymet borsaları yoluyla kurumsal yönetimin geliştirilmesi hedeflenmektedir. Bu

amaçla, OECD girişimiyle Ortadoğu ve Kuzey Afrika'da Borsalar ile Kurumsal Yönetimin Geliştirilmesi Görev Gücü" ve "Sermaye Piyasalarının Gelişimi için Kurumsal Yönetim Avrasya Grubu" oluşturulmuştur.

5.10.3. ABD Menkul Kıymetler Borsa Komisyonu (SEC) ile işbirliği

Ülkemiz ve Amerika Birleşik Devletleri arasında Nisan 2009 tarihinde ekonomik ve ticari işbirliğinin güçlendirilmesi amacıyla oluşturulan "Türkiye-ABD Stratejik Ekonomik ve Ticari İşbirliği Çerçevesi"nde Kurulumuz ve ABD finansal piyasaları düzenleyici kuruluşu Menkul Kıymetler ve Borsa Komisyonu (Securities and Exchange Commission-SEC) arasında "Düzenleyici Diyalog" olarak adlandırılan bir işbirliği mekanizması oluşturulmasına karar verilmiştir. Bu çerçevede Kurulumuz ile SEC arasında 2011 yılı Temmuz ayında "görev tanım belgesi" imzalanmıştır. Her iki ülkenin sermaye piyasalarında, yatırımcının, piyasa bütünlüğünün korunması, Türkiye ve ABD arasındaki sınır ötesi menkul kıymet faaliyetlerinin artırılması hedeflenmekte ve bu amaçla, "düzenleme", "denetim" ve "eğitim" alanlarında ikili ve gerektiğinde eğitim alanında üçüncü ülkeleri de içerecek bir işbirliğinin yapılması planlanmaktadır.

5.10.4. Kurulumuz Personelinin Uluslararası Örgüt ve Yabancı Kuruluşlar Nezdinde Geçici Personel (Secondee) Olarak Görevlendirilmesi

IOSCO'nun Madrid'de bulunan merkezinde, gelişmekte olan piyasalar konusunda OECD'nin Paris'te bulunan merkezinde ise, kurumsal yönetim konusunda geçici personel olarak görev yapmak üzere Kurulumuzdan 1'er personel görevlendirilmiştir.

Diğer taraftan, SEC'nin Washington'da bulunan merkezinde, geçici personel olarak görev yapmak üzere Kurulumuzdan 1 personel SEC tarafından seçilerek, Washington'da 1 yıl süre ile görevlendirilmiştir.

5.10.5. Dünya Ticaret Örgütü (WTO) ve Hizmet Ticareti Genel Anlaşması (GATS)

WTO Mali Hizmetler Komitesi çalışmalarına Kurulumuzca da iştirak edilmekte olup, 2011 yılı içerisinde de bu çalışmalar devam etmiştir. Mart ayında DTÖ'nün Cenevre'deki merkezinde yapılan Mali Hizmetler Ticareti Komitesi toplantısına iştirak edilmiştir.

Ayrıca, Dünya Ticaret Örgütü'nün hizmet müzakereleri kapsamında, Türkiye ile Güney Kore arasında imzalanması planlanan ve Ekonomi Bakanlığı'nın koordinasyonunda yürütülen Serbest Ticaret Anlaşmaları çalışmalarına Kurulumuz faaliyet alanı kapsamında 2011 yılında da Kurulumuzca

katılım sağlanmış, G. Kore ile yürütülen STa görüşmelerine Kurulumuzca da katılım sağlanmıştır.

Diğer taraftan, Ekonomi Bakanlığı'nın koordinasyonunda yürütülen DTÖ Ticaret Politikası Gözden Geçirme Mekanizması çalışmalarına Kurulumuzca katkıda bulunulmuştur.

5.10.6. İslami Finansal Hizmetler Kurulu (IFSB) ile İlgili Çalışmalar

Kurulumuz, İslami finansal hizmetler sektörünün sağlamlığını ve istikrarını güçlendirmek üzere kurulmuş olan, bankacılık, sermaye piyasaları ve sigortacılık konusunda uluslararası standartlar ve yönlendirici prensipler belirleyen, araştırmalar yapan, sektörle ilgili konularda koordinasyon görevini yerine getiren, toplantı, seminer ve konferanslar düzenleyen bir kurum olan ve merkezi Kuala Lumpur'da bulunan İslami Finansal Hizmetler Kurulu'na (IFSB) Ağustos 2010'da yardımcı üye sıfatıyla üye olmuştur.

2010 yılında yardımcı üye sıfatıyla üye olduğumuz, IFSB'nin 2011 yılında gerçekleştirilen çeşitli toplantılarına Kurulumuzca katılımcı ve konuşmacı olarak katkı sağlanmıştır.

5.10.7. İslam Konferansı Teşkilatı Ekonomik ve Ticari İşbirliği Daimi Komitesi (İSEDAK) ile İlgili Çalışmalar

Kurulumuz, İslam İşbirliği Teşkilatı , İSEDAK üyelerine yönelik olarak 2011 yılı Eylül ayında "İSEDAK Sermaye Piyasaları Düzenleyici Kuruluşları Konferans ve Yuvarlak Masa Toplantısı" düzenlemiştir. Ülkemiz ve üye ülke finansal piyasalarının genel görünümü, küresel finansal krizin gelişmekte olan finansal piyasalara etkisi, işbirliği yapılabilecek alanlar ve uygun işbirliği platformunun kurulması konuları ele alınarak, İSEDAK Sermaye Piyasaları Düzenleyici Kuruluşlar Forumu kurulmuş, forum başkanlığını Kurul Başkanı A. Vedat AKGİRAY'ın, Forum Sekreterliğini ise Kurulumuzun üstlenmesine karar

verilmiştir. Forum kapsamında, finansal piyasaların altyapısının güçlendirilmesi, finansal eğitim, İslami finans ve üye ülke sermaye piyasaları düzenleyici kuruluşlarının idari kapasitesinin güçlendirilmesi konularında işbirliği yapılacaktır.

5.10.8. Uluslararası Bağımsız Denetim Düzenleyicileri Uluslararası Forumu (IFIAR) ile İlgili Çalışmalar

Uluslararası Bağımsız Denetim Düzenleyicileri Forumu (International Forum of Independent Audit Regulators - IFIAR), temelde bağımsız denetçi ve bağımsız denetim kuruluşlarının kalite kontrol gözetimi de dahil olmak üzere küresel düzeyde bağımsız denetimin kalitesinin artırılarak yatırımcının korunması ve kamu yararı sağlanması ortak amacının gerçekleştirilmesi için faaliyet göstermek üzere 2006 yılında kurulmuş, geniş katılımlı ve toplantılarına AB Komisyonu, Dünya Bankası, Basel Komitesi ve IOSCO'nun da gözlemci olarak katıldığı uluslararası bir organizasyondur.

Kurulumuz, 2009 yılında gelen davet üzerine üyelik başvurusu yapmış ve aynı yıl üyeliğe kabul edilmiş olup, bu kapsamda IFIAR'ın 2011 yılı içinde yapılan toplantıları ve çeşitli çalışmalarına katkı sağlanmıştır.

5.10.9. İkili İlişkiler ve İmzalanan Mutabakat Zabıtları (Memorandum of Understanding-MoU)

Diğer ülkelerdeki sermaye piyasalarında düzenleme ve denetim yetkisine sahip kuruluşlarla iş birliği çerçevesinde MoU imzalanması için başlatılan girişimler 2011 yılında da sürdürülmüştür. Bu kapsamda, 2011 yılı içerisinde Kırgız Cumhuriyeti, Pakistan ve Kore sermaye piyasası düzenleyici otoriteleri ile MoU imzalanmıştır. Kurul tarafından şimdiye kadar imzalanan ikili mutabakatlara ilişkin bilgiler aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

Tablo 5.18. Kurulca imzalanan İkili Mutabakatlar

Ülke	Kuruluş	Tarih
İngiltere	HM Treasury	Ağustos 1999
	Financial Services Authority	
	London Stock Exchange	
Fransa	Commission des Operations de Bourse (Autorité des Marchés Financières)	Mayıs 2000
Almanya	BAWe (BaFin)	Mayıs 2000
İsveç	Finansinspektionen	Haziran 2001
İtalya	Commissione Nazionale per le Società e la Borsa	Haziran 2001
ABD	Commodity Futures Trading Commission	Haziran 2001
Avustralya	Australian Securities and Investment Commission	Haziran 2001
Yunanistan	Capital Markets Commission	Ekim 2001
Portekiz	Comissão do Mercado de Valores Mobiliários	Ekim 2001
Malta	Malta Stock Exchange	Haziran 2001
	Malta Financial Services Center (Malta Financial Services Authority)	Nisan 2002
Arnavutluk	Albanian Securities Commission	Eylül 2003
Romanya	Romanian National Securities Commission	Ekim 2003
Bulgaristan	Financial Supervision Commission	Aralık 2004
Hirvatistan	Croatian Securities Commission	Nisan 2005
Makedonya	Securities and Exchange Commission	Nisan 2005
Hollanda	Netherlands Authority for Financial Markets	Haziran 2005
Bosna Hersek	Securities Commission of the Federation of Bosnia and Herzegovina Republic of Srpska Securities Commission	Ekim 2005
Dubai Uluslar arası Finans Merkezi	Dubai Financial Services Authority	Kasım 2005
Karadağ	Securities Commission of the Republic of Montenegro	Şubat 2006
İsrail	Israel Securities Authority	Şubat 2006
Tayvan	Financial Supervision Commission	Haziran 2006
Çin	China Securities Regulatory Commission	Kasım 2006
Suriye	Syrian Commission on Financial Markets and Securities	Ocak 2008
Rusya	Federal Markets Financial Service of Russia	Ağustos 2009
Malezya	Securities Commission of Malaysia	Nisan 2010
Azerbaycan	State Committee for Securities of the Republic Of Azerbaijan	Temmuz 2010
Birleşik Arap Emirlikleri	Emirates Securities and Commodities Authority	Ekim 2010
Kırgız Cumhuriyeti	State Service for Financial Market Regulation and Supervision under the Government of the Kyrgyz Republic	Şubat 2011
Pakistan	Securities and Exchange Commission of Pakistan	Eylül 2011
Kore	The Financial Services Commission of the Republic of Korea	Kasım 2011
Kaynak: SPK		

5.10.10. Kurulumuzca Düzenlenen Uluslararası Eğitim Programları

2011 yılı Mart ayında Kurulumuz ve TCMB tarafından ortaklaşa olarak "Finansal Eğitim ve Finansal Farkındalık: Zorluklar, Fırsatlar ve Stratejiler" konulu uluslararası konferans düzenlenmiştir. Ayrıca, Nisan 2011'de Kurulumuz, Dünya Bankası ve Uluslararası Finans Kuruluşu (International Finance Corporation) işbirliğinde "Türkiye'de Özel Sektör Tahvillerinin Gelişimi: Öncelikler ve Zorluklar" konulu çalıştay düzenlenmiştir. Öte yandan, Ekim 2011'de yine Kurulumuz ev sahipliğinde SEC ile ortaklaşa olarak "Sermaye Piyasası Araçlarının Düzenleme, Denetim ve Gözetimi" konulu eğitim semineri düzenlenmiştir.

5.10.11. Diğer Uluslararası Faaliyetler

Kurulumuzca sermaye piyasalarına yönelik gündemde olan konular ile mevcut piyasa koşullarının iyileştirilmesi ve geliştirilmesine ilişkin yürütülen çalışmalar kapsamında ihtiyaç duyulan ya da AB mevzuatı uyum çalışmalarına katkı sağlayan alanlarda düzenlenen konferanslara katılım gerçekleştirilmektedir.

Kurulumuz, yabancı sermaye piyasası düzenleyici otoritelerinin zaman zaman organize ettikleri eğitim veya staj programlarına katılımı desteklemektedir. Bu çerçevede, Kurulumuzca meslek personeline eğitim ve staj olanakları sağlamak üzere, gelişmiş piyasaların sermaye piyasası otoriteleri ile işbirliği ve diyalog çalışmaları yürütülmektedir.

IMF ve Dünya Bankası gibi uluslararası kuruluşların periyodik olarak yaptıkları çalışmalara katılım sağlanmıştır.

2011 yılı Haziran ayında Çin ve Tayland'dan, Ekim ayında Tayland'dan, Aralık ayında Cezayir'den gelen heyetlere Kurulumuzca sermaye piyasalarımızı tanıtıcı ya da eğitim amaçlı çeşitli programlar organize edilmiştir.

Ayrıca, Türk sermaye piyasalarının tanıtımına yönelik sermaye piyasasında faaliyet gösteren diğer kuruluşlarla birlikte Mayıs ve Ekim aylarında Almanya'da çeşitli organizasyonlar düzenlenmiştir.

5.11. LİSANSLAMA FAALİYETLERİ

Kurulumuzun Seri: VIII, No: 34 "Sermaye Piyasasında Faaliyette Bulunanlar İçin Lisanslama ve Sicil Tutmaya İlişkin Esaslar Hakkında Tebliğ"i 11 Ağustos 2001 tarihinde yayımlanarak yürürlüğe girmiş ve 10 Eylül 2001 tarihli Kurul Başkanlığı Onayı ile Lisanslama ve Sicil Grubu oluşturulmuştur.

Lisanslama sınavları ile amaçlanan, sermaye piyasası alanında ihtisas personeli, yönetici, türev araçlar personeli, gayrimenkul değerlendirme uzmanı, konut değerlendirme uzmanı, kredi derecelendirme uzmanı, kurumsal yönetim derecelendirme uzmanı, sermaye piyasasında bağımsız denetçi ve yönetici

olarak çalışanların mesleki yeterliliklerinin, bilgi ve tecrübelerinin saptanarak lisans belgelerinin verilmesidir.

Kurulumuzca düzenlenen ilk lisanslama sınavı 2002 yılı Eylül ayında; Sermaye Piyasası Faaliyetleri Temel Düzey Sınavı, Sermaye Piyasası Faaliyetleri İleri Düzey Sınavı, Türev Araçlar Sınavı ve Gayrimenkul Değerleme Uzmanlığı Sınavı ile yapılmaya başlanmıştır.

Kredi Derecelendirme Uzmanlığı Sınavı ve Kurumsal Yönetim Derecelendirme Uzmanlığı Sınavı 2005 yılı Eylül döneminde, Sermaye Piyasasında Bağımsız Denetim Sınavı 2007 yılı Eylül döneminde, Konut Değerleme Uzmanlığı Sınavı ise 2008 yılı Ocak döneminde başlayarak devam etmiştir.

Kurulumuzca; 2011 yılı içinde, Sermaye Piyasası Faaliyetleri Temel Düzey Sınavı, Sermaye Piyasası Faaliyetleri İleri Düzey Sınavı, Türev Araçlar Sınavı, Gayrimenkul Değerleme Uzmanlığı Sınavı, Kredi Derecelendirme Uzmanlığı Sınavı, Kurumsal Yönetim Derecelendirme Uzmanlığı Sınavı, Sermaye Piyasasında Bağımsız Denetim Sınavı ve Konut Değerleme Uzmanlığı Sınavı olmak üzere 8 çeşit sınav yapılmıştır. Takas ve operasyon sorumlularının lisans alabilmeleri için, Sermaye Piyasası Faaliyetleri Temel Düzey Sınavının sadece "Takas ve Operasyon İşlemleri" başlıklı bölümünden başarılı olmaları, türev araçlar muhasebe ve operasyon sorumlularının ise lisans alabilmeleri için Türev Araçlar Sınavının sadece "Muhasebe, Takas ve Operasyon İşlemleri" başlıklı bölümünden başarılı olmaları gereklidir.

Lisanslama sınavlarında başarılı olanlara katıldıkları sınav türüne göre; Sermaye Piyasası Faaliyetleri Temel Düzey Lisansı, Sermaye Piyasası Faaliyetleri İleri Düzey Lisansı, Türev Araçlar Lisansı, Takas ve Operasyon Sorumlusu Lisansı, Gayrimenkul Değerleme Uzmanlığı Lisansı, Kredi Derecelendirme Uzmanlığı Lisansı, Kurumsal Yönetim Derecelendirme Uzmanlığı Lisansı, Sermaye Piyasasında Bağımsız Denetim Lisansı, Konut Değerleme Uzmanlığı Lisansı, Temel Düzey Müşteri Temsilciliği Lisansı, Türev Araçlar Müşteri Temsilciliği Lisansı, Türev Araçlar Muhasebe ve Operasyon Sorumlusu Lisansı verilir.

Lisanslama sınavlarında başarılı sayılmak için sınav konularının her birinden 100 üzerinden en az 60 alınması ve alınan notların aritmetik ortalamasının en az 70 olması gerekmektedir.

2011 yılında yapılan lisanslama sınavları Ağustos ve Aralık aylarında olmak üzere 2 kez düzenlenmiştir. Her sınav döneminde lisanslama sınavlarına yönelik ayrıntılı bilgileri içeren Sınav Kılavuzu, sınavların konu ve alt konu başlıkları ile oturum tablosu internet ortamında adaylara duyurulmaktadır.

Sermaye Piyasası Lisanslama Sicil ve Eğitim Kuruluşu Anonim Şirketi 13.06.2011 tarihinde kurulmuş ve 16.06.2011 tarihinde tescil edilerek tüzel kişilik kazanmıştır.

2011 yılı içinde yapılan lisanslama sınavları Sermaye Piyasası Lisanslama Sicil ve Eğitim Kuruluşu Anonim Şirketi ve Millî Eğitim Bakanlığı Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü'nün işbirliği yanında Kurulumuz ve Türkiye Sermaye Piyasası Aracı Kuruluşları Birliği'nin katkıları ile gerçekleştirilmiştir.

Lisanslama sınavları; Ankara, Adana, Antalya, Bursa, Diyarbakır, Erzurum, Gaziantep, İstanbul, İzmir, Kayseri, Konya ve Samsun illerinde yapılmıştır.

2002 Eylül-2004 Mayıs dönemlerinde Kurulumuzca düzenlenen lisanslama sınavlarından en az birine katılanlar "geçiş süreci" olarak adlandırılan süreçten yararlanmışlardır. Geçiş süreci 2010 yılı Kasım ayında yapılan sınav sonuçlarının açıklandığı tarihte sona ermiştir. Sermaye piyasası kurumlarında lisans gerektiren görev ve kadrolarda, lisansı olmayan kişilerin çalıştırılması ve işe alınması mümkün değildir. Ancak Kurulumuzca halen bir sermaye piyasası kurumunda çalışan ve lisans almak için sınavlara girerek çaba gösteren kişilerin mağdur olmamaları için bir istisna tanınarak geçiş süreci öngörülmüştür. Buna göre, halen bir sermaye piyasası kurumunda çalışan ancak lisans belgesi bulunmayan kişilerden, 2010 yılında yapılan sınavlardan en az birine katılarak lisans almak için çaba gösteren kişilere,

2011 yılından itibaren yapılacak ilk 3 sınava başvurmak şartıyla üçüncü sınavın sonuçlarının açıklandığı tarihe kadar bulundukları görevde çalışmaya devam etmeleri imkanı tanınmıştır.

2002 Eylül - 2011 Aralık döneminde gerçekleştirilen 26 sınavda 18,292 adet Sermaye Piyasası Faaliyetleri Temel Düzey Lisansı, 7,014 adet Sermaye Piyasası Faaliyetleri İleri Düzey Lisansı, 3,020 adet Türev Araçlar Lisansı, 6,733 adet Takas ve Operasyon Sorumlusu Lisansı, 2,410 adet Gayrimenkul Değerleme Uzmanlığı Lisansı, 718 adet Kredi Derecelendirme Uzmanlığı Lisansı, 868 adet Kurumsal Yönetim Derecelendirme Uzmanlığı Lisansı, 1,983 adet Sermaye Piyasasında Bağımsız Denetim Lisansı ve 174 adet Konut Değerleme Uzmanlığı Lisansı, 847 adet Türev Araçlar Muhasebe ve Operasyon Sorumlusu Lisansı, 2,155 adet Temel Düzey Müşteri Temsilciliği Lisansı, 1,365 adet Türev Araçlar Müşteri Temsilciliği Lisansı olmak üzere toplam 45.579 adet lisans belgesine hak kazanılmıştır.

2002 - 2011 yılları arasında gerçekleştirilen lisanslama sınavlarında hak kazanılan lisans sayısına ilişkin bilgiler aşağıdaki tabloda yer almaktadır (Tablo 5.19).

Tablo 5.19. Hak Kazanılan Lisans Sayıları (Eylül 2002-Aralık 2011 Dönemi)

Lisans Türleri	Hak Kazanılan Lisans Sayısı
Sermaye Piyasası Faaliyetleri Temel Düzey Lisansı	18.292
Sermaye Piyasası Faaliyetleri Temel Düzey Lisansı (Takas ve Operasyon Modülü)	6.733
Sermaye Piyasası Faaliyetleri İleri Düzey Lisansı	7.014
Türev Araçlar Lisansı	3.020
Türev Araçlar Muhasebe ve Operasyon Sorumlusu Lisansı	847
Gayrimenkul Değerleme Uzmanlığı Lisansı	2.410
Kredi Derecelendirme Uzmanlığı Lisansı	718
Kurumsal Yönetim Derecelendirme Lisansı	868
Sermaye Piyasasında Bağımsız Denetim Lisansı	1.983
Konut Değerleme Uzmanlığı Lisansı	174
Temel Düzey Müşteri Temsilciliği Lisansı	2.155
Türev Araçlar Müşteri Temsilciliği Lisansı	1.365
TOPLAM	45.579

5.12. BİLGİLENDİRME

Yatırımcı başvurularına ilişkin faaliyetler Kurumsal İletişim Dairesi altında faaliyet gösteren Bilgi Edinme Birimi (BEB) tarafından yerine getirilmektedir.

BEB'e gelen başvurular "şikayet ,görüş ve öneriler" ile "bilgi edinme" olmak üzere iki bölümde ele alınmakta olup, bilgi

edinme başvuruları "4982 Sayılı Bilgi Edinme Hakkı Kanunu" çerçevesinde 15 iş günü içinde cevaplanmaktadır. 2009, 2010 ve 2011 yıllarında BEB'e gelen başvurular hakkındaki özet bilgi aşağıda verilmektedir:

Tablo 5.20. BEB'e Gelen Başvurular

Gelen Başvurular	2009	2010	2011
Şikayet, Görüş ve Öneriler	1.472	2.238	5.801
Bilgi Edinme Başvuruları	822	848	2.025
Toplam	2.294	3.086	7.826

Yukarıda verilen Tablodan da görüleceği üzere yıllar itibariyle toplam başvuru sayısı, 2009 yılında 2.294 iken 2010 yılında 3.086'ya 2011 yılında ise 7.826'ya ulaşmıştır.

Kurulumuzun bu faaliyetleri ile yatırımcıların bilgilendirilmesinin, yatırımcıya yönelik bir eğitim olarak değerlendirilmesi mümkün bulunmaktadır.

5.13. BİLGİ KAYNAKLARI

Sermaye piyasalarını ilgilendiren sosyal, ekonomik ve mali konulara ilişkin yerli ve yabancı, basılı ve elektronik yayınları derlemek, takip etmek ve hizmete sunmak amacı ile kurulmuş olan bir ihtisas kütüphanesi olan Kurulumuz kütüphanesi, Kurul içi ve Kurul dışı uzman ve araştırmacılara aktif olarak hizmet sunmaya devam etmektedir. Kurul dışı araştırmacıları; üniversite öğrenci ve öğretim üyeleri ile ekonomi alanında hizmet veren kamu kurumu çalışanları ve yatırımcılar oluşturmaktadır.

Modern bir bilgi merkezi olması amaçlanan Kurul kütüphanesinde, bilgiye hızlı ve kolay erişim olanakları tanıyan teknolojik gelişmeler ile birlikte kullanıcılara sunulan hizmetler de gelişmiştir. Kütüphane işlevlerinin bilgisayar ortamında gerçekleştirilmesi ve Kurul içi ağ sistemi ile kullanıcılara, kendi bilgisayarlarından koleksiyonu tarayabilme ve elektronik yayınlara ulaşabilme olanakları sağlamaktadır.

Kurul kütüphanesinin kurulduğu 1982 yılında 274 olan kitap sayısı, 2011 yılında; 148 adet satın alma, 261 adet bağış yoluyla olmak üzere toplam 9888 adete ulaşmıştır.

2011 yıl sonu itibariyle 341 farklı dergi ile 21'i Türkiye'de yayımlanan 63 adet süreli yayına abonelik mevcuttur. Bağış yoluyla da 73 adet süreli yayın Kütüphanemize gelmektedir.

Elektronik kaynak olarak ise; ekonomi alanındaki "EBSCO Business Source Corporate, ProQuest ABI Complete", "EBSCO

EconLit with Full Text" ve "Lebib Yalkın Mevbank" veri tabanları aboneliği mevcuttur.

2011 yılında toplam 1.114 kitap ödünç işlemi gerçekleştirilmiştir. Ayrıca "EBSCO Business Source" ve "EBSCO EconLit with Full Text" veritabanlarından 12.296, "ProQuest ABI Complete" veritabanından 9.197 olmak üzere toplam 21.493 veritabanı araması yapılmıştır.

Kitap ve basılı/elektronik dergi koleksiyonunun olanaklar ölçüsünde daha da zenginleştirilmesi, kullanıcı hizmetlerinin daha etkin ve çağdaş hale getirilmesi ve tüm koleksiyonun elektronik veri tabanlarıyla desteklenmesi hedeflenmektedir.

Diğer yandan, Kurulumuzun yayın faaliyetleri kapsamında 2011 yıl sonu itibariyle toplam yayın sayısı 215'e ulaşmıştır. Kurul yayınları ücretsiz olarak kamu kurumları kütüphaneleri ile devlet ve vakıf üniversiteleri kütüphanelerine ücretsiz olarak gönderilmektedir.

5.14. EĞİTİM TANITIM BİLGİLENDİRME FAALİYETLERİ

- Kurulumuz tarafından yatırımcıların ve sermaye piyasasıyla ilgili diğer tüm kesimlerin mevzuat ve uygulamalar hakkında bilgi ihtiyaçlarının karşılanması ve bilgi edinmede karşılaştıkları güçlüklerin tespiti ve giderilmesi büyük önem arz etmektedir. Bu çerçevede, bireylerle kurumların birikimlerini sermaye piyasalarına daha fazla yönlendirmesi, sermaye piyasasında fon arzının sağlanabilmesi amacıyla toplumda bir sermaye piyasası kültürünün oluşması, sermaye piyasalarında güvenin ve farkındalığın artırılması diğer bir ifade ile "Finansal Okuryazarlığın Artırılması"na yönelik, belirlenmiş farklı hedef kitlelere ihtiyaçları ve donanımları gözetilerek, uygun iletişim kanalları aracılığıyla bilgilendirme yapılması ve farkındalığı artırıcı tedbirlerin alınması yönünde çalışmalar yapılmaktadır. Söz konusu

"Finansal Eğitim" çalışmaları İstanbul Uluslararası Finans Merkezi Eylem Planı ile koordineli olarak yürütülmektedir. Bu faaliyetlerde, İMKB, VOB, TSPAKB, TAKASBANK, MKK gibi i diğer ilgili kuruluşlarla da işbirliği yapılmaktadır.

- 2011 yılında toplam 38 üniversiteden yaklaşık 6000 öğrenciye seminerler verilmiştir. Bu seminerlerde sermaye piyasaları, kurumları ve faaliyetleri ile sermaye piyasası kurumlarındaki staj ve iş imkânları hakkında bilgilendirmelerde bulunulmuştur. SPK, İMKB ve TSPAKB uzmanlarının üniversite öğrencileri ile bir araya geldiği bu tür bilgilendirme seminerleri sonucunda seçilen bazı öğrencilere ilgili kurumlar nezdinde staj yapma imkanı tanınmıştır.
- Ayrıca, 13-17 Haziran 2011 ve 20-24 Haziran 2011 tarihleri arasında, Kurulun Ankara Merkez ve İstanbul Temsilciliği'nde düzenlenen, üniversite öğrencilerine yönelik eğitim seminerleri tamamlanmış, yurt genelinde 54 farklı üniversiteden katılım olmuştur. 2008-2011 yılları arasında toplam 1.922 öğrenci SPK Eğitim Seminerinden faydalanmıştır.
- 2011 yılında Ankara, İstanbul ve Bursa'da kadınlara yönelik 17 lokalde 17 ayrı seminer verilmiş, yaklaşık 700 kadına ulaşılmıştır. Önümüzdeki dönemde kadınlara yönelik bu tür seminerlerin Adana, Kayseri ve Gaziantep gibi illerde yapılması planlanmaktadır.
- Kurulumuz, İMKB, TSPAKB, TAKASBANK, MKK ve Türkiye İhracatçılar Meclisinin taraf olduğu bir "İşbirliği Protokolü" 26 Mayıs 2011 tarihinde imzalanmıştır. Amaç, ihracatçı firmaların sermaye piyasasının imkanlarından daha geniş ölçüde yararlanan, rekabetçi, iyi yönetilen, halka arza uygun ve kurumsal yönetim ilkelerini benimseyen bir yapıya kavuşturulması için bilgilendirici ve yol gösterici eğitim ve seminer faaliyetlerinin gerçekleştirilmesidir.
- Sermaye piyasasının güven, açıklık ve kararlılık içinde çalışması ve tasarruf sahiplerinin hak ve yararlarının korunması görevi çerçevesinde, gelişmekte olan internet kullanımından da faydalanarak, mevcut ve potansiyel tüm yatırımcıların bilgilendirilmesini sağlamak amacıyla Kurulumuz tarafından hazırlanan yeni bir internet sitesi (www.yatirimyapiyorum.gov.tr) 19 Ocak 2011 tarihinde kullanıma açılmıştır. Söz konusu internet sitesi kanalıyla genel halka tasarruf ve yatırım yapmak konusunda anlaşılabilir ve kapsamlı bilgi desteği verilmesi amaçlanmaktadır. Söz konusu internet sitesinde sermaye piyasalarına yönelik bilgi ve farkındalık düzeyinin artırılması amacıyla Ödüllü Web Tabanlı Bilgi Yarışması ve Sanal Portföy Uygulaması başlatılmıştır.
- Kurulun eğitim-tanıtım faaliyetlerinin yazılı ve görsel

duyurularını sosyal medyada yayımlamak üzere "Yatırım Yapıyorum" isimli Facebook sayfası 2011 Ocak ayında açılmıştır.

- 2011 yılında üniversite öğrencileri ve ev hanımlarına yönelik düzenlenen seminerler ile eş zamanlı olarak önümüzdeki dönem uygulanacak projelerde yol göstermesi amacıyla "Sermaye Piyasaları Bilgi ve Farkındalık Araştırması" gerçekleştirilmiş olup, araştırma sonuçları Kurulun internet sayfasından duyurulmuştur.
- Sermaye piyasalarını tanıtmak ve eğitim çağındaki gençlerden başlayarak, tasarruf ve yatırım bilinci oluşturmak amacı ile Türkiye genelindeki ilköğretim ve ortaöğretim öğrencilerine yönelik, Milli Eğitim Bakanlığı onaylı bir kompozisyon yarışması düzenlenmiş ve 16.05.2011 tarihinde ödül töreni yapılmıştır. Söz konusu yarışmanın her sene tekrarlanması suretiyle finansal eğitim çalışmalarında sürekliliğin sağlanması planlanmaktadır.
- Kurulumuz, OECD bünyesindeki finansal okuryazarlık konusunda yürütülen çalışmalara aktif bir şekilde katılmakta, OECD tarafından oluşturulan "International Network on Financial Education" üyesi olarak Kadın, Finansal Erişim ve Finansal Eğitim Ulusal Stratejisi alt gruplarında görev almaktadır.
- Yurtdışı tanıtım ve bilgilendirme faaliyetleri kapsamında 2011 yılında Kore ve Tayvan'da düzenlenen toplantılarda yabancı yatırımcı, sermaye piyasası kurumları ve fon yöneticileriyle görüşmeler yapma ve bilgi alışverişi olanağı sağlanmıştır. Diğer yandan Almanya'nın Köln ve Düsseldorf kentlerinde yapılan toplantılarda da Türk sermaye piyasası kurumlarının başkan ve genel müdürleriyle Türk yatırımcılar bir araya gelmiştir.

5.15. BİLGİ SİSTEMLERİ VE TEKNOLOJİK ALT YAPI ÇALIŞMALARI

Sermaye Piyasası Kurulu'nun kanunen yükümlü bulunduğu faaliyetleri daha etkin, hızlı, güvenilir ve uluslararası standartlara uygun bir şekilde yapabilmesi amacıyla bilgi sistemlerinin geliştirilmesi, işletilmesi, yönetilmesi ve güncellenmesi Bilgi İşlem, İstatistik ve Enformasyon Dairesi'nin görevleri arasındadır.

Bilgi İşlem, İstatistik ve Enformasyon Dairesi, faaliyetlerini yerine getirirken aşağıda sıralanan amaçları gözetmektedir:

- Kurul çalışanlarının doğru ve güncel bilgiye ulaşmasını sağlayacak bilgi teknolojileri altyapısını kurmak,
- Kurulun bilgi teknolojileri altyapısını devamlı işler ve güncel bir yapıda tutmak,

- Kurulun işleyişi ile ilgili tutarlı bir veritabanı oluşturmak,
- Gözetim ve denetim işlemlerinin daha verimli olabilmesi için gerekli yazılım ve donanımı sağlamak,
- Kamuyu aydınlatma kapsamında doğru ve güncel bilgiyi zamanında sunmak,
- Sermaye piyasalarında güvenli bilgi teknolojileri altyapılarının oluşturulması amacıyla bilgi güvenliğine ilişkin çalışmalarda bulunmak,
- Sermaye piyasası kurumlarında bilgi sistemleri incelemesinde bulunmak.

Bu kapsamda, 2011 yılı içerisinde gerçekleştirilen faaliyetler aşağıda özetlenmektedir.

5.15.1. Uygulama Geliştirme Çalışmaları

2011 yılı içerisinde, mevcut uygulamaların bakım ve iyileştirme çalışmaları devam etmiş olup Kurul gereksinimleri doğrultusunda gerekli görülen yeni uygulama yazılımları da geliştirilmiştir. Bu kapsamda gerçekleştirilen faaliyetler aşağıda detaylandırılmıştır.

Yeni Kurumsal Sistem

2000 yılından beri kullanımda olan Kurumsal Veri Yönetimi Platformu'nu (GözDeSis) yeni teknolojik imkanlar ve değişen talepler çerçevesinde yenilemek amacıyla başlatılan bir projedir. Bu projede; sistemin farklı daire/birim ihtiyaçları gözetilerek alt bölümlere ayrılması ve bu bölümlerin tasarlanarak, sistemin teknik altyapısının tamamen yenilenmesi amaçlanmıştır. 2011 yılı içerisinde çalışmalar devam ederken yeni daire/birimler sisteme dahil edilmiştir.

Evrak ve İş Takip Sistemi

Evrak ve İş Takip Sistemi, evrak ve iş takip sistemlerini birleştirmek, tamamen bütünlük bir yapıya kavuşturmak ve Kurulun tüm daire ve birimlerinde yaygınlaştırmak amacıyla geliştirilmiştir. Bu proje ile evrak ve işlerini sadece kağıt ortamında takip eden birimlerin evrak ve iş takipleri elektronik ortama geçirilmiş, hem de tüm Kurul genelinde herhangi bir zamanda, herhangi bir evrağın/işin ne aşamada olduğu ve hangi aşamalardan geçtiği kolaylıkla izlenebilir hale gelmiştir. Ayrıca bir işin yapılması sırasında üretilen dokümanlar da merkezi olarak saklanabilecek ve gerektiğinde yetkili kişiler tarafından kolaylıkla erişilebilecektir. 2011 yılı içerisinde yenilenen sistem ile elektronik imza kullanılarak belge oluşturma süreçleri gerçekleştirilmiş ve ilgili birimlerin sistemle ilgili talepleri geliştirilmiştir. Sistemin bir bütün olarak 2012 başında kullanıma açılması planlanmaktadır.

Bilgi Edinme Sistemi

Kurulumuza iletilen tüm bilgi edinme ve elektronik görüş, öneri ve şikâyet başvurularının tek elden, etkin ve verimli bir şekilde yönetilebilmesi, takip edilebilmesi, yasal süreçte cevaplanmasının sağlanması ve güvenli bir şekilde arşivlenebilmesi amacı ile 2010 yılında geliştirilen Bilgi Edinme Sistemi 2011 yılında ihtiyaçlar doğrultusunda yenilenmiştir.

SPK Gözetim Projesi

SPK Gözetim Projesi'nin amacı; İMKB, VOB, MKK, TAKASBANK ve diğer bazı kamu kurum ve kuruluşlarından alınabilecek verilerle İMKB Hisse Senedi Piyasası ve VOB Vadeli İşlemler Piyasası'nda gerçekleşen işlemlerin gerçek zamanlı olarak elektronik ortamda takip edilerek normal dışı hareketlerin tespit edilmesi ve incelemelerin yapılabilmesi için gerekli teknik altyapının oluşturulması ve yazılımının gerçekleştirilmesidir. Gözetim sistemi sayesinde, hisse senedi ve türev piyasalarında daha etkin ve hızlı gözetimi/denetimi yapılması hedeflenmektedir. Bu çerçevede; bugüne kadar uygulanmamış uyarı ve analizlerin uygulanma imkanı bulunacak, daha çok bilgiye hızlı erişim, detaylı analizler yapma imkanı, grafik özellikler sayesinde görselliğin artırılması, rapor ve uyarı takibinde etkinlik, uzmanların uyarı ve sinyal tanımlayabilmesi ve gruplayabilmesi, hisse bazında parametre tanımlama, raporlarda detaylı ve anlaşılır dokümantasyon sağlanmış olacaktır. Böylece uyarı ve analizlerin çeşitliliği artırılmış, daha çok bilgiye erişim, detaylı analizler, raporlama ve uyarı takibinde etkinlik sağlanmıştır. Bu proje ile piyasa güveninin artması sistemin en büyük kazanımlarından biri olacaktır.

2011 yılında ilk sürümü tamamlanan ve kullanıma açılan projenin ikinci sürümü için geliştirme çalışmaları devam etmektedir.

Personel Sınav Başvuru ve Takip Projesi

Personel Sınav Başvuru ve Takip Projesi; Kurul personel alımı sürecinde adayların internet üzerinden başvuru yapmasını sağlayan, sınav başvurularının takibinin yapıldığı ve başvuruların sonuçlandırıldığı elektronik bir sistemdir. Bu kapsamda birçok veri kaynağı (Merkezi Nüfus İdaresi Sistemi - Kimlik Paylaşımı Sistemi; Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi vb.) ile iletişim sağlanarak adaylardan en az belge alınması ve işlemlerin kolaylaştırılması hedeflenmektedir. Böylece Kurul personeli üzerindeki belge kaynaklı iş yükü de hafifletilmiş olacaktır. 2011 yılında analiz çalışması tamamlanan projenin geliştirme ve test süreci devam etmektedir. Sistemin, 2012 yılı ve sonrasında yapılacak olan personel alım sürecinde kullanılması planlanmaktadır.

5.15.2. Kurumsal İnternet Sitesi

Kurulumuz İnternet sitesinde, Kurulumuzun Türk Sermaye Piyasalarına ilişkin yürütmekte olduğu faaliyetler ile kamuyu bilgilendirme amaçlı konular yayımlanmaktadır. Bu sitenin Türkçesine www.spk.gov.tr adresinden, İngilizcesine ise www.cmb.gov.tr adresinden ulaşılabilir. Türkçe olan site ayrıca sermaye piyasasında faaliyet gösteren kurum veya kuruluşların veri aktarımı için de kullanılmaktadır. Sermaye Piyasası Kurulu Kurumsal İnternet sitesi aşağıdaki konuları içermektedir:

- Sermaye Piyasası Mevzuatı,
- Duyurular (haftalık bültenler; lisanslama sınavları; basın duyuruları; tebliğ tasarımları; seminer, konferans, çalıştay duyuruları; insan kaynakları duyuruları; staj duyuruları; genel duyurular),
- Sermaye Piyasası İlgili Kurum ve Kuruluşları (İMKB, İAB, VOB, TAKASBANK, MKK, TSPAKB),
- Kurumlar ve Şirketler (halka açık şirketler, aracı kurumlar, bankalar, vadeli işlemler aracılık şirketleri, fonlar, yatırım ortaklıkları, portföy yönetim şirketleri, bağımsız denetim kuruluşları, derecelendirme kuruluşları, gayrimenkul değerlendirme şirketleri),
- İstatistikler (istatistiksel veriler, aylık istatistik bülteni, Uluslararası Ekonomik ve Finansal Göstergeler),
- Yasaklılar & Tedbirler (işlem yasaklılar listesi, imza yetkisi kaldırılan kişiler, idari para cezaları, hisse senetlerine getirilen tedbirler),
- Yatırımcılar köşesi (yatırımcıları bilgilendirme amaçlı konular),
- Bilgi Edinme Başvurusu / Görüş, Öneri ve Şikayet Bildirimi,
- Yayınlar (beklenti anketleri, faaliyet raporları, yeterlik etütleri, araştırma raporları, akademik çalışmalar),
- İlgili diğer sitelerin (yurtiçi ve yurtdışı) internet adresleri,
- Yatırım fonlarına ilişkin en geniş ve dinamik bilgiler.

Bunların yanı sıra, Kurumsal İnternet sitesinde yer alan üyelik sistemi aracılığıyla yeni yayımlanan haftalık bülten, aylık istatistik bülteni, duyurular ve gelişmeler hakkındaki bilgiler üyelere elektronik posta aracılığıyla iletilmektedir.

2010 yılı içerisinde yenilenen kullanıcı arayüzü ile kullanıma açılan Kurumsal İnternet sitesi için 2011 yılında içerik yönetim sistemi geliştirilmiş ve kullanıma açılmıştır.

5.15.3. Yatırımcı Portalı

Gelişmekte olan internet kullanımından faydalanarak, yatırımcıların bilgilendirilmesini sağlamak amacıyla Kurulumuz tarafından 2010 yılında yeni bir internet sitesi hazırlanmaya başlanmıştır. 2011 yılı başında kullanıma açılan sitede

yatırımcılara piyasalar hakkında özel bilgi desteği verilmektedir. Bu çerçevede yatırım araçları, yatırım yaparken dikkat edilmesi gereken konular, yatırımcı olarak sahip oldukları haklar, izinsiz halka arz ve sermaye piyasası faaliyetleri hakkında bilgilendirmeleri hedeflenmektedir. Ayrıca gerek yatırımcıların gerekse ilgili diğer kesimlerin kullanımı için Sermaye Piyasası Sözlüğü de internet sitesine eklenmiştir. Bunun yanında, yatırımcı portalına 2011 yılında Bilgi Yarışması ve Sanal Portföy Yarışması uygulamaları eklenmiştir.

5.15.4. Sistem ve Ağ Alanındaki Çalışmalar

Kurulumuz gereksinimleri çerçevesinde, mevcut teknik altyapının sürekli işler, güncel, verimli, güvenilir ve güvenli halde tutulması Kurulumuzun operasyonel sürekliliği için bir zorunluluktur. Bu kapsamda düzenli olarak yürütülen çalışmalar ile Kurul teknik altyapısı izlenmekte, gerekli görülen iyileştirmeler gerek donanım gerekse yazılım anlamında gerçekleştirilmekte ve oluşan sorunlara müdahale edilmektedir. Ayrıca yeni oluşan ihtiyaçların karşılanması ve hızla gelişen teknolojinin takibine devam edilmesi amacıyla yeni sistemlerin kurulum ve geliştirme çalışmaları da bu kapsamda önemli yer tutmaktadır. 2011 yılı içerisinde çalışmalara devam edilmiştir.

Güvenlik Duvarı Altyapısının Yenilenmesi

Kurulumuz internet erişiminde kullanılan güvenlik duvarı altyapısı, TÜBİTAK tarafından milli teknoloji ve işgücü kullanılarak geliştirilmiş olan Güvenlik Duvarı Yönetim Sistemi altyapısına geçirilmiştir.

Sistem Yönetim İzleme ve Yedekleme

Kurulumuz sistem yönetim faaliyetlerinin TSE 27001 standartları çerçevesinde takip edilebilirliğinin sağlanması ve bilişim altyapımızda kullanılan aktif dizinin obje seviyesinde yedeklenebilmesi amacıyla gerekli yazılım ortamına ilişkin fizibilite ve analiz çalışmaları yapılarak, alım süreci tamamlanmış ve işleme alınmıştır.

5.15.5. Bilgi Güvenliği Yönetim Sistemi

Bilgi İşlem, İstatistik ve Enformasyon Dairesi yönetimi, bilgi güvenliğinin sahip olduğu yaşamsal önemin bilincinde olarak bilgi teknolojileri hizmetleri kapsamında ISO/IEC 27001 standardına uygun olarak 2006 yılında Bilgi Güvenliği Yönetim Sistemi'ni (BGYS) kurup, sistemi Türk Standartları Enstitüsü tarafından belgelendirmiştir. Ayrıca sistemin işlerliğini sağlamak ve gözetim ile denetim işlevlerini yürütmek için Bilgi Güvenliği Forumu oluşturulmuştur. Yıl içerisinde sistemin işlerliği ile ilgili olarak yönetim gözden geçirme toplantıları, risk değerlendirme ve analizleri, iç denetimler gibi BGYS süreçleri yerine getirilmiştir.

SERMAYE PİYASASI KURULU

Merkez:

Eskişehir Yolu 8.Km No:156

06530 ANKARA

Tel : +90 (312) 292 90 90

Faks: +90 (312) 292 90 00

İstanbul Temsilciliği:

Harbiye Mah. Asker Ocağı Cad. No:15

34367 Şişli / İSTANBUL

Tel : +90 (212) 334 55 00

Faks : +90 (212) 334 56 00

E-Posta:

spk@spk.gov.tr

www.spk.gov.tr

www.yatirimyapiyorum.gov.tr